

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Sprogforeningens
Almanak
for
1917.

Udgiver og Forlægger:
» » Sprogforeningen, København. « «

Sprogforeningens

Almanak

for

* * 1917. * *

24de Aargang.

Udgivet af Sprogforeningen.

Mabenraa.
Trykt i „Hejmbald's" Trykkeri.

Nærværende Aar

regnes efter Kristi Fødsel 1917.

Siden Reformationen	.	.	.	470
" Indførelsen af den Julianſke Kalender	.	.	.	1962
" " " " Gregorianſke "	.	.	.	335
" " " " forbedrede "	.	.	.	217

Formørkelfer.

I Aaret 1917 finder der 4 Solformørkelfer og 3 Maaneformørkelfer Sted, hvoraf den første Solformørkelse og de to første Maaneformørkelfer er synlige i vore Egne.

1. Den første **M a a n e f o r m ø r k e l s e** finder Sted om Formiddagen den 8. Januar og er fuldstændig. Den begynder om Morgenen Kl. 6,50 og ender om Formiddagen Kl. 10,39. Den totale Formørkelse varer fra Kl. 8,00 til Kl. 9,29. Formørkelsen er synlig i Mellem- og Vest-Europa, det nordvestlige Afrika, Atlanterhavet, Amerika, en stor Del af det stille Hav, det østlige Australien og det nordøstlige Asien. I vore Egne bliver kun den første Halvdel af Formørkelsen synlig, da Maanen gaar ned, inden den er til Ende.

2. Den første **S o l f o r m ø r k e l s e** finder Sted om Formiddagen den 23. Januar og er delvis. Den begynder om Morgenen Kl. 6.43 ved Modja i Tripolis og ender om Formiddagen Kl. 10.13 i Mellem-Sibirien. Den vil være synlig i Europa med Undtagelse af den største Del af den pyrenæiske Halvø Storbritannien og det nordvestlige Skandinavien, i Nordafrika og den vestlige Halvdel af Asien. I vore Egne vil kun Slutningen af Formørkelsen blive synlig, da Solen allerede staar formørket op. Høst os staar Solen op Kl. 8.32, og Formørkelsen vil være til Ende Kl. 9.08.

3. Den anden Solformørkelse finder Sted i Middagstimerne den 19. Juni og er delvis. Den er kun synlig i det britiske Nordamerika, Afrika, Sibirien, Turkestan, den nordøstlige Del af Rusland, det nordlige Skandinavien, den nordlige Del af Grønland og det nordlige Ishav.

4. Den anden **M a a n e f o r m ø r k e l s e** finder Sted om Aftenen den 4. Juli og er fuldstændig. Den delvise Formørkelse begynder om Aftenen Kl. 8 og ender 25 Minutter over Midnat; den fuldstændige Formørkelse begynder Kl. 9,51 og ender Kl. 11,27. Formørkelsen vil være synlig i Australien, i Asien med Undtagelse af den nordøstlige Del, i Europa, Afrika, Atlanterhavet og Sydamerika.

5. Den tredje Solformørkelse finder Sted om Morgenen den 19. Juli og er delvis uden større Betydning, da næppe en Tiendedel af Solens Tværmaal formørkes. Den er kun synlig i det sydlige Ishav.

6. Den fjerde Solformørkelse finder Sted om Formiddagen den 14. December og er ringsformet. Den er kun synlig i det sydlige Sydamerika og det sydvestlige Australien.

7. Den tredje Maaneformørkelse finder Sted om Formiddagen den 28. December og er fuldstændig. Den er kun synlig i Amerika, det stille Hav, Ostasien og Australien.

Højvandet ved Nordflesbigs Bestkøst.

Højvandet er udregnet paa Grundlag af Flodtabelleerne i den af det tyske Indenrigsministerium udgivne „Nautisches Jahrbuch“ og egne Jagttagelser.

De for hver Dags Formiddag og Eftermiddag anførte Klokkeslet angiver Højvandet ved Romø Havn og Vallum „Nørsted“. For at finde Flodtiden ved Stærbaek Brohoved maa man lægge 20 Minutter, ved Odden paa Nordland Romø omtrent 10 Minutter og ved Højer Slujs 50 Minutter til.

Lavvandet indtræder $6\frac{3}{4}$ —7 Timer efter Højvandet.

Beregningerne er udførte af Thade Petersen, Høderølev.

Bestemmelse af Middagslinien.

Paa en vandret plan Flade, som er opstillet saaledes, at den kan bestraaes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret oprejses en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. Middagslinien er da den rette Linie, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne affaarne Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 18de og 25de Juni eller imellem den 18de og 25de December.

Hver Gang Stiftens Skygge falder i Middagslinien, er det sand Middag.

Bemærkninger vedrørende Kalenderen.

Dagen begynder Kl. 12 om Natten; alle Tiderne fra Midnat til Middag regnes til Morgen, og alle Tiderne fra Middag til Midnat til Aften. Klokkeslettet angiver den mellemeuropæiske Tid.

Festregning og Naarstjerne 1917.

Føraaret begynder b. 21. Marts.
Sommeren " b. 22. Junl.
Efteraaret " b. 23. September.
Vinteren " b. 23. December.
Det gyldne Tal er 18., Epokken VI.
Søndagsbogsstavet er G., Solcirkelen 22.

Fastelebens Søndag b. 18. Februar.
Paaflødag b. 8. April.
Pinsefest b. 27. Maj.
Første Advent b. 2. December.
Danst Dødedag b. 4. Maj.
Preussisk Dødedag b. 21. November.

Januar 1917.

D. C. N.

Uflugmaaned.

31 Dage

Se Anm. 3. S.
Hjordanbe

		Form.	Morg.		Form.	Em.
1. Uge. Kristi Omfarelse. Luf. 2, 21.						
2. Række: Matth. 6, 5-13.						
M.	1	Mhtaar	11.38	1.38	} Solen Jorden nærmest } Sol op 8.51, ned 4.05 } Tusmørket varer 52'	7½ 8½
Ti.	2	Abel	11.51	3.00		9 9½
D.	3	Enoch	12.16	4.30		9½ 10½
L.	4	Methusalem	12.45	5.36		11 11½
F.	5	Simeon	1.25	6.43		— 12½
L.	6	S. 3 Konger	2.17	7.36		12½ 1½

2. Uge. Da Jesus var 12 Aar gammel. Luf. 2, 42 til Enden.						
2. Række: Mark. 10, 13-16.						
E.	7	I. S. e. h. 3 Kong.	3.19	8.20	Knud Hertug	1½ 2
M.	8	Erhard	4.31	8.51	} E. f. M. 9 Form. } Synlig Maanedform erf. } Maanen Jord. fjærnest } Sol op 8.47, ned 4.15 } Tusmørket varer 51'	2½ 2½
Ti.	9	Julianus	5.44	9.12		3 3½
D.	10	Paul Eremit	6.59	9.28		3½ 4½
L.	11	Agnius	8.10	9.42		4½ 4½
F.	12	Reinhold	9.21	9.53		4½ 5½
L.	13	Silarius	10.34	10.02		5½ 5½

3. Uge. Brylluppet i Kana. Joh. 2, 1-11.						
2. Række: Luf. 19, 1-10.						
E.	14	I. S. e. h. 3 Kong.	11.48	10.12	Felig	5½ 6½
M.	15	Maurus	Morg.	10.23	} C i. Kv. 1 Eftm. } Sol op 8.40, ned 4.27 } Tusmørket varer 49'	6½ 6½
Ti.	16	Marcellus	1.04	10.36		7 7½
D.	17	Antonius	2.24	10.53		7½ 8½
L.	18	Prisca	3.47	11.16		8½ 9
F.	19	Bontianus	5.10	11.51		9½ 10½
L.	20	Fab. og Sebast.	6.24	12.45		11 11½

4. Uge. Da Jesus gik ned af Hjerget. Matth. 8, 1-13.						
2. Række: Luf. 17 5-10.						
E.	21	I. S. e. h. 3 Kong.	7.22	2.00	Agnes	— 12½
M.	22	Vincentius	8.03	3.31	} D n. M. 9 Form. Maan. } J. nær. Synl. Solform. } Sol op 8.31, ned 4.40 } Tusmørket varer 48'	1 1½
Ti.	23	Emerentius	8.30	5.08		2 2½
D.	24	Timotheus	8.50	6.46		3 3½
L.	25	Pauli Omvend.	9.06	8.20		3½ 4½
F.	26	Polycarpus	9.18	9.50		4½ 5
L.	27	Chrysostonus	9.31	11.17		Rejs. Wilhelm II.s Hsb.

5. Uge. Jesus traadte i Skibet. Matth. 8, 23-27.						
2. Række: Matth. 14, 22-33.						
E.	28	I. S. e. h. 3 Kong	9.45	Morg.	Carolus Magnus	6 6½
M.	29	Valerius	10.01	12.43	} C i. Kv. 2 Morg. } Sol op 8.19 ned 4.54 } Tusmørket varer 46'	6½ 7
Ti.	30	Lovise	10.21	2.06		7½ 7½
D.	31	Vigilius	10.47	3.25		8 8½

Februar 1917.

D. C. N.

Bibeldaaend. 28 Dage.

Se Anm. 3. S.
Højbanke

		Form.	Morg.		Fr.	En.
L.	1 Brigida	11.24	4.35		9	9½
F.	2 Rhndelmisse	12.13	5.35		10½	11
L.	3 Blafius	1.12	6.21		11½	—

6. Uge. Arbejderne i Vingaarden. Matth. 20, 1—16.

2. Række: Matth. 25, 14—30.

S.	4 Septuagesima	2.19	6.55	Veronica	12½	1
M.	5 Agathe	3.31	7.18		1½	1½
Ti.	6 Dorothea	4.45	7.36	Maanen Jorden fjærnest	2	2½
D.	7 Richard	5.58	7.50	Sol op 8.06, ned 5.09 Tusmørket varer 45' ☉ f. M. 4 Morg.	2½	3½
T.	8 Corintha	7.10	8.02		3½	3½
F.	9 Apollonia	8.22	8.12		4	4½
L.	10 Scholastika	9.36	8.23		4½	5

7. Uge. De fire Slags Arbejdsord. Lut. 8. 4—15.

2. Række: Mark. 4. 26—32.

S.	11 Sexagesima	10.51	8.31	Euphrosyne	5	5½
M.	12 Eufalia	Morg.	8.44		5½	5½
Ti.	13 Benignus	12.08	8.59	Sol op 7.52, ned 5.24 Tusmørket varer 44' ☉ i. Kv. 3 Morg.	6	6½
D.	14 Valentinus	1.28	9.20		6½	6½
T.	15 Faustinus	2.48	9.49		7½	7½
F.	16 Justiane	4.04	10.32		8	8½
L.	17 Findanus	4.07	11.34		9	9½

8. Uge. Kristi Daab. Matth. 3, 13 til Enden.

2. Række: Lut. 8, 31 til Enden,

S.	18 Fastelavn	5.54	12.54	Dvinaagesima. Estomhi.	10½	11½
M.	19 Ammon	6.28	2.27	[Concordia.]	—	12½
Ti.	20 Hvide Tirsdag	6.51	4.04	Eucharis	12½	14
D.	21 Mleonsdag	7.09	5.40	Samuel, ☉ u. M. 7½ft. Maanen Jord. nærmest Sol op 7.36, ned 5.39 Tusmørket varer 43'	1½	2½
T.	22 Peders Stol	7.23	7.14		2½	3½
F.	23 Papias	7.37	8.46		3½	4
L.	24 Matthias	7.51	10.15		4½	4½

9. Uge. Jesus fristes af Djævelen. Matth. 4, 1—11.

2. Række: Lut. 22, 24—32.

S.	25 I. S. i Fasten	8.07	11.42	Dvadragesima. Invocavit.	5	5½
M.	26 Jønger	8.25	Morg.	[Victorinus]	5½	6
Ti.	27 Lemder	8.49	1.06	Ellegaard. Of. Kv. 6½ft. Sol op 7.20, ned 5.53 Tusmørket varer 42'	6½	6½
D.	28 Tamperdag	9.23	2.22		6½	7

Marts 1917.

D. C. N.

Tordmaaned.

31 Dage

Se Anm. S. S.
Højvande

		Form. Morg.		Fm. Em.	
L.	1 Mikinus	10.08	3.26	7½	8
F.	2 Simplinius	11.04	4.18	8½	9
L.	3 Kunigunde	12.09	4.55	9½	10½

10. Uge. Den lauanættte Kvinde. Matth. 15, 21—28.

2. Række: Mark. 9, 27—29.

G.	4 2. S. i Fasten	1.90	5.23	Reminisjere. Adrianns.	11½	11½
M.	5 Teophilus	2.33	5.43	Maanen Jordan fjærnest	—	12½
Ti.	6 Gotfred	3.46	5.58	} Sol op 7.02, ned 6.08 } Tusmørket varer 42'	12½	1½
D.	7 Perpetua	4.58	6.10		1½	2½
L.	8 Beate	6.11	6.21	☉ f. M. 11 Aften.	2½	2½
F.	9 40 Riddere	7.24	6.32		3	3½
L.	10 Edel	8.39	6.42		3½	3½

11. Uge. Jesus drev en Djævel ud. Luk. 11, 14—28.

2. Række: Johs. 8, 42—51.

G.	11 3. S. i Fasten	9.56	6.54	Deni. Thala.	4	4½
M.	12 Gregorius.	11.15	7.08		4½	4½
Ti.	13 Macedonius	Morg.	7.27	} Sol op 6.45, ned 6.21 } Tusmørket varer 42'	5	5½
D.	14 Entychius	12.33	7.53		5½	5½
L.	15 Zacharias	1.51	8.30		6	6½
F.	16 Gudmund	2.57	9.24	☉ f. Kv. 2 Eftn.	6½	7½
L.	17 Gertrud	3.48	10.36		7½	8½

12. Uge. Jesus bespiser 5000 Mand. Johs. 6, 1—15.

2. Række: Johs. 6, 35—51.

G.	18 Midfaste	4.26	12.01	Latere. Alexander.	8½	9½
M.	19 Jojeyh	4.53	1.31	} Joraar. Veg. Jevnd ogu } Maanen Jord. nærmest	10½	11½
Ti.	20 Gordius	5.12	3.05		11½	—
D.	21 Benedictus	5.28	4.38	} Sol op 6.27, ned 6.35 } Tusmørket varer 42'	12½	1½
L.	22 Paulus	5.42	6.09		1½	2
F.	23 Fidelis	5.55	7.39	☉ n. M. 5 Morg.	2½	2½
L.	24 Afrika	6.10	9.09		3	3½

13. Uge. Engelen Gabriel udsendes. Luk. 1, 26—38.

2. Række: Luk. 1, 46—56.

G.	25 5. S. i Fasten	6.28	10.36	Judica. Maria Bebud.	3½	4½
M.	26 Gabriel	6.51	11.58		4½	4½
Ti.	27 Eustor	7.21	Morg.	} Sol op 6.09, ned 6.49 } Tusmørket varer 42'	5	5½
D.	28 Eustachius	8.02	1.10		5½	6
L.	29 Jonas	8.55	2.08		6½	6½
F.	30 Ovirinus	9.58	2.52	☉ f. Kv. 12 Middag.	7	7½
L.	31 Valbina	11.07	3.24		8	8½

April 1917.

D. C. N.

Faaremaaned. 30 Dage.

Se Anm. S. 8.
Sjlvbnde.

Eftm. Morg.

Fm. Em.

14. Uge. Jesu Indtog i Jerusalem. Matth. 21, 1—9.
2. Række: Mark. 14, 3—9.

S.	1	Palmeſøndag	12.20	3.47	Hugo	9½	9½
M.	2	Theoſofius	1.32	4.04	Maanen Jorden fjærneſt	10½	11
Ti.	3	Nicetas	2.45	4.18	} Sol op 5.51, ned 7.03 } Luſmørket varer 43'	11½	—
D.	4	Ambroſius	3.56	4.29		12½	12½
L.	5	Stærtorſdag	5.09	4.40	Trene	1	1½
F.	6	Langfredag	6.24	4.51	Sigtus	1½	2½
L.	7	Eggefippus	7.42	5.02	⊕ f. M. 3 Eftermiddag	2½	2½

15. Uge. Kriſti Opſtandelse. Mark. 16, 1—7.
2. Række: Matth. 28, 1—8.

S.	8	Paaskeſdag	9.01	5.16	Janus	3	3½
M.	9	2. Paaskeſdag	10.21	5.34	Procopius.	3½	3½
Ti.	10	Ezechiel	11.39	5.58	} Sol op 5.34, ned 7.16 } Luſmørket varer 44'	4	4½
D.	11	Leo Morg.	12.49	6.32		4½	4½
L.	12	Julius	12.49	7.21	5½	5½	
F.	13	Juſtinus	1.44	8.27	6	6½	
L.	14	Liburtius	2.26	9.47	⊕ i. Kv. 9 Aften	6½	7

16. Uge. Jesus kom ind ad lukte Døre. Johs. 20, 19 til Enden.
2. Række: Johs. 21, 15—19.

S.	15	1. S. e. Paaske	2.55	11.13	Quasimodo. Olympia.	7½	8
M.	16	Mariane	3.16	12.43	} Maanen Jorden nærm. } Sol op 5.17, ned 7.30 } Luſmørket varer 46'	9	9½
Ti.	17	Anicetus	3.33	2.12		10½	10½
D.	18	Eleutherius	3.47	3.42	11½	—	
L.	19	Daniel	4.01	5.10	12½	12½	
F.	20	Sulpicius	4.15	6.38	1	1½	
L.	21	Florentius	4.32	8.05	⊕ n. M. 3 Eftm.	1½	2½

17. Uge. Jesus er den gode Hærd. Johs. 10, 11—16.
2. Række: Johs. 10, 22—30.

S.	22	2. S. e. Paaske	4.52	9.31	Mifericord. Dom. Cajus.	2½	3
M.	23	Georgius	5.19	10.48	} Sol op 5.00, ned 7.43 } Luſmørket varer 48'	3½	3½
Ti.	24	Albertus	5.56	11.54		4	4½
D.	25	Markus	6.44	Morg.	4½	5	
L.	26	Cletus	7.44	12.44	5½	5½	
F.	27	Ananias	8.52	1.21	6	6½	
L.	28	Bitafis	10.04	1.48	6½	7	

18. Uge. Kriſti Vortgang til Faderen. Johs. 16, 16—22.
2. Række: Johs. 14, 1—11.

S.	29	3. S. e. Paaske	11.17	2.07	} Jubilate. Peter Marthyr } f. Kv. 6 Form.	7½	7½
M.	30	Severus	12.29	2.22	Maanen Jorden fjærneſt	8½	9

Maj 1917.

D. C. N.

Majmaaned.

31 Dage

Se Anm. 3.º
Sjvande.

		Eftm.	Morg.		Jm.	Em.
Ti.	1 Phil. og Jacob.	1.40	2.36	} Sol op 4.45, ned 7.57 } Tusmørket varer 50'	9½	10½
D.	2 Athanasius	2.53	2.47		11	11½
L.	3 Korsmisje	4.07	2.58		11½	—
F.	4 Danst Beded.	5.22	3.09	} Florian	12½	12½
L.	5 Gotthard	6.41	3.22		1	1½

19. Uge. Den Helligaands Sendelse. Johs. 16, 5—15.

2. Række: Johs. 8, 28—36.

G.	6 4. G. e. Paaste	8.02	3.38	} Cantate. Joh. ante Port. } De Iste Nætter begynder } Krpr. Wilhelm's Fødsdag.	1½	2½
M.	7 Flavia	9.23	4.00		⊕ j. M. 4 Morg.	2½
Ti.	8 Stanislaus	10.37	4.31	} Sol op 4.30, ned 8.10 } Tusmørket varer 52'	3	3½
D.	9 Caspar	11.40	5.16		3½	4
L.	10 Gorbianus	Morg.	6.19		4½	4½
F.	11 Mamertus	12.26	7.35		5	5½
L.	12 Pancratius	12.58	9.01		5½	6

20. Uge. Beder i Jesu Navn! Johs. 16, 23—28.

2. Række: Johs. 17, 1—11.

G.	13 5. G. e. Paaste	1.21	10.30	} Rogate. Ingenuus } Maanen Jord. nærmest	6½	6½
M.	14 Kristian	1.39	11.58		⊕ j. Kv. 3 Morg.	7½
Ti.	15 Sophie	1.54	1.26	} Sol op 4.17, ned 8.22 } Tusmørket varer 55'	8½	9½
D.	16 Sara	2.07	2.52		10	10½
L.	17 Stimmelfartsb.	2.21	4.17	} Bruno	11½	11½
F.	18 Eric	2.36	5.42			—
L.	19 Potentiana	2.55	7.07		12½	1½

21. Uge. Naar Trøsteren kommer. Johs. 15, 26—16, 4

2. Række: Johs. 17, 20 til Enden.

G.	20 6. G. e. Paaste	3.19	8.27	} Graudi. Angelica.	1½	2
M.	21 Helene	3.51	9.38		⊕ n. M. 3 Efterm.	2½
Ti.	22 Casus	4.35	10.35	} Sol op 4.06, ned 8.34 } Tusmørket varer 58'	3	3½
D.	23 Desiberius	5.30	11.18		3½	4
L.	24 Erker	6.36	11.49		4½	4½
F.	25 Urbanus	7.47	Morg.		5	5½
L.	26 Beba	9.00	12.11		5½	5½

22. Uge. Gvo mig elsker. Johs. 14, 23 til Enden.

2. Række: Johs. 14, 15—21.

G.	27 Pinsedag	10.13	12.27	} Lucian	6½	6½
M.	28 2. Pinsedag	11.24	12.41		} Bithelm.	7
Ti.	29 Maximinus	12.36	12.53	} Vigand. ⊕ j. Kv. 1 Morg.	7½	8
D.	30 Lamperdag	1.47	1.04		} Sol op 3.57, ned 8.44.	8½
L.	31 Petronea	3.01	1.15	} Tusmørket varer 62'	9½	10½

Juni 1917.

D. C. N.

Stør sommer. 30 Dage.

Se Anm. S. 6.
Sjunde

		Eftm.	Morg.		Fm.	Em.
F.	1 Mikomebes	4.18	1.28		10½	11½
V.	2 Marcellinus	5.38	1.42		11½	—

23. Uge. **Kristus og Nikodemus.** Johs. 3, 1—15.
2. Række: Matth. 28, 18 til Enden.

S.	3 Trinitats	7.00	2.02	Erasmus	12½	12½
M.	4 Optatus	8.18	2.29		1	1½
Ti.	5 Bonifacius	9.27	3.08	☉ j. M. 2Eft. Grundlovsd.	2	2½
D.	6 Norbertus	10.20	4.04	} Sol op 3.50, ned 8.53 Tusmørket varer 64'	2½	3
T.	7 Jeremias	10.59	5.17		3½	3½
F.	8 Medardus	11.25	6.43	Maanen Jorden nærmest	4½	4½
V.	9 Primus	11.45	8.14		5	5½

24. Uge. **Den rige Mand.** Luf. 16, 19 til Enden.
2. Række: Luf. 12, 13—21.

S.	10 I. S. e. Trinitat.	Morg.	9.44	Onuphrius	5½	6
M.	11 Barnabas Ap.	12.01	11.13		6½	6½
Ti.	12 Basilinus.	12.15	12.39	☉ j. Kv. 8 Form.	7½	7½
D.	13 Cyrillus	12.29	2.04	} Sol op 3.46, ned 8.59 Tusmørket varer 67'	8½	8½
T.	14 Rufinus	12.43	3.28		9½	9½
F.	15 Vitus	1.00	4.51		10½	11
V.	16 Incho	1.22	6.12		11½	--

25. Uge. **Den store Nadvere.** Luf. 14, 16—24.
2. Række: Luf. 14, 25 til Enden.

S.	17 I. S. e. Trinitat.	1.50	7.26	Photophys	12½	12½
M.	18 Leontius	2.28	8.26		1½	1½
Ti.	19 Gervasius	3.19	9.15	☉ j. M. 2Eft. Uj. Solform.	2	2½
D.	20 Sylvester	4.22	9.50	} Sol op 3.46, ned 9.03 Tusmørket varer 68'	2½	3
T.	21 Albans	5.31	10.15		3½	3½
F.	22 10,000 Mart.	6.44	10.33	} Solhverv. Mårets 1. Dag Sommerens Begynd.	4½	4½
V.	23 Paulinus	7.58	10.48		4½	5

26. Uge. **Det fortabte Faar.** Luf. 15, 1—10.
2. Række: Luf. 15, 11 til Enden.

S.	24 I. S. e. Trinitat.	9.09	11.00	St. Hansdag. M. 3. fjærn	5½	5½
M.	25 Prosper	10.21	11.12		6	6
Ti.	26 Pelagius	11.31	11.22	☉ j. Kv. 5 Eftm.	6½	6½
D.	27 Spsoverdag	12.43	11.34	} Sol op 3.48, ned 9.03 Tusmørket varer 67'	7½	7½
T.	28 Eleonora	1.57	11.47		8	8½
F.	29 Petr. og Paul	3.14	Morg.		8½	9
V.	30 Lucina	4.34	12.03		9½	10

Juli 1917.

D. C. N.

Drømemaaned. 31 Dage

Se Anm. 3. S.
Højvande

		Eftm. Morg.				Fr.	Em.
27. Uge. Været barmhjertige! Luk. 6, 36—42.							
2. Række: Matth. 5, 43 til Enden.							
S.	1	4. S. e. Trinitat.	5.53	12.26	Theobaldus	10½	11½
M.	2	Maria Bejæg.	7.07	12.58		11½	—
Ti.	3	Cornelius	8.08	1.46	Solen Jorden fjærnest	12½	1
☉ f. M. 11 Aften.							
D.	4	Ulricus	8.54	2.53	Synlig Maaneformørk.	1½	1½
T.	5	Anshelmus	9.27	4.15	Sol op 3.53, ned 9.01	2½	2½
Tusmørket varer 66'							
F.	6	Dion	9.50	5.47	Maanen Jorden nærmest	3½	3½
L.	7	Villebaldus	10.08	7.21		4	4½

28. Uge. Jesus lærer fra Skibet. Luk. 5, 1—11.							
2. Række Matth. 16, 13—26.							
S.	8	5. S. e. Trinitat.	10.23	8.53	Kjeld	4½	5
M.	9	Sostrata	10.37	10.23		5½	5½
Ti.	10	Knud Konge	10.51	11.50	☉ j. Kv. 1 Efterm. Sol op 4.00, ned 8.56 Tusmørket varer 63'	6½	6½
D.	11	Josva	11.07	1.15		7	7½
T.	12	Henrik	11.27	2.39		8	8½
F.	13	Margarethe	11.53	4.01		8½	9½
L.	14	Bonaventura	Morg.	5.16		9½	10½

29. Uge. Farisæernes Retfærdighed. Matth. 5, 20—26.							
2. Række. Matth. 19, 16—26.							
S.	15	6. S. e. Trinitat.	12.27	6.20	Apostelenes Besing.	11	11½
M.	16	Susanne	1.13	7.12		—	12½
Ti.	17	Alexius	2.11	7.52	☉ Sol op 4.09, ned 8.48 Tusmørket varer 60'	1	1½
D.	18	Arnolphus	3.18	8.19		2	2½
T.	19	Iusta	4.30	8.39	☉ n. M 4 Morg. Ulykkelig	2½	2½
F.	20	Elias	5.44	8.56	Solformørkelse.	3½	3½
L.	21	Eveus	6.55	9.08		4	4

30. Uge. Jesus besøger 4000 Mand. Mark. 8, 1—9.							
2. Række: Matth. 10, 2—31.							
S.	22	7. S. e. Trinit.	8.07	9.20	☉ Maria Magdalena. Maanen Jorden fjærn.	4½	4½
M.	23	Apollinaris	9.17	9.30		Hundebagene begynder.	5
Ti.	24	Christina	10.29	9.42	☉ Sol op 4.20, ned 8.37 Tusmørket varer 57'	5½	5½
D.	25	Jacobus	11.41	9.54		6	6
T.	26	Anna	12.55	10.08		6½	6½
F.	27	Martha	2.12	10.27	☉ f. Kv. 8 Form.	7½	7½
L.	28	Aurelius	3.30	10.54		7½	8½

31. Uge. De falske Profeter. Matth. 7, 15—21.							
2. Række: Matth. 7, 22 til Enden.							
S.	29	8. S. e. Trinit.	4.45	11.33	Duf	8½	9½
M.	30	Abdon	5.52	Morg.		9½	10½
Ti.	31	Germanus	6.45	12.28		11½	12

August 1917. D. C. N. Høstmaaned. 31 Dage Se Anm. 3. E^o
Sjvande

		Aften Morg.		Fm. Em.	
D.	1 Peder's Bængj.	7.24	1.43	Sol op 4.32, ned 8.25 Tusmørket varer 5½'	— 12½
F.	2 Hannibal	7.51	3.12		1½ 1½
F.	3 Mikodemus	8.12	4.45	☉ f. M. 6 Form. Maan.	2½ 2½
L.	4 Dominicus	8.28	6.21	Jorden nærm.	3 3½

32. Uge. Den utro Gudsfoged. Luf. 16, 1—9.
2. Række: Luf. 12, 32—48.

G.	5 O. S. c. Trinit.	8.43	7.54	Osvaldus	3½ 4
M.	6 Kristi Forklar.	8.58	9.26		4½ 4½
Ti.	7 Donatus	9.14	10.55	De sye Nætter ophører. Sol op 4.45, ned 8.11 Tusmørket varer 51'	5½ 5½
D.	8 Ruth	9.33	12.22		6 6½
F.	9 Romanus	9.57	1.46		6½ 7
F.	10 Laurentius	10.29	3.05	☉ f. Kv. 9 Aften.	7½ 7½
L.	11 Herman	11.12	4.14		8 8½

33. Uge. Jesus græder over Jerusalem. Luf. 19, 41 til Enden.
2. Række: Matth. 11, 16—24.

G.	12 O. S. c. Trinit.	Morg.	5.10	Clara	9½ 9½
M.	13 Hippolytus	12.06	5.52		10½ 11½
Ti.	14 Ensebius	1.09	6.23	Sol op 4.58, ned 7.56 Tusmørket varer 48'	11½ —
D.	15 Marie Himsf.	2.20	6.46		12½ 1
F.	16 Rochus	3.32	7.04		1½ 1½
F.	17 Anastatus	4.44	7.17	☉ n. M. 7 Aften.	2½ 2½
L.	18 Agapetus	5.56	7.30	Maanen Jorden fjærn.	3 3

34. Uge. Farisæeren og Tolderen. Luf. 18, 9—14.
2. Række: Luf. 7, 36 til Enden.

G.	19 O. S. c. Trinit.	7.07	7.40	Sebaldus	3½ 3½
M.	20 Bernhard	8.17	7.52		4 4½
Ti.	21 Salomon	9.29	8.03	Sol op 5.11, ned 7.40 Tusmørket varer 46'	4½ 4½
D.	22 Symphorian	10.42	8.16		5 5½
F.	23 Zachæus	11.57	8.34	Gundedagene ender.	5½ 5½
F.	24 Bartolomæus	1.11	8.58		6 6½
L.	25 Undvig	2.26	9.30	☉ f. Kv. 8 Aften.	6½ 6½

35. Uge. Den Døve og Stumme. Mark. 7, 31 til Enden.
2. Række: Matth. 12, 31—42.

G.	26 O. S. c. Trinit.	3.35	10.16	Irenæus	7 7½
M.	27 Gebhardus	4.33	11.15		8 8½
Ti.	28 Augustinus	5.17	Morg.	Sol op 5.24, ned 7.23 Tusmørket varer 45'	9½ 10
D.	29 Johs. Hålsb.	5.49	12.39		10½ 11½
F.	30 Benjamin	6.12	2.08		— 12½
F.	31 Bertha	6.32	3.43		1 1½

Aften Morg.			Fm. Em.		
L.	1 Regi ius	6.48	5.18	☉. M. 1 Eftm M. For. n.]	2 2½

36. Uge. Samaritaneren og Leviten. Luf. 10, 23-37.

2. Række: Matth. 20, 20-28.

G.	2 13. S. e. Trinit.	7.02	6.51	Elisa	2½ 3
M.	3 Serafha	7.19	8.24		3½ 3½
Ti.	4 Theodosius	7.37	9.56	} Sol op 5.37, ned 7.06 Tusmørket varer 44'	4 4½
D.	5 Regia	8.00	11.24		5 5
T.	6 Magnus	8.30	12.47		5½ 5½
F.	7 Robert	9.09	2.02		6½ 6½
L.	8 Maria Fødsel	10.01	3.04	☉ i. Nv. 8 Form.	6½ 7½

37. Uge. De 10 Spedalske. Luf. 17, 11-19.

2. Række: Johs. 5, 1-15.

G.	9 14. S. e. Trinit.	11.02	3.52	Gorgonius	7½ 8½
M.	10 Burcard	Morg.	4.26		8½ 9½
Ti.	11 Hilbert	12.10	4.51	} Sol op 5.50, ned 6.48 Tusmørket varer 43'	10 11
D.	12 Gnid	1.22	5.10		11½ —
T.	13 Cyranus	2.34	5.26		12½ 12½
F.	14 D. Højelse	3.45	5.38	Maanen Jorden fjærnest.	1½ 1½
L.	15 Estil	4.56	5.50		2 2

38. Uge. Jagen kan tjene to Herrer. Matth. 6, 24 til Enden.

2. Række: Luf. 10, 38 til Enden.

G.	16 15. S. e. Trinit.	6.06	6.02	Euphemia. ☉. M. 11 For.	2½ 2½
M.	17 Lambertus	7.18	6.13		3 3½
Ti.	18 Titus	8.31	6.26	} Constantia. Sol op 6.03, ned 6.30 Tusmørket varer 42'	3½ 3½
D.	19 Samverdag	9.45	6.42		4 4½
T.	20 Tobias	10.59	7.04		4½ 4½
F.	21 Mattæus	12.14	7.33		5 5½
L.	22 Manitus	1.23	8.13		5½ 5½

39. Uge. Entens Søn af Nain. Luf. 7, 11-17.

2. Række: Johs. 11, 19-45.

G.	23 16. S. e. Trinit.	2.24	9.09	} Linus Efteraar. Beg. Jævn.	6 6½
M.	24 Teck	3.12	10.20		☉ i. Nv. 7. Form.
Ti.	25 Eleofhas	3.47	11.42	} Kong Krist. X.'s Føds. Sol op 6.16, ned 6.12	7½ 8½
D.	26 Adol. h	4.13	Morg.		9 10
T.	27 Cosmus	4.34	1.10	} Tusmørket varer 42'	10½ 11½
F.	28 Benediktus	4.50	2.42		11½ —
L.	29 Vitt. fødag	5.06	4.14	Maanen Jorden nærmest	12½ 1

40. Uge. Den Vatersøttige. Luf. 14, 1-11.

2. Række: Mart. 2, 14-22.

G.	30 17. S. e. Trinit.	5.23	5.47	} Hieronymus. ☉ i. M. 10 Aften.	1½ 1½
----	------------------------	------	------	------------------------------------	-------

Oktober 1917.

D. C. N.

Sædemaaned.

31 Dage

Se Anm. S. 6.
Højvande

		Eftm.	Form.		Fm.	Em.
M.	1 Remigius	5.40	7.19	} Sol op 6.29, ned 5.54 Tusmørket varer 42'	2½	2½
Ti.	2 Ditlev	6.02	8.50		3	3½
D.	3 Mette	6.28	10.18		3½	4
T.	4 Franciscus	7.05	11.40		4½	4½
F.	5 Blacidus	7.53	12.50		5	5½
L.	6 Broderus	8.52	1.44		5½	6

41. Uge. Hvid Son er Kristus. Matth. 22, 34 til Enden.
2. Række: Johs 15, 1—11.

S.	7 18. S. c. Trinit.	9.59	2.24	Amalie. C f. Sv. 11 Aft.	6½	6½
M.	8 Ingeborg	11.11	2.53		7½	7½
Ti.	9 Dionysius	Morg.	3.14	} Sol op 6.43, ned 5.36 Tusmørket varer 42'	8½	9
D.	10 Vercon	12.23	3.32		9½	10½
T.	11 Genesius	1.34	3.45		10½	11½
F.	12 Maginilian	2.45	3.58	Maanen Jorden fjærn.	11½	—
L.	13 Angelus	3.55	4.09		12½	12½

42. Uge. Den Værkbrudne. Matth. 9, 1—8.
2. Række: Johs. 1, 35 til Enden.

S.	14 10. S. c. Trinit.	5.06	4.21	Galigtus	1½	1½
M.	15 Hedvig	6.18	4.34		2	2
Ti.	16 Galus	7.32	4.59	☉ u. M. 4 Morg.	2½	2½
D.	17 Florentinus	8.47	5.10	} Sol op 6.57, ned 5.19 Tusmørket varer 42'	3	3½
T.	18 Lukas	10.03	5.37		3½	3½
F.	19 Balthasar	11.15	6.14		4	4½
L.	20 Felicianus	12.17	7.05	Maanen Jorden nærmest	4½	4½

43. Uge. Bryllupsføledeerne. Matth. 22, 1—14.
2. Række: Matth. 21, 28—44.

S.	21 20. S. c. Trinit.	1.08	8.11	Ursula	5	5½
M.	22 Cordula	1.47	9.28	Kejs. Auguste Vikt. Fdsf.	5½	6½
Ti.	23 Soren	2.15	10.52	☉ i. Sv. 4 Eftm.	6½	7
D.	24 Proclus	2.37	Morg.	} Sol op 7.11, ned 5.03 Tusmørket varer 43'	7½	8½
T.	25 Crispinus	2.55	12.19		8½	9½
F.	26 Amandus	3.10	1.47		10½	11
L.	27 Sem	3.25	3.16	Maanen Jorden nærmest	11½	—

44. Uge. Den kongelige Mand. Johs. 4, 46—53.
2. Række: Johs. 4, 34—42.

S.	28 21. S. c. Trinit.	3.42	4.45	Simon og Juda.	12½	12½
M.	29 Narcisus	4.02	6.15		1	1½
Ti.	30 Abjaton	4.26	7.45	☉ f. M. 7 Form.	2	2½
D.	31 Reform. Beg.	4.58	9.11	} Sol op 7.25, ned 4.47 Tusmørket varer 44'	2½	3

Novbr. 1917. D. C. N. Slagtemaaned. 30 Dage Se Anm. 3. S. Hjojanbe

		Etm.	Form.		Fm.	Em.
L.	1 Alle Helgensd.	5.41	10.28		3½	3½
F.	2 Alle Sjalesd.	6.37	11.31		4	4½
L.	3 Sub ritus	7.43	12.18		4½	5

45. Uge **Den gældbundne Tjener** Matth. 18, 23 til Enden.
2. Række Matth. 18, 1—14.

G.	4 22. S. e. Trinit.	8.55	12.53	Otto	5½	5½
M.	5 Malchias	10.08	1.17		6	6½
Ti.	6 Leo hardus	11.20	1.35	C i. Kv. 6 Aften	6½	7½
D.	7 Engelbrecht	Morg.	1.51	{ Sol op 7.40, ned 4.33 Tusmørket varer 45'	7½	8½
L.	8 Claudius	12.31	2.04	Maanen Jorden fjærnest	8½	9½
F.	9 Theodor	1.41	2.16		9½	10½
L.	10 Luther	2.51	2.28		11	11½

46. Uge. **Skattens Mont.** Matth. 22, 15—22.
2. Række: Mark. 12, 41 til Enden.

G.	11 23. S. e. Trinit.	4.03	2.40	Morten Bisp	12	—
M.	12 Torlib	5.16	2.55		12½	12½
Ti.	13 Arcadius	6.31	3.14	{ G n. M. 7 Aften.	1½	1½
D.	14 Frederik	7.47	3.39	{ Sol op 7.54, ned 4.20 Tusmørket varer 47'	2	2½
L.	15 Leopold	9.02	4.14		2½	2½
F.	16 Othenius	10.09	5.01		3	3½
L.	17 Anianus	11.05	6.03		3½	4

47. Uge. **Den blodstottige Kvinde.** Matth. 9, 18—26.
2. Række: Joh. 5, 17—29.

G.	18 24. S. e. Trinit.	11.47	7.17	Heshjus	4½	4½
M.	19 Eljabeth	12.19	8.41		5	5½
Ti.	20 Volkmarus	12.43	10.06	{ D i. Kv. 11 Aften.	5½	6½
D.	21 Dr. Vedebag	1.00	11.32	{ Maria Ofring	6½	7
L.	22 Cecilia	1.16	Morg.	{ Sol op 8.03, ned 4.09 Tusmørket varer 48'	7½	8
F.	23 Clemens	1.31	12.58		8½	9½
L.	24 Ehrsgonus	1.48	2.24	Maanen Jorden nærmest	9½	10½

48. Uge. **Obelæggens Bederstygghelighed.** Matth. 24, 15—28.
2. Række: Luf. 17, 20—33.

G.	25 25. S. e. Trinit.	2.06	3.51	Catharina	11	11½
M.	26 Conrabus	2.27	5.18		—	12½
Ti.	27 Jacundus	2.55	6.43	{ G f. M. 8 Aften	12½	1
D.	28 Soph. Magdal.	3.32	8.04	{ Sol op 8.20, ned 4.01 Tusmørket varer 50'	1½	2
L.	29 Saturninus	4.22	9.14		2½	2½
F.	30 Andreas	5.24	10.08		3	3½

Decbr. 1917.

D. C. N.

Kjristmaaned.

31 Dage

Se Anm. 3. S.
Hjivanbe

		Aften Form.		Fm. Em.	
L.	1 Arnold	6.34	10.19	3½	4½

49. Uge. Jesu Indtog i Jerusalem. Matth. 21, 1-9.

2. Række: Luf. 4, 16-30.

G.	21. S. i Advent	7.48	11.17	Bibiana	4½	4½
H.	3 Svend	9.02	11.40		5	5½
Ti.	4 Barbara	10.14	11.56	} Sol op 8.32, ned 3.55 Tusmørket varer 51'	5½	6
D.	5 Sabina	11.25	12.09		6½	6½
L.	6 Nikolaus	Morg.	12.22	} C. Av. 3 Eit. Maan. Jord. jærnest	7	7½
F.	7 Agathon	12.35	12.34		7½	8½
L.	8 Marie Unbf.	1.46	12.46		8½	9½

50. Uge. Tegn i Sol og Maane. Luf. 21, 25-36.

2. Række: Matth. 25, 1-13.

G.	9. S. i Advent	2.57	1.00	Rudolph	9½	10½
M.	10 Judith	4.11	1.17		11	11½
Ti.	11 Damasus	5.27	1.39	} Sol op 8.41, ned 3.52 Tusmørket varer 52'	11½	—
D.	12 Epimachus	6.43	2.09		12½	12½
L.	13 Lucia	7.54	2.51		1½	1½
F.	14 Crispus	8.55	3.49	⊙ n. M. 10 Form. Ulynt.	2	2½
L.	15 Rufatius	9.44	5.01	Solformørk.	2½	3

51. Uge. Johannes i Fængsel. Matth. 11, 2-10.

2. Række: Luf. 1, 67 til Enden.

G.	16. S. i Advent	10.21	6.23	Caesarus	3½	3½
M.	17 Albine	10.48	7.51		4	4½
Ti.	18 Christophorus	11.07	9.19	} Maanen Jorden nærm. Nemejus	4½	5½
D.	19 Tamperdag	11.24	10.45		5½	6½
L.	20 Abraham	11.39	Morg.	} Tusmørket varer 52'	6½	7
F.	21 Thomas	11.54	12.11		7½	7½
L.	22 Japetus	12.11	1.36	⊙ f. Av. 7 Form. Mar. fort. Dag. Vint. Bea.	8	8½

52. Uge. Johannes' Vidnesbyrd. Joh. 1, 19-28.

2. Række: Johs. 3, 25 til Enden.

G.	23. S. i Advent	12.30	3.01	Torlacus	9	9½
M.	24 Adam	12.55	4.25	Drg. Megandriens Fsb.	10½	11
Ti.	25 Juledag	1.28	5.46	} St. Stephan. Sol op 8.51, ned 3.50	11½	—
D.	26 2. Juledag	2.12	6.59		12½	12½
L.	27 Johs. Evangel.	3.08	7.59	} Tusmørket varer 52'	1½	1½
F.	28 Børnedag	4.14	8.44		2	2½
L.	29 Noah	5.28	9.18	⊙ f. M. 11 Form. Ulyntig Maaneformørk.	2½	3½

53. Uge. Simeon og Anna. Luf. 2, 33-40.

2. Række: Luf. 2, 25-32.

G.	30 S. efter Jul	6.42	9.43	David	3½	4
M.	31 Sylvester	7.56	10.01		4½	4½

Landejendommens Nettoudbytte („Reinertrag“).

Efterstaaende Tabel angiver Nettoudbyttet af hver Hektar eller Morgen Jord (henholdsvis Ager, Eng o. s. v.), saaledes som dette er fastsat for 1. til 8. Klasse's Jorder ved Boniteringen i 1878:

	Ager		Eng		Elob		Høve		Vræklund		Vand	
	1 Hektar	1 Morgen	1 Hektar	1 Morgen	1 Hektar	1 Morgen	1 Hektar	1 Morgen	1 Hektar	1 Morgen	1 Hektar	1 Morgen
Klasse 1	Mr. 52.87	Mr. 13.50	Mr. 70.50	Mr. 18.00	Mr. 23.50	Mr. 0.00	Mr. 59.75	Mr. 15.00	Mr. 58.75	Mr. 15.00	Mr. 41.12	Mr. 10.50
2	42.30	10.80	58.75	15.00	14.10	3.00	47.00	12.00	47.00	12.00	23.50	6.00
3	28.20	7.20	47.00	12.00	11.75	3.00	35.25	9.00	35.25	9.00	7.05	1.80
4	18.80	4.80	35.25	9.00	7.05	1.80	23.50	6.00	23.50	6.00	2.35	0.60
5	14.10	3.60	23.50	6.00	3.25	0.90	11.75	3.00	16.45	4.20	0.39	0.10
6	8.22	2.10	15.27	3.90	2.35	0.60	5.97	1.50	9.40	2.40		
7	3.52	0.90	9.40	2.40	0.78	0.20			2.35	0.60		
8	1.17	0.30	4.70	1.20	0.39	0.10			0.39	0.10		

Efterstaaende Tabel viser, hvor meget en Hektar Jord (henholdsvis Ager, Eng etc.) af første til ottende Klasse skal koste, naar den beregnes efter 40 Gange Nettoudbyttet:

	1 Hektar Ager	1 Hektar Eng	1 Hektar Elob	1 Hekt. Høvejord	1 H. Vrækl. (Mose)	1 Hektar Vand
Klasse 1	Mr. 2115.00	Mr. 2820.00	Mr. 940.00	Mr. 2350.00	Mr. 2350.00	Mr. 1645.00
2	— 1692.00	— 2350.00	— 564.00	— 1880.00	— 1880.00	— 940.00
3	— 1128.00	— 1690.00	— 470.00	— 1410.00	— 1410.00	— 282.00
4	— 752.00	— 1410.00	— 282.00	— 940.00	— 940.00	— 94.00
5	— 564.00	— 940.00	— 141.00	— 470.00	— 658.00	— 15.80
6	— 329.00	— 611.00	— 94.00	— 235.00	— 376.00	
7	— 141.00	— 376.00	— 31.93		— 94.00	
8	— 47.00	— 188.00	— 15.66		— 15.66	

Tabel

for Kubikberegning af rundt Træ.

(Tværmaal i Tommer)

Længde i Fod	8'	10'	12'	14'	16'	18'	20'	22'	24'	26'	28'	30'	32'	34'	36'	38'	40'
4	1.1	2.1	3	4.1	5.3	7	8.3	10.2	12.2	14.9	17	19.3	22.2	25.1	28.1	31.2	35
6	2	3.1	4.8	6.2	8.2	10.9	18	16	19	22	25.3	29.2	33.2	38	42.2	47.1	52.2
8	2.8	4.1	6.1	8.2	11.1	14.1	17.2	21	25	29.2	34.1	39.1	44.3	50.2	56.2	63	69.3
10	3.2	5.2	8	10.3	14	17.9	21.3	26.2	31.2	37	42.3	49	56	63	70.3	78.3	87.1
12	4.1	6.2	9.2	12.3	16.8	21.1	26.1	31.3	37.9	44.1	51.2	59	67	75.3	85	94.2	104.3
14	4.9	7.2	11	15	19.2	24.9	30.2	37	44	51.9	60	68.3	78.1	88.1	99	110.1	122.1
16	5.2	8.8	12.2	17	22.2	28.1	35	42.1	50.1	59	68.2	78.2	89.2	101	118	128	139
18	6.1	9.3	14	19.1	25	31.9	39.1	47.2	56.2	66.2	77	88.2	100.2	113.3	127.1	141.3	157
20	7	11	15.9	21.2	28	35.2	43.9	52.3	69	79.3	85.2	98.1	111.8	128	141.2	157.2	174.2
22	7.8	12	17.1	23.2	30.3	39	48.3	58.2	69	81	94	108	123	138.3	155.2	173.1	192
24	8.1	13	19	25.8	33.2	42.2	52.3	63	75.2	88.2	102.3	118	134	151.2	169.3	189	209.2
26	9	14.1	20.2	27.8	36.1	46	56.3	68.3	81.3	96	111.2	127.3	145.1	164	184	205	227
28	9.8	15.1	22	30	39	49.2	61	74	88	103.1	119.3	137.2	156.2	176.3	198	220.8	244.2
30	10.2	16.1	23.2	32	42	53	65.2	79.1	94.1	110.3	128.2	147.1	167.3	189.1	212	236.2	262
32	11.1	17.2	25	34.1	44.3	56.2	70	84.2	100.2	118	137	157	178.3	202	226.1	252	279.1
34	11.8	18.2	26.9	36.1	47.2	60	74.1	89.3	107	125.2	145.2	167	190	214.2	240.2	268	296.1
36	12.2	19.8	28.1	38.2	50.1	63.3	78.2	95	113	132.3	154	176.3	201	227	254.2	283.3	314.1
38	13.1	20.8	30	40.2	53	67.1	83	100.2	119.2	140	162.2	186.3	212.1	239.3	268.3	299.2	331.3
40	14	21.9	31.2	42.3	56	70.3	87.1	105.9	125.3	147.2	171	196.2	223.2	252.1	288	316	349.1
42	14.3	23	33	45	58.3	74.1	91.8	111	132	155	179.3	206.1	234.3	265	297	331	366.3
44	15.1	24	34.2	47	61.2	77.8	96	116.1	136.1	162.1	188.1	216	245.3	277.2	311	346.8	384
46	16	25	36	49.1	64.1	81.8	100.2	121.2	144.2	169.3	196.3	225	257	290	325.1	362.2	401.3
48	16.8	26.1	37.3	51.1	67	85	104.9	126.3	151	177	206.2	236.3	268.1	302.3	339.2	378.1	419
50	17.1	27.1	38.1	53.2	70	88.2	109	132	157	184.2	214	246.2	279.2	315.2	353.2	394	436.3

Tallet efter Punktet angiver Fjerdedel Kubikfod.

Altså 17.2 = 17¹/₂ Kubikfod, 58.8 = 58⁸/₄ Kubikfod, 64.1 = 64¹/₄ Kubikfod osv.

Reduktions-Tabel

mellem dansk, svensk, norsk og tysk Mønt, samt omvendt.

Kroner og Øre til Rigsmark og Penning | Rigsmark og Penning til Kroner og Øre

Ø.	P.	Ø.	P.	Ø.	P.	P.	Ø.	P.	Ø.	P.	Ø.
1	1	44	50	87	98	1	1	44	89	87	77
2	2	45	51	88	99	2	2	45	40	88	78
3	3	46	52	89	M. 1	3	3	46	41	89	79
4	5	47	53	90	1.01	4	4	47	42	90	80
5	6	48	54	91	1.02	5	4	48	43	91	81
6	7	49	55	92	1.04	6	5	49	44	92	82
7	8	50	56	93	1.05	7	6	50	44	93	83
8	9	51	57	94	1.06	8	7	51	45	94	84
9	10	52	59	95	1.07	9	8	52	46	95	84
10	11	53	60	96	1.08	10	9	53	47	96	85
11	12	54	61	97	1.09	11	10	54	48	97	86
12	14	55	62	98	1.10	12	11	55	49	98	87
13	15	56	63	99	1.11	13	12	56	50	99	88
14	16	57	64	Kr. 1	1.13	14	12	57	51	M. 1	89
15	17	58	65	2	2.25	15	13	58	52	2	Kr. 1.78
16	18	59	66	3	3.38	16	14	59	52	3	2.67
17	19	60	68	4	4.50	17	15	60	53	4	3.56
18	20	61	69	5	5.63	18	16	61	54	5	4.44
19	21	62	70	6	6.75	19	17	62	55	6	5.33
20	23	63	71	7	7.88	20	18	63	56	7	6.22
21	24	64	72	8	9	21	19	64	57	8	7.11
22	25	65	73	9	10.13	22	20	65	58	9	8
23	26	66	74	10	11.25	23	20	66	59	10	8.89
24	27	67	75	20	22.50	24	21	67	60	20	17.78
25	28	68	77	30	33.75	25	22	68	60	30	26.67
26	29	69	78	40	45	26	23	69	61	40	35.56
27	30	70	79	50	56.25	27	24	70	62	50	44.44
28	32	71	80	60	67.50	28	25	71	63	60	53.33
29	33	72	81	70	78.75	29	26	72	64	70	62.22
30	34	73	82	80	90	30	27	73	65	80	71.11
31	35	74	83	90	101.25	31	28	74	66	90	80
32	36	75	84	100	112.50	32	28	75	67	100	88.89
33	37	76	86	200	225	33	29	76	68	200	177.78
34	38	77	87	300	337.50	34	30	77	68	300	266.67
35	39	78	88	400	450	35	31	78	69	400	355.56
36	41	79	89	500	562.50	36	32	79	70	500	444.44
37	42	80	90	600	675	37	33	80	71	600	533.33
38	43	81	91	700	787.50	38	34	81	72	700	622.22
39	44	82	92	800	900	39	35	82	73	800	711.11
40	45	83	93	900	1012.50	40	36	83	74	900	800
41	46	84	95	1000	1125	41	36	84	75	1000	888.89
42	47	85	96			42	37	85	76		
43	48	86	97			43	38	86	76		

Metrisk Maal og Vægt.

Længdemaal.

- 1 Mil er $7\frac{1}{2}$ Kilometer er 7500 Meter.
 1 Kilometer er 100 Dekameter er 1000 Meter.
 1 Meter er 10 Decimeter er 100 Centimeter.
 1 Meter er $3\frac{1}{2}$ ($3,4885$) Fod. 1 Centimeter er $\frac{5}{12}$ ($0,4187$) Tommer
 1 Alen er 57 Centimeter, 20 Alen $11\frac{2}{5}$ Meter.

Rummaal.

- 1 Kubikmeter er $42\frac{1}{2}$ ($42,401$) Kubikfod.
 „ er ca. $\frac{1}{2}$ ($0,47213$) Favn Brænde.
 1 Favn Brænde er ca. $2\frac{2}{11}$ ($2,181$) Kubikmeter.

a. Tørre Varer.

- 1 Hektoliter er 10 Dekaliter er 100 Liter.
 1 Hektoliter Korn er $\frac{5}{7}$ ($0,7188$) Tønde.
 1 Hektoliter Korn er $5\frac{3}{4}$ ($5,7504$) Skæppe.

b. Flydende Varer.

- 1 Hektoliter er $\frac{5}{11}$ Oksehoved ($0,460$).
 1 Liter er $\frac{5}{9}$ Kande ($0,553$).
 1 Hektoliter er $2\frac{3}{4}$ Anker ($2,760$).
 1 Hektoliter er $\frac{6}{7}$ Tønde Øl ($0,862$).

Flademaal.

- 1 Hektar er 100 Are er 10,000 Kvadratmeter.
 1 Kvadratmeter er $12\frac{1}{8}$ Kvadratfod, 1 Ar er $4\frac{8}{9}$ Kvadratroder
 1 Hektar er ca. 2 ($1,9819$) Tønder Land à 240 Kvadratroder.

Vægt.

- 1 Kilogram er 10 Hektogram er 100 Dekagram er 1000 Gram.
 1 Kilogr. er 2 Pd., 1 Lod, 16 Gram, er $1\frac{7}{12}$ Dekagr. eller Nylod
 1 Dekagram er 2 Kvint. 1 Kvint er $\frac{1}{2}$ Dekagram.

Rentetabel.

Aarlig Rente.

Kapital	$6\frac{0}{10}$	$5\frac{1}{2}\frac{0}{10}$	$5\frac{0}{10}$	$4\frac{1}{2}\frac{0}{10}$	$4\frac{0}{10}$
1 M.	0,06	0,05	0,05	0,04	0,04
2 —	0,12	0,11	0,10	0,09	0,08
3 —	0,18	0,16	0,15	0,13	0,12
4 —	0,24	0,22	0,20	0,18	0,16
5 —	0,30	0,27	0,25	0,22	0,20
6 —	0,36	0,33	0,30	0,27	0,24
7 —	0,42	0,38	0,35	0,31	0,28
8 —	0,48	0,44	0,40	0,36	0,32
9 —	0,54	0,49	0,45	0,40	0,36
10 —	0,60	0,55	0,50	0,45	0,40
20 —	1,20	1,10	1,00	0,90	0,80
50 —	3,00	2,75	2,50	2,25	2,00
100 —	6,00	5,60	5,00	4,50	4,00
500 —	30,00	27,50	25,00	22,50	20,00
1000 —	60,00	55,00	50,00	45,00	40,00

Drægtigheds-Kalender.

	Finder Parring Sted	er Fødselen at vente hos			Finder Parring Sted	er Fødselen at vente hos		
		Hoppen	Koen	Soon		Koen	Faaret	Soon
1	Jan.	8 Dec.	11 Okt.	24 April	1 Juli	10 April	29 Nov.	22 Okt.
2		10	15	28	5	14	8 Dec.	26
3		14	19	2	9	18	7	30
4		18	23	6	13	22	11	3 Nov.
5		22	27	10	17	26	15	7
6		26	31	14	21	30	19	11
7		30	4 Nov.	18	25	4 Mai	23	15
8		8 Jan.	8	22	29	8	27	19
9	Febr.	7	12	26	2 Avg.	12	31	23
10		11	16	30	6	16	4 Jan.	27
11		15	20	3 Juni	10	20	8	1 Dec.
12		19	24	7	14	24	12	6
13		23	28	11	18	28	16	9
14		27	2 Dec.	15	22	1 Juni	20	13
15		31	6	19	26	5	24	17
16	Marts	4 Febr.	10	23	30	9	28	21
17		8	14	27	3 Sept.	13	1 Febr.	25
18		12	18	1 Juli	7	17	5	29
19		16	22	5	11	21	9	2 Jan.
20		20	26	9	15	25	13	6
21		24	30	13	19	29	17	10
22		28	3 Jan.	17	23	3 Juli	21	14
23		4 Marts	7	21	27	7	25	18
24	April	8	11	25	1 Okt.	11	1 Marts	22
25		12	15	29	6	15	5	26
26		16	19	2 Avg.	9	19	9	30
27		20	23	6	13	23	13	3 Febr.
28		24	27	10	17	27	17	7
29		28	31	14	21	31	21	11
30		1 April	4 Febr.	18	25	4 Avg.	25	15
31	Mai	5	8	22	29	8	29	19
32		9	12	26	2 Nov.	12	2 April	23
33		13	16	30	6	16	6	27
34		17	20	3 Sept	10	20	10	3 Marts
35		21	24	7	14	24	14	7
36		25	28	11	18	28	18	11
37		29	4 Marts	15	22	1 Sept	22	15
38		3 Mal	8	19	26	5	26	19
39	Juni	7	12	23	30	9	30	23
40		11	16	27	4 Dec.	13	4 Mai	27
41		15	20	1 Okt.	8	17	8	31
42		19	24	5	12	21	12	4 April
43		23	28	9	16	25	16	8
44		27	1 April	13	20	29	20	12
45		31	5	17	24	3 Okt.	24	16
46		4 Juni	9	21	28	7	28	20

Jagtkalender efter den ny Jagtlov.

Vildtet	Maa jages
Elsdyr: Hjorte Hinde og Kalve	1.—30. September. Aldeles ikke.
Kronhjorte og Daadyr : Hjorte Hinde og Kalve	1. Avgust til 28. Februar. 16. Oktober til 31. Januar.
Raadyr: Raabukke Raer og Raakid	16. Maj til 31. December. 1. November til 31. December.
Grøvlinger	1. September til 31. December.
Bævere	1. Oktober til 30. November.
Harer	1. Oktober til 15. Januar.
Urhaner	1. December til 31. Maj.
Urhøns	1. December til 31. Januar.
Birke-, Hassel- og Fasanhaner	16. September til 31. Maj.
Birke-, Hassel- og Fasanhøns	16. September til 31. Januar.
Agerhøns, Vagtler og skotske Mosehøns	1. September til 30. November.
Vildænder	1. Juli til 28. Februar.
Snepper	1. Juli til 15. April.
Trapper	1. September til 31. Marts.
Vilde Svaner, Traner, Hjejler (Brøkfugle), Vagtelkonger og alle andre jagtbare Sump- og Vandfugle med Undtagelse af Vildgæs	1. Juli til 30. April.
Drosler (Kramsfugle)	21. September til 31. December.

Mønttabel.

Landets Navn	Mønt- enheden	Skillemønt	Værdi i				Der udpræges	
			tysk		dansk		i Guld	i Sølv
			M.	Pf.	Kr.	Ø.		
Belgien	Franc	100 Centimes	0	80	0	72	40, 20, 10, 5 Francs	5, 2, 1, $\frac{1}{2}$ Franc
Brasilien	Milréis	1000 Réis	2 $\frac{1}{2}$	29	2	04	20, 10, 5 Milréis	2, 1, $\frac{1}{2}$ Milréis
Danmark	Krone	100 Øre	1	12 $\frac{1}{2}$	1	00	20, 10, 5 Kroner	2, 1 Krone, 50, 25, 10 Ø.
England	Pd. Sterling	20 Shill. Δ 12 Penc	20	43	18	16	5, 2, 1, $\frac{1}{2}$ Pd. St.	5, 4, 2 $\frac{1}{2}$, 2, 1, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$ Shill.
Finland	Markka	100 Penniä	0 $\frac{1}{2}$	80	0	72	20, 10 Markka	2, 1, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ Markka
Frankrig	Franc	100 Centimes	0 $\frac{1}{2}$	80	0	72	100, 50, 20, 10, 5 Fr.	5, 2, 1 Fr., 50, 20 Centimes
Grækenland	Drachme	100 Lepta	0	80	0	7 $\frac{1}{2}$	100, 50, 20, 10, 5 Drm.	5, 2, 1 Drm., 50, 20 Lepta
Holland	Gulden	100 Cents	1	69	1	50	10 Gulden	2 $\frac{1}{2}$, 1, $\frac{1}{2}$ Guld., 25, 10 Cents
Italien	Lira	100 Centes.	0	80	0	72	100, 50, 20, 10, 5 Lira	5, 2, 1 Lira, 50, 20 Centes.
Japan	Yen	100 Sen	4	19	3	73	20, 10, 5, 2, 1 Yen	1, $\frac{1}{2}$ Yen, 50, 10, 5 Sen
Kina	Taël	10 Mace Δ 10 Candarins Δ 10 Kash	6	40	5	70	1, $\frac{1}{2}$ Taël, 2, 1 Mace
Nordamerik.	Dollar	100 Cents	4	19	3	73	20, 10, 5, 2 $\frac{1}{2}$, 1 Dollar	1, $\frac{1}{2}$ Doll., 25, 20, 10 Cents
Norge	Krone	100 Øre	1	12 $\frac{1}{2}$	1	00	20, 10, 5 Kroner	2, 1 Krone, 50, 25, 10 Ø.
Portugal	Milréis	1000 Réis	4	53	4	03	5 Milréis	500, 250, 100, 50 Réis
Rumænien	Lëu	100 Bani (Parä)	0	80	0	72	20, 10, 5 Lei	2, 1, $\frac{1}{2}$ Lëu
Rusland	Rubel (Sølv)	100 Kopek	3	24	2	88	10, 5 Rubler (sjældne)	1, $\frac{1}{2}$ R., 25, 20, 15, 10, 5 Kop.
Rusland	Rubel (Sedl.)	100 Kopek	2	16	1	92
Serbien	Dinar	100 Parä	0	80	0	72	2, 1, $\frac{1}{2}$ Dinar
Spanien	Peseta	100 Centimos	0	80	0	72	20, 10, 5 Pesetas (sjældne)	5, 2, 1, $\frac{1}{2}$ Pes., 20 Centim.
Svejs	Franc	100 Centimes	0	80	0	72	20 Francs	5, 2, 1, $\frac{1}{2}$ Fr., 20 Centimes
Sverige	Krona	100 Øre	1	12 $\frac{1}{2}$	1	00	20, 10, 5 Kronor	2, 1 Krona, 50, 25, 10 Øre
Tyrkiet	Pjaster	40 Parä Δ 3 Asper	0	18	0	16	100, 50 Pjast. (sjældne)	20, 10, 5, 2 Pja., 40, 20 Parä
Tyskland	Reichsmark	100 Pfennige	1	00	0	88 $\frac{1}{2}$	20, 10, 5 Reichsm.	5, 3, 2, 1, $\frac{1}{2}$ Mark
Ægypten	Pjaster	40 Parä	0	18	0	16	100, 50, 25 Pjast. (sjældne)	10, 5, 2 $\frac{1}{2}$, 1 Pjaster
Øster-Ung.	Gulden (Fl.)	100 Kreuzer	2	00	1	78	8, 4 Gulden	2, 1, $\frac{1}{2}$ Gulden

Fortegnelse over Markederne i Aaret 1917.

Afforteller: S. Høst. Kv. Kvæg. Kr. Kram.
De indklammede Tal angiver, hvormange Dage Markedet holdes.

Stedlig.

- Mabenraa**, 20. Febr., 6. Mars Kv. S., 24. April Kv., 1., 8. Maj Kv. S., 16. Juli (2) Kr., 24. Juli, 16., 23. Okt. Kv. S., 26. Okt. (2) Kr., 18. Dec. Kv. S.
- Magerkov**, 1. Maj, 9. Oktbr. Kv. S.
- Arnum**, 1. Maj, (2) 8. Aug., 2. Okt. (2) Kv. S. Træv.
- Arnæs**, 13. Juni (2) Kr.
- Augustenborg**, Markedet ophævet 1906.
- Bolderød**, 25. April, 3. Okt. Kr. Kv. S.
- Bredsted**, 21. Februar (3) Kr., 20., 27. April, 4., 11. Maj Kv. S., 21. Juni (2) Kr., 22. Sept. S. Høst, 5., 12., 19., 26., Okt., 2., 9. Novbr. Kv. S., 16. Novbr. Kr. Kv. S., 23., 30. Novbr. Kv. S.
- Broager**, 15. Maj, (2) Kr., (1) Kv. S., 3. Novbr. (2) Kr., 7. Nov. Kv. S.
- Bromølle**, 1. Juni Kv. S.
- Dhuneved paa Als**, 29. Juni, Kv. S.
- Egebøl**, 7. Maj, 1. Okt. Kv. S.
- Egeruførde**, 18. Febr. (3) Kr., 19. Febr., 30. April Kv. S., 17. Juni (3) Kr., 18. Juni Kv. S., 30. Septbr. (3) Kr., 1. Oktbr. Kv. S.
- Fjælde (N31)**, 17. April, 17. Sept. Kr. Kv. S.
- Fjensborg**, 7. Febr., 2. Mars Kv. S., 18. Mars (4) Kr., 3., 5., 19., April (2) Kv. S., 18. April Magerkv., 20., 27. April Kv. S., 2. Maj Magerkv., 4., 11., 18., 25. Maj, 14. Juli, 11. Sept. Kv. S., 16. Sept. (4) Kr., 3. Oktbr. Magerkv., 22. Okt. (2) Kv. S., 26. Okt., 1., 8. Novbr. Kv. S.
- Frederikstad**, 18. Maj Kr., 28. Juli (2) Kr. (1) Kv. S., 14. Sept. Kr., 2. Oktbr. Kr. Kv. S., 4. Okt. S.
- Garding**, 15. Febr. (3), 21. Juni (3) Kr.
- Gelting**, 21. April, 3. Oktbr. Kv.
- Graasten**, 3. Maj, 4. Okt. Kv. S.
- Gram**, 9. Maj, 20. Okt. Kv. S. Træv.
- Haderød**, 3. Jan., 19., 26. Febr., 6., 12., 19., 26. Mars, 10. April Kv. S., 15. April (3) Kr., 16., 23., 30. April, 7., 14., 21., 29. Maj, 4., 11., 18., 25. Juni Kv. S., 22. Juli (2) Kr. Høst, 23. Septbr. (3) Kr., 24. Septbr., 1., 8., 15., 22., 29., Okt., 5., 12., Novbr. Kv. S.
- Hauved**, 1. Maj, 29. Septbr. Kr. Kv. S.
- Hellevad**, 2. Maj, 10. Okt. Kv. S.
- Hulshøj**, 20. April, 20. Sept. Kv. S.
- Husum**, hver Torsdag fra Nytaar til St. Hansdag (dog Onsdag den 16. Maj i Stevedet for Torsdag den 17. Maj, Himmelfartsdag,) Kv. S., hver Onsdag fra St. Hansdag til 19. September Kv. S., hver Onsdag og Torsdag fra 26. September til 12. Dec. (dog Tirsd. d. 20. Novbr. i Stebet for Onsdag d. 21. Novbr., pr. Bebedag, og alle Onsdag den 25. November) Kv. S., 20. og 27. Decbr. Kv. S., hver Tirsdag fra 28. Juni til 11. December (dog Mandag den 19. i Stebet for Tirsdag den 20. November), Gaar, 6. Januar, 26. Mars og 25. Juni Kv. S., 7. Juni (4) Kr. Høst, 27. Sept. (4) Kr.
- Højer**, 3. Maj 18., 25. Okt. Kv. S. Træv.
- Jels**, 25. April, 23. Okt. Kv. S., Rebsl., Træv., Huskibss.
- Kappel**, 6. Mars Kv. S., 2. Maj, 17. Okt. (2) Kr. Grisemarked hver Onsdag.
- Karby**, 18. April, 10. Okt. Kv. S.
- Kreitm**, 1. Maj, 23. Okt. Kv. S.
- Kilplev**, 10. April, 10. Sept. Kv. S.
- Kristiansbjerg**, 28. April, 5. Maj, 6., 20. Oktbr. Kv. S.
- Krov**, 22. Okt. Kr. Kv. S.
- Kungshorn**, 28. April Kr. Kv. S., 14. Aug. (2) Kr., 15. Aug. Kv. S.
- Lysøborg**, 19. Juni, 26. Sept. Kr. Kv. S.
- Løt**, 20., 27. Febr., 6., 13., 20., 27. Mars, 3., 10., 17., 24. April, 1., 8. Maj Kv. S., 14. Maj (2) Kr. Kv. S., 22., 29. Maj, 5. 12., 19., 26. Juni 3., 10., 17., 24. Juli, 27. August 3., 10., 17., 24. Septbr. Kv. S., 1. Oktbr. (2) Kr., (1) Kv. S., 8., 15., 22., 29. Okt., 6., 12., 19., 26. Novbr. Kv. S.
- Løgumkloster**, 6., 20. Mars Kv. S., 18. April (3) Kr., 19. April, 3. Maj, 15. Juni, 18. Juli Kv. S., 13. Aug. (2) Kr., 14. Aug. Kv. S.
- Nielsen**, 5. Maj Kv. S.
- Niethol**, 30. April, 7. Maj Kv. S., 18. Juni (2) Kr. (1) Kv. S., 8., 15. Oktbr., 5. Novbr. Kv. S.

Narborg, 7. Maj (2) Kr., 8. Maj Ko.Ø., 18. Septbr. (2) Kr., 31. Okt. Ko. Ø.
Qibensvort, 10. Jull, 14. August, 11. Septbr., 9. Oktober Ko. Ø.
Qver-Tersdal, 25. April, 11. Oktober Ko.Ø.
Sverfø, 11. April Ko.Ø.
Ravsted, 18. April, 8. Oktober Ko.Ø.
Rødding, 24. April, 18. Septbr., 30. Oktober Ko. Ø.
Satrup, (Slesvig), 30. April Ko.Ø. 7. Maj Mag. Ko., 12. Septbr. Ko.Ø.
Stobbe, (Als), 26. Septbr. Ko.Ø.
Stoblund, 26. April, 20. Septbr. Ko.Ø.
Størbæk, 26. April Ko.Ø. Trav., 10. Maj Ko.Ø., 17. Okt. Ko.Ø. Trav.
Stesvig, 9. Jan. Ko.Ø., 18. Febr. (6) Kr., 7. Marts, 10., 17., 24. April, 1., 8. Maj
 Ko.Ø., 1. Septbr. (6) Kr., 5. Septbr. (2) Ko.Ø., 19., 26. Oktober, 2. Nov. Ko.Ø.
Sommersted, 1. Maj, 9. Oktober Ko.Ø., Ortfemarked hwer Fjredag.
Stenbjerg, 7. April, 12. Oktober Ko.Ø.
Stavsted, 18. Septbr. Kr. Ko.Ø.
Sønderborg, 8. Marts Ko.Ø., 29. Marts Kr. Ko.Ø., 11. Maj Ko.Ø., 18. Jull Kr., 7.
 August, 11. Septbr. Ko.Ø., 1. Okt. Kr., 19. Okt. Ko. Ø.
Sønderbrarup, 28. April Ko.Ø., 30. Jull (3) Kr., (2) Ko.Ø., 15. Okt. Ko.Ø.
Sønderitapel, 24. April, 6. Oktober Kr. Ko.Ø.
Tugleb, 2. Maj, 23. August Ko.Ø.
Tosslund, 24. April, 28. Septbr. Trav., Nebst- og Husstidsø.
Treje, 25. April Ko.Ø.
Tønder, 12., 26. Januar, 18. Febr. og hver Fjredag fra den 2. Marts til 26. Maj
 (unbtagen Fjredag den 6. April, Langjredag) og fra 6. Jull til 14. December Ko.Ø.,
 3. Aug., 7., 21. Septbr. Høved-Ko. og Sm., 30. Maj (4) Mib, 31. Maj (2) Kr., 27.
 Septbr. (2) Kr., 1. Okt. (2) Humle.
Tønning, 20. Maj (2) Kr., 2. Jull, 4., 11., 18., 25. Jull, 1., 8., 15. Aug. Ko.Ø., 17.
 Aug. Kr. Ko.Ø., 22., 29. Aug., 6., 12. Septbr. Ko.Ø., 13. Septbr. Nøstko.Ø., 19., 26.
 Septbr., 3., 10., 15., 17., 22., 24. Okt. Ko.Ø., 23. Okt. (2) Kr. 20., 31. Okt., 6., 7.,
 14. Nov. Ko.Ø.
Ulkerup, 23. Okt. Ko.Ø.
Uhl paa Hør, 2. Maj (4), 20. Okt. (4) Kr., (1) Ko.Ø.
Østerrøgnum, 4. Maj, 12. Septbr. Ko.Ø.

Høsten og Vaucnberg.

Altona, 26. Marts (3), 26. Juni (3), 10. Septbr. (3), 19. Nov. (2) Kr.
Bad Odesloe, 30. Marts, 22. Jull, 29. Septbr. Kr. Ko.Ø.
Barmstedt, 26. Marts, 6. Juni, 15. Aug., 30. Oktober Kr. Ko.Ø.
Bramstedt, 26. April (2) Ko.Ø., 26. Okt. Kr. Ko.Ø.
Elmhørn, 24. April Kr. Ko., 11. Jull Kr., 1. Oktober Kr. Ko.Ø., 1. Nov. Kr. Ko., hwer
 Fjredag Kvægmarked.
Glücksstadt, 6. Maj (3), 15. Jull (3), 21. Okt. (3) Kr.
Hademarschen, 2. Maj Ko.Ø., 22. Oktober (2) Kr. Ko.Ø.
Helde, 13. Marts Kr. Ø., 25. April, 2. Maj Ko., 11. Jull Kr. Ø., 27. Sept. Ko., 29. Dec. Ø.
Hennstedt, 24. Apell Ko.Ø., 19. Sept., 6. Dec. Kr.
Høhentvedstedt, 30. April Kr. Ko.Ø., 29. Aug. Ø., 17. Oktober Kr. Ko.Ø.
Hørft, 19. April, 16. Okt. Kr. Ko.Ø.
Jæhoe, 18. Marts (3) Kr., 24. April Ko.Ø., 7. Sept. Ko. 9. Sept. (3) Kr., 26. Okt. Et. Ko.Ø.
Kellinghusen, 9. Maj Kr. Ko.Ø., 22. Jull, 1. Aug. Ø., 8. Aug. Kr., 13. Okt. Ko.Ø.
Kiel, 26. Febr. (4) Kr., 26. Febr. Ø., 28. April Ko., 1. Jull (4) Kr., 2. Jull Ø., 7. Okt.
 (4) Kr., 8. Okt. Ø., Kvægmarked a) for kvæg hver Mandag og Torsdag fra Kl. 8—1,
 b) for Soln og lngfoag hver Mandag og Torsdag fra Kl. 8—1 og 3—7 og hver
 Fjredag fra 3—7 Efterm. Naar en af disse Dage falder paa en almindelig Fejtdag,
 afholdes Kvægmarkedet paa den derpaa følgende Søndag til samme Tid paa Byens
 Kvægtorv.
Krempe, 15. April (2), 14. Oktober (2) Kr. Hwer Onsdag Ortfemarked og Tor vedag.
Vaucnberg, 26. Jan., 23. Febr., 30. Marts Soln, 12. April Kr. Ko.Ø., 27. April, 26.
 Maj, 20. Jull, 27. Juli, 31. Aug., 24. Sept. Soln, 4. Okt. Kr. Ko.Ø., 26. Okt., 30.
 Nov., 25. Dec. Soln.
Runden, 10. April, 3. Okt. Kr. Ko.Ø.
Rützburg, 13. Marts Kr. Ko.Ø., 24. April Ko., 23. Jull Kr. Ø., 1. Nov. Kr. Ko. 10. April
 3. Okt. Kr. Ko.Ø.
Warne, 27. April (2) Kr., (1) Ko., 2., 9., 16. Maj Ko., 9. Okt. (2) Kr., (1) Ko., 17., 24.
 31. Okt., 7., 14. Nov. Ko., 28. Dec. Ø.
Weldorf, 19. Marts, (2) Kr., (1) Ø., 7., 13., 20., 27. April, 4., 11., 18., 25. Maj Ko.,
 17. Sept. (2) Kr., (1) Ø., 6., 12., 19., 26. Okt., 2., 9., 10., 23., 30. Nov. Ko.

Moltn, 10., 24. Jan., 14., 28. Februar, 14., 28. Marts, 11. April Soln, 25. April Kv. Ev., 9., 23. Maj, 13. Juni Ev., 20. Juni Kr. Kv., 27. Juni, 11., 25. Juli 8., 23. Aug., 12., 28. Sept., 10. Okt. Ev. 17. Okt. Kv., 24. Okt. Ev., 8. Nov. (3) Kr., 14., 28. Nov., 12. 27. Dec. Ev.

Muumfster, 25. April (2) Kr. (1) Kv. f., Magerføæg fra Landbrugst., 21. Aug. (2) Kr., 17. Okt. (2) Kr., (1) Kv. f. Magerføæg fra Landbrugst.

Neufstædt, 15. Febr. (2) Kr. 4. Juni Kr., 29. Okt. (3) Kr., Grisemarked hver Torsdag fra Kl. 8—10 Form.

Nortorf, 20. April Kr. Kv. f., 25. Juli Kv. f., 14. Novbr. Kr. Kv. f.

Oldenburg, 12. Febr. Kr. f. Kisevæfse, 25. April Kv., 13. Juli Kr. f., 22. Okt. Kr., 2. Nov. Kv.

Oldestoe, se: Bab Oldestoe.

Winneberg, 12. April Kr. Magerføæg, 22. Okt. Kr.

Wien, 5. Marts, 11. Juni, 3. Sept. Kr. f., 5. Nov. Kr. Kv. f.

Wreep, 12. Febr. Kr. Kv. f., 19. Marts Kv. f., 22. Maj Kr. Kv. f., 15. Okt. Kv. f.

Wægeborg, 11., 25. Jan., 1., 15. Febr., 1., 15. Marts Grise, 21. Marts Kr. Kv. f., 5., 19. April, 3., 16., Maj, 7., 21. Juni, 5. Juli Grise, 11. Juli Kr. Kv. f., 19. Juli, 2., 16. August, 6., 20. Sept., 4., 18. Okt. Grise, 24. Okt. Kr. Kv. f., 15. Novbr., 6., 20. Dec. Grise.

Wensborg, 10. Januar Kr., 4. Marts (3) Kr., 6. Marts, 1. Maj Kv. f., 8. Maj Magerføæg, 24. Juni (3) Kr., 28. Juni Kv. f., 23. Sept. (3) Kr., 25. Sept., 24. Okt. Kv. f., 2. Nov. Magerfø. Handel med alle Slags Soln paa de ugentl. Grisemarkeder.

St. Michaelisdomm, 1., 8. Maj Kv., 15. Maj Kr. Kv. Træo. 15., 18., 25. Okt. Kv.

Segeberg, 1. Febr. f., 6. Maj, (2), 23. Aug., (2), 1. Nov. (2) Kr. Kv. f.

Heterfen, 2., 16. Jan., 6., 20. Febr., 6., 20. Marts 3., 17. April Grise, 20. April Kr. Kv. f. 1., 16. Maj, 6. Juni Grise, 8. Juni Kr. 19. Juni, 3., 17. Juli Grise, 28. Juli Kr., 7., 21. Aug., 4., 18. Sept., 2., 16. Okt. Grise, 19. Okt. Kr. Kv., 6., 20. Nov., 4., 18. Dec. Grise.

Wandabef, 18. April, 4. Juni, 27. Aug., 16. Okt. Kr. Kv. f., Kvæg- og Hejstemarked hver 1. og 3. Torsdag i Maanedu, naar Helligdag, Sognebagen forub.

Wedel, 6. Febr. Kr. 14. April Kr. Kv., 25. Okt. Kr. Stube, Hør.

Wæsfelburen, 25. April, 2. Okt. Kr. Kv. f.

Wilster, 4. Jan. f., 25. April Kv. f., 30. Juli f., 5. Aug. (4) Kr., 5. Sept. Kolsbgr, 17., 24. Okt. Kv. f.

Samborg.

19. Januar, 9. Febr., 9. Marts, 5. April, 4. Maj f., 25. Maj Kr. Sammemarked
31. Aug., 28. Sept., 26. Okt. f., 2. Dec. (26) Kr. (Dom.)

Tedebøegmarked:

1. For Hornføæg og Faar hver Torsdag.
2. For Kalve hver Tirsdag.
3. For Soln hver Sognebagen unblagen Mandag.

Torsdage.

M a n d a g : Hæberten, Tønning, Hæberten.
T i r s d a g : Rabenraa, Hujum, Kolding, Søbjerg.
O n s d a g : Vejle, Aarhus, Nanders, Viborg, Aalborg.
T o r s d a g : Hujum, Hæberten, Varde.
F r e d a g : Hensborg, Hæberten, Tønder, Hæberten, Kolding.
L ø r d a g : Rabenraa, Ugeværstø, Hensborg, Steenvig, Søbjerg, Søbjerg, Aarhus, Nanders, Viborg, Aalborg.

Markeder paa de danske Lær.

Muumindingen, 2. Juli Heste

Mærb, 18. Januar, 13. Marts, 9. Maj, 11. Sept. og 7. Nov. f. og Kv.

Møfend, Torsdag hver Onsdag og Torsdag, første Torsdag i hver Maaned med Lev. Kreaturer, 13. og 24. Febr., 20. Marts, 29. Juni, 19. Sept. og 13. Nov. f. og Kv.

Wogensø, Torsdag hver Torsdag, første Torsdag i hver Maaned med levende Kreaturer.
30. Jan. f., 22. Febr., 6. Marts og 8. Maj f. og Kv., 12. Juli f., 25. Sept., 6. Nov. og 18. Dec. f. og Kv.

Esby, 7. Marts og 28. Sept. f. og Kv.

Falkø, 27. Marts og 30. Okt. Kv.

Hæberten, Torsdag hver Mandag og Torsdag. Anden Onsdag i hver Maaned Marked med Kv., 30. Januar, 23. Febr. og 28. Marts f. og Kv., 25. April f., 3. Nov. (Efteraarsmarked) og 18. Dec. (Julemarked) f. og Kv.

- Frederiksborg**, første Tirsdag i hver Maaned Marked med Heste og Kreaturer.
- Faaborg**, Torvedag hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Juni, Juli og Aug., med lev. Kreaturer. 25. Jan. 5., 20. Febr., 8. Marts, 14. Juni, 2. Okt. og 3. Nov. 5. og 8.
- Græsted**, 8. Jan., 5. Februar, 5. Marts, 2. April, 7. Maj, 4. Juni, 13. Aug., 3. Sept., 1. Okt. og 8. Dec. Heste og Kreaturer.
- Hæleb.**, 28. Febr. Heste og Kreat. særlig Heste; 9. Maj, 12. Sept. og 7. Nov. Kreat.
- Høstslager**, 11. Maj og 21. Sept. Heste og Kreaturer.
- Helsingø**, 10. Jan., 14. Febr., 14. Marts, 11. April, 9. Maj, 13. Juni, 11. Juli, 12. Sept., 10. Okt. og 14. November Kreaturer.
- Helsingør**, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 28. Febr., 16. April, 18. Juli og 19. Okt. Kreaturer.
- Hillerød**, Torvedag hver Mandag og Torsdag; hver Lørdag fra 1. Maj til 31. Oktober Torvedag med Haveprodukter. Treble Onsdag i hver Maaned og første Onsdag i hver Maaned med Undtagelse af Marts, Maj og November Marked med Kreaturer. 7. Marts (forstaaet) Heste og Kreaturer; 2. Maj (Førsaarsmarked) Heste og Kreaturer; 2. Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.
- Holbæk**, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 20. Febr. Heste; 7. og 19. Marts, 12. April, 18. Juni (Sommermarked) og 18. Okt. Heste og Kreaturer; 27. Nov. (Efteraarsm.) Kr.
- Hvalsø**, 7. Marts, 14. Maj, 4. Sept. og 8. Nov. Kreaturer.
- Horsholm**, 17. April og 26. Okt. Heste og Kreaturer.
- Hyderup**, 2. April og 8. Okt. Heste og Kreaturer.
- Kallundborg**, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 12. Februar, 23. Marts, 7. Maj (Førsaarsmarked), 18. Juli (Sommermarked) 18. Sept. og 8. Nov. (Efteraarsmarked), Heste og Kreaturer.
- Kiercsmilde**, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 16. Febr., 3. Marts, 6. Juni, 13. Okt. og 21. Nov. Heste og Kreaturer.
- Korsør**, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 19. Juni (Sommermarked) Heste og Kreat.
- København**, Torvedag Mandag og Torsdag med Slagtefog.
- Køge**, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 3. Jan., 7. Febr., 14. og 23. Marts, 11. April, 18. Maj (Førsaarsmarked), 6. Juni, 24. Juli, 5. og 18. Sept., 3. og 31. Okt. (Efteraarsmarked), 5. og 18. Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.
- Maribo**, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 22. Febr., 13. og 23. Marts, 14. Juni (Sommermarked) og 18. Sept. Heste og Kreaturer.
- Markal**, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 25. Maj og 23. Sept. Heste og Kreaturer.
- Midelfart**, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 31. Jan., 23. Febr., 17. Marts, 4. April, 11. Juli, 20. Sept. og 1. Nov. Heste og Kreaturer.
- Nakskov**, Torvedag hver Lørdag; hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer. 16. Febr., 1. og 16. Marts, 2. og 23. Okt. samt 13. Nov. Heste og Kreaturer.
- Nyhavn**, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Lørdag med lev. Kreaturer. 21. Febr. og 9. Marts Heste og Kreaturer; 11. Juli Heste; 12. Oktober og 9. Nov. Heste og Kr.
- Nyboing** (Køster), Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer, 23. Febr. Heste; 25. April, 18. Juli (Sommermarked), 3. Okt. og 14. Nov. Heste og Kreaturer.
- Nyboing** (Sjælland), 21. Febr. Heste; 19. April Kreat.; 13. Juni (Sommermarked) og 26. Sept. (Høstmarked) Heste og Kreaturer; 19. Dec. Heste.
- Nysted**, 29. Marts, 12. April og 19. Sept. Heste og Kreaturer; 2. Nov. Heste.
- Nørre-Nashj.**, 18. Maj og 29. Sept. Heste og Kreaturer.
- Næstved**, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Onsdagene 17. Januar, 21. Febr., 21. Marts, 18. April, 14. Maj (Førsaarsmarked), 20. Juni, 18. Juli (Sommermarked), 16. Aug., 19. Sept., 17. Okt., 21. Nov. (Efteraarsmarked) og 19. Dec. Heste og Kreat.
- Odense**, Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag. Hver Mandag Marked med Kreaturer (eller hvis Helligdag den paafølgende Tirsdag). 2. Jan., 12. Febr., 5. Marts, 23. April, 7. Maj, 11. Juni, 10. Juli (St. Knud), 13. Aug., 24. Sept., 15. Okt., 12. Nov. og 17. Dec. Heste.
- Presto**, anden Tirsdag i hver Maaned Heste og Kreaturer.
- Ringe**, 16. Marts, 7. Juni, 3. Okt. og 20. Nov. Heste og Kreaturer.
- Ringsb.**, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Tirsdagene 9. Jan., 13. Febr., 13. Marts, 27. Marts (Førsaarsmarked), 10. April, 6. Maj, 12. Juni (Sommermarked), 10. Juli, 14. Aug. 4. og 25. Sept. (Høstmarked), 9. Okt., 13. Nov. (Efteraarsmarked) og 11. Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.
- Roskilde**, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Mandag paa Nyhavn Torvedag for Handel med Smaagræs. 8. Jan., 9. Febr., 2. og 18. Marts, 4. April, 2. Maj (Førsaarsmarked), 4. Juni, 2. Juli, 6. Aug., 3. og 28. Sept. (Bæremarked), 5. Nov. (Efteraarsmarked) og 3. December Heste og Kreaturer.
- Rudbøing**, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 15. Marts, 15. Juni og 10. Nov. 5. og Kr.
- Ruds-Redbø**, 14. April og 4. Okt. Kreaturer.

- Randerø**, Torvedag hoer Onsdag og Førdag, sibste Dag med Kreaturer. 4., 5., 28. og 27. Jan., 17. og 24. Febr. og 10. Martis Heste; 17., 31. Martis og 5. Maj Heste og Kreaturer; 18. og 19. Junil Ulb; 6. og 7. Jull Heste; 7., 8. og 29. September, 27. Okt., 10. Nov. og 14. Dec. Heste og Kreaturer.
- Ringløbing**, Torvedag fra Vaasle ill Mikkelsdag Førdag, ellers Onsdag. 30. Jan. Heste, 24. April, 28. Jull, 23. Aug. og 8. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Ribe**, Torvedag hoer Førdag. 31. Jan., 6. Martis, 23. April, 1. og 14. Maj, 13. Junil, 31. Jull, 8. Sept., 1., 9. og 22. Okt. og 20. Nov. Heste og Kreaturer.
- Rh**, 18. April, 14. Maj, 6. Sept. og 17. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Rhøm**, 23. Jan. og 17. Okt. Heste og Kreat.
- Ronde**, 9. Martis, 18. Sept. og 19. Nov. Heste og Kreaturer.
- Silkeborg**, Torved. hoer Førdag. 3. Febr., 10. Martis, 31. Martis, 8. Maj, 9. Junil, 11. Jull, 27. Septbr. 22. Oktbr., 22. Novbr. og 18. Decbr. Heste og Kreaturer.
- Sindal**, 19. Febr., 16. Martis, 30. April, 23. Jull, 21. Sept., 19. Okt. og 28. Novbr. Heste og Kreaturer.
- Stals**, 13. April og 22. September Heste og Kreaturer.
- Standerborg**, Torvedag hoer Førdag, sjerie Førdag i hver Maaned samt alle Førdage i Fasten og fra 4. Novbr. ill Jul med levende Kreat., 8. og 30. Januar, 20. Februar og 8. Martis Heste; 13. og 20. Martis, 16. Maj, 11. Junil, 30. Jull, 11. September og 24. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Stbe**, Torvedag hoer Tirsdag og Førdag. 2. og 23. Januar, 23. Febr., 13. April og 10. Maj 5. og Kr.; 8. Junil Heste; 23. Jull, 8. Sept., 1. Okt. og 16. Nov. 5. og Kr.
- Effern**, 8. Febr. og 12. Martis Heste og Kreaturer; 24. Jull Heste. 13. Nov. 5. og Kr.
- Skjorving**, 10. Jan., 8. Februar, 7. Martis, 11. April, 10. Maj, 14. Junil, 4. Jull, 19. Sept., 18. Okt., 8. Nov. og 6. Dec. Heste og Kreaturer.
- Stovøgaard** Station, 23. Martis, 29. Juni og 6. Sept. Heste og Kreat.
- Struer**, 28. Martis og 7. Septbr. Heste og Kreaturer.
- Sæby**, Torvedag hoer Førdag. 4. April, 17. Sept. og 9. Okt. Heste og Kreat.
- Sonder Dumme**, 10. Maj og 22. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Tarm**, 30. April, 12. Septbr. og 9. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Thilsted**, Torved. hoer Onsd. og Førd. 8. Januar Heste og Kreat.; 13. Februar Heste; 12. Martis, 11. April og 7. Maj Heste og Kreaturer; 6. Junil Heste og Ulb; 9. Jull, 3. og 28. Sept., 10. Okt. (Store Onsdag) Heste og Kr.
- Torup Vaskhus**, 10. Maj, 13. Jull og 17. Sept. Heste og Kreaturer.
- Trustrup** Station, anden Onsdag i Maanederne April, August og Oktober Marted med Heste og Kreaturer. 8. Junil Heste og Kreat.
- Torring**, 19. Februar, 11. April, 7. Maj, 18. Jull, 3. Oktober og 6. Decbr. Heste og Kr.
- Ulstrup** (Hornum Jernbanestation), 6. Januar, 10. Martis, 30. April, 2. Jull, 17. September, 22. Oktober og 1. Decbr. Heste og Kreaturer.
- Ulstrup** Station, 16. Maj og 18. Sept. Heste og Kreaturer.
- Uldum**, 21. April og 27. Sept. Heste og Kreat.
- Ulfskær**, 25. April, 29. Aug. og 18. Okt. Heste og Kreaturer.
- Wandel**, 26. Maj og 15. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Warde**, Torved. hoer Førdag. 1. Febr., 1. og 27. Martis, 24. April, 7. Maj, 14. Junil, 1. August, 13. Sept., 10. Okt. og 21. Nov. Heste og Kreaturer.
- Wesjen**, 25. April, 29. Juni og 10. Sept. Heste og Kreaturer.
- Weste**, Torvedag hoer Onsdag og Førdag, hoer Onsdag fra 1. Novbr. intill Jul samt anden Onsdag i hver Maan. med lev. Kreaturer. 10. Januar, 1. og 22. Februar og 8. Martis Heste; 15. og 22. Martis, 13. April, 1. Maj, 14. Junil, 29. Sept. og 26. Okt. 5. og Kr.
- Wester Høsting**, 28. Martis og 12. Septbr. Heste og Kreaturer.
- Wiborg**, Torved. hoer Onsd. og Førd., sibste Førd. i hver Maaned og fra Mikkelsdag ill Jul hoer Førdag med levende Kreaturer. 3. Jan. Heste; 24. Jan., 15. Febr., 9. Martis, 14. og 28. April, 11. Maj, 30. Junil (Enevliingsmarted), 24. Jull, 25. Aug., 24. og 25. Septbr. (Løstemarked), 21. Oktbr., 23. Novbr. og 15. Decbr. 5. og Kr.
- Widbæk**, 26. Febr., 30. Junil, 27. August og 20. Okt. Heste og Kreaturer.
- Widbjerg**, 3. Maj og 19. September Heste og Kreat.
- Winderup**, 1. Maj og 3. Okt. Heste og Kreaturer.
- Worbaekse**, 31. Martis og 2. Aug. Heste og Kreaturer.
- Wraa** Station, 19. April og 14. Sept. Heste og Kreat.
- Wraod**, 21. April og 24. Okt. Heste og Kreaturer.
- Østerbræn**, 1. Februar, 1. og 29. Martis, 3. Maj, 5. Jull, 30. Aug., 4. Oktbr. og 1. Nov. Heste og Kreaturer.
- Østbirk**, 26. April og 2. Okt. Heste og Kreaturer.

Rodby, hver Torsdag Torvedag med alle Slags Landbrugsprodukter unbtagen Heste og Hornkøeg. 19. Febr. og 27. Marts Heste og Kreat.; 3. Jull (Sommermarked) og 18. Oktober Kreaturer; 20. Novbr. Heste og Kreaturer.

Ronne, Torvedag hver Onsdag og Førdag.

Salskøbing, Torvedag hver Førdag, 6. og 20. Marts Heste og Kreat.; 10. Jull (Sommermarked) og 5. Okt. Kreaturer; 3. Nov. Heste og Kreaturer.

Skellør, Torvedag hver Førdag. 2. Marts, 5. Maj, 7. Sept. og 2. Nov. Heste og Kr.
Slagelse, første Tirsdag i Maanederne Februar, Marts, April, Juni, August, Oktober og Decbr. Marked med Heste og Kreaturer. 2. Jan. stort Hestemarked; 6. og 20. Marts, 1. Maj (Jørsaarsmarked), 3. og 4. Jull (Sommermarked), 11. Septbr. (Høstmarked), samt 6. og 7. Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kr.

Slangerup, 27. Marts, 21. Maj, 19. Juni og 27. Nov. Heste og Kreaturer.

Soro, 9. og 23. Marts, 13. April, 22. Maj, 28. Juni (Sommermarked), 10. September (Høstmarked), 12. Oktbr., 9. Novbr. og 14. Decbr. Heste og Kreaturer.

Stede, Torvedag hver Onsd. og Førd. 12. Marts, 27. og 28. Sept. (Efteraarsm.) H. og Kr.
Storehedinge, 6. og 20. Marts, 3. April, 15. Maj (Jørsaarsmarked) og 19. Okt. (Efteraarsmarked) H. og Kr.

Stubbekøbing, Torvedag hver Tirsdag og Førdag. 23. Maj og 25. Okt. Heste og Kr.

Svendborg, Torved. hver Onsd. og Førd., hver Onsd. med lev. Kreat. 10. Jan., 14. samt 28. Febr., 14. Marts, 16. Maj, 19. Juni, 10. Oktbr., 2. og 22. Nov. H. og Kr.

Svinninge, 17. April og 25. Sept. Heste og Kreat.

Tannebjerg p. Samso, 29. Marts og 4. Okt. Heste og Kreat.

Vordingborg, Torvedag hver Onsdag og Førdag. Førdagene 5. Jan., 2. Febr., 2. Marts, 13. April, 5. Maj, 1. Juni, 6. Jull, 3. Aug., 7. Sept., 6. Okt., 2. Nov. og 7. Dec. Marked m. Heste og Kreaturer.

Vråskøbing, Torved. hver Onsd. og Førd.; anden Tirsd. i hver Maaned Torved. med lev. Kreat. 2. Marts, 17. Jull og 4. Okt. Heste og Kreaturer.

Vsithke, 31. Jan., 18. April, 25. Jull og 31. Okt. Heste og Kreaturer.

Markeder i Jylland.

Aabybro, 12. april, 18. Maj, 13. Sept. og 12. Oktbr. Heste og Kreaturer.

Aalborg, Torvedag hver Onsdag og Førdag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 19. Jan. og 16. Febr. Heste; 6. Marts og 12. Decbr. Heste og Kreaturer.

Aalbæk, 1. Okt., Heste og Kreaturer.

Alaestrup, 11. Jan., 15. Marts, 18. April, 13. September og 21. November H. og Kr.

Arhus, hver Tirsdag Marked med Kreaturer paa Kvægtorvet. Førdag alm. Torvedag med Landbrugsprodukter paa Byens Torve. 6. og 29. Jan., 19. Febr., 5., 12. og 19. Marts Heste; 3. April, 7. Maj, 9. Jull, 16. Oktb. og 16. Dec. Heste og Kreat.

Aars, 5. Febr., 2. April, 24. Maj, 6. og 28. Sept. og 2. Nov. Heste og Kreaturer.

Agerbæk, 16. April og 6. Okt. Heste og Kreaturer.

Altingsbro, 2. Febr., 23. Marts, 30. April, 6. Juni, 20. Jull, 4. Septbr., 12. Oktober og 13. Decbr. H. og Kr.

Andager, 5. Maj og 6. Okt. Heste og Kreaturer.

Bjerringbro Station, første Torsdag i hver Maaned Marked med Heste og Kreat.

Bramminge, 18. April, 30. Jull og 8. Okt. Heste og Kreaturer.

Brande, 17. Febr., 2. April, 1. Maj, 27. Jull, 24. Septbr. og 16. Nov. Heste og Kr.

Bryrup, 9. Maj og 19. Sept. Heste og Kreaturer.

Brødstrup, 29. Jan., 6. Maj, 21. Jull og 19. Oktober Heste og Kreaturer.

Brønderslev, 8. Jan., 12. Februar, 12. Marts, 16. April, 14. Maj, 11. Juni, 9. Jull, 13. August, 3. September, 8. Oktober, 12. November og 10. Decbr. Heste og Kreat.

Brørup, 3. Marts, 3. Maj og 27. Sept. Heste og Kreaturer.

Bukke, 14. Sept. Heste og Kreaturer.

Bakmarksbro, 18. April og 3. Oktbr. Heste og Kreaturer.

Bakum, 14. Marts og 13. Okt. Heste og Kreaturer.

Borup, 12. April, 14. Jull, 5. Okt. og 8. Dec. Heste og Kreaturer.

Bronningsund, 20. April og 1. Okt. Heste og Kreat.

Beltøft, 20. Jan., 8. Marts, 28. Juni og 20. Sept. Heste og Kreaturer.

Egtved, 30. April og 4. Oktober Heste og Kreaturer.

Esbjerg, Torvedag hver Førdag. Hver Førdag hele Aaret Marked med Kreaturer (naar Helligh., Sogneb. forib). 26. Jan., 27. April og 21. Sept. Heste og Kreat.

Fjerrikslev, 15. Jan., 14. Febr., 2. April, 23. Juni, 7. Sept., 13. Oktober, 10. Novbr. og 8. Dec. Heste og Kreaturer.

Fraunsfold, 13. April, 10. Sept. og 2. Nov. Heste og Kreaturer.

Fødingbro, 16. Maj og 29. Sept. Heste og Kreaturer.

Porto-Takster.

For Tyskland.

Et frankeret Brev indt. 20 Gr. 15 P.; til Danmark for de første 20 Gr. 20 P., for hver følgende 20 Gr. 10 P.

— ufrankeret Brev indtil 20 Gram 25 Pq.

— dobbelt Brev fra 20—250 Gr. frank. 25 P., ufrankeret 35 P.

— frankeret Brev indtil 250 Gr. indenfor selve Postdistriktet 7½ P.

Korrespondancekort 7½ P., til Danmark 10 P.

Tryksager indtil 50 Gr. 3 P., fra 50—100 Gr. 5 P., fra 100—250 Gr. 10 P., 250—500 Gr. 20 P., 500—1000 Gr. 30 P.

Tryksager til Ublaudet indenfor Verdenspostforeningen 5 P. for hver 50 Gr. Kan forjendes indtil 2 Kilogr. og skal frankeres.

Forretningspapirer: (Rekviziter, Fragtbreve, Manuskript, Korrektur osv.) Indenfor Tyskland, de tyske Besiddelser og Østerrig-Ungarn: indtil 250 Gr. 10 P., 250—500 Gr. 20 P. og 500—1000 Gr. 30 P. Til Ublaudet indenfor Verdenspostforeningen 5 P. for hver 50 Gr., dog mindst 20 Pq. Forretningspapirer skal frankeres.

Vareprøver indtil 250 Gr. 10 P., fra 250—500 Gr. 20 P.; til Danmark og andre Lande indenfor Verdenspostforeningen 5 P. for hver 50 Gr. indtil 350 Gr., men mindst 10 P. Skal frankeres.

Rekommanderede Breve foruden Porto 20 P.

Postanvisninger indtil 5 M. 10 P., til 100 M. 20 P., over 100 til 200 M. 30 P., 200—400 M. 40 P., 400—600 M. 50 P., 600—800 M. 60 P.; til Danmark indtil 355 Kr.: 10 P. for hver 20 M., i det mindste 20 P.

Postopkrævning af Pengesummer: For indtil 800 M. 35 P. forud; desuden Porto som for Postanvisninger; til Danmark indtil 720 Kr.: Brevporto + 20 P.

Postefterkrav højst 800 M. Portoer er Portoer for Breve eller Brevkort + 10 P.; til Danmark indtil 720 Kr.: Brevporto + 20 P.

Pakker indtil 5 Kilogr. (10 Pbd.) ved en Distance af 75 Kilom. (10 Mil) 30 P., over 75 Kilom. 60 P. Pakker til Danmark indtil 5 Kilogr. 80 P., tungere Pakker efter Beregning.

Pengebreve indtil 75 Kilom. (10 Mil) 20 P., ufrank. 30 P., over 75 Kilom. 40 P., ufrank. 50 P.

Forsikringsgebyr for hver 300 Mk. eller en Del af 300 M. 5 P., i det mindste 10 P.

Breve indenfor Verdenspostforeningen: frankerede Breve 20 P. for de første 20 Gr., for hver følgende 20 Gr. 10 P., ufrank. det dobbelte af det manglende Beløb.

Telegrammer for hele det tyske Rige og Østerrig-Ungarn: indtil 5 Ord 60 P., over 5—10 Ord for hvert Ord 2 P. mere, over 10 Ord for hvert Ord 7 P.

For Danmark.

Breve: indenfor Danmark 10 Øre; til Sverrige og Norge: indtil 20 Gr. 10 Øre, indtil 125 Gr. 20 Øre, indtil 250 Gr. 30 Øre; til det øvrige Udbland indenfor Verdenspostforeningen (altsaa ogsaa Sønderjylland): indtil 20 Gr. 20 Øre, for hver følgende 20 Gr. 10 Øre.

Brevkort: indenfor Danmark samt til Sverrige og Norge 5 Øre, til det øvrige Udbland indenfor Verdenspostforeningen 10 Øre.

Trykfrager: indenfor Danmark 4 Øre; til Udblandet indenfor Verdenspostforeningen 5 Øre for hver 50 Gr. Bægtgrænse 2 Kg.

Postanvisninger: indenfor Danmark: indtil 25 Kr. 10 Øre, indtil 50 Kr. 15 Øre, indtil 100 Kr. 20 Øre; indtil 200 Kr. 25 Øre, indtil 300 Kr. 30 Øre, indtil 500 Kr. 35 Øre, indtil 720 Kr. (Maximum) 40 Øre; til Sverrige og Norge: indtil 25 Kr. 15 Øre, indtil 36 Kr. 18 Øre, indtil 100 Kr. 30 Øre, indtil 200 Kr. 45 Øre, derefter 15 Øre for hvert 100 Kr., Maximum 720 Kr.; til Tyskland: indtil 36 Kr. 18 Øre, indtil 54 Kr. 27 Øre, indtil 72 Kr. 36 Øre, og derefter 9 Øre for hver 18 Kr.; til det øvrige Udbland i Reglen 18 Øre for hver 36 Kr.

Pakker: indtil 5 Kg.: indenfor Danmark: indtil $2\frac{1}{2}$ Kg. 20 Øre, indtil 5 Kg. 30 Øre; til Sverrige og Norge: $\frac{1}{2}$ Kg. 30 Øre, indtil 1 Kg. 60 Øre, indtil $1\frac{1}{2}$ Kg. 90 Øre, indtil 5 Kg. 120 Øre; til Tyskland 72 Øre, til Mellemuropa 108 Øre, til Italien, Spanien, Tyrkiet og Rusland 162 Øre.

Pakker til Nord-Amerika: indtil 2 Kg. 1 Mk. 40 Pg. og derefter 70 Pg. for hvert Kg. mere.

Besjel-Stempel-Tarif.

Besjeler indtil 200 Mk. — 10 Pg.; over 200—400 Mk. — 20 Pg. og for hver 200 Mk. — 10 Pg. mere indtil 1000 Mk.: hvert 1000 Mk. 50 Pg. og for hvert 1000 Mk. eller en Del deraf 50 Pg. mere.

Købefrakter indtil 150 Mk. — 1 Mk. 50 Pg. og fremdeles for hver 50 Mk. — 50 Pg.

Vejrspaadomme for 1917.

(Efter den 11-aarige Periode.)

Januar: Maanedens første Halvdel bringer Frostvejr. Senere stormfuldt med rigelig Nedbør, ogsaa Snefald.

Februar bliver temmelig mild; henimod Maanedens Slutning let Frost.

Marts: Første Del vinterlig. I Slutningen af Maanedens nogle foraaragtige Dage.

April: Maanedens første Del bringer smukke Dage, sidste Del ligeledes. End imellem nogle Dage med Regn, Blæst og Nattefrost.

Maj holder Indtog med Uvejr og Kulde. Sidste Del bringer tørre og varme Dage.

Juni: I første Del af Maanedens hyppigt Regn, derefter følger mange smukke Sommerdage.

Juli bringer varme Sommerdage, tit Tordenvejr og Regn.

August: Tørvejr fremherskende den første Del af Maanedens; derefter følger Dage med Regn og Blæst.

September: Indtil Midten ofte Regn, Tordenvejr og Blæst. Slutningen tør og sommerlig.

Oktober bliver gennemgaaende mild. Kun i Slutningen Regn og Blæst.

November: Første Del mild. Derefter stærk Nedbør. I Slutningen let Frost.

December begynder med let Frost, der tiltager henimod Midten af Maanedens. I sidste Halvdel Sne og Blæst.

Menneffet spaar,
men Gud raa'r!

Forord.

Sprogforeningens Almanak blev grundlagt og derefter i 23 Aar redigeret og udgivet af Foreningens afdøde Formand M. Andresen. Almanakken fandt hurtigt en stor Læsefreds i Nord-Slesvig. Oplaget voksede fra Aar til Aar og var naaet op paa over 13,000 i de sidste Aar før Krigen.

Krigens Udbrud greb ogsaa forstyrrende ind i dette Arbejde. Almanakken kom under Censur. Men Udgiveren fandt, at Arbejdet desuagtet burde fortsættes. Aargangene 1915 og 1916 udkom derefter i mindre Omfang og med et Læsestof, som var præget af Krigen og de Aar, den bragte os. Til Udgiverens store Glæde fandt Almanakken desuagtet den gamle trofaste Læsefreds. Skønt mange Holdere var indkaldte til Militærtjeneste, sank Oplaget kun til 11,300.

Inden Forarbejdet til Aargangen 1917 var begyndt, bortred Døden M. Andresen. Sprogforeningens Bestyrelse stod dermed overfor Valget mellem at standse Arbejdet eller selv at overtage Udgivelsen, indtil det efter Krigen kan tages anden Bestemmelse. Overbevist om dermed at handle i M. Andresens Aand besluttede Bestyrelsen at udgive Sprogforeningens Almanak for 1917, som den herved beder Sprogforeningens Medlemmer og Almanakkens gamle Læsefreds om at modtage med Velvilje.

M. Andresen.

Et Mindeord af J. N. S. Struvsager.

M. Andresen, der har nedlagt sin Vandringstav, vil ikke blot blive i højeste Grad savnet af sin elskværdige Hustru, sin nære Slægt og sine nærmeste Venner; men Tabet af ham og hans Virke vil føles dybt og langt ud iblandt vort Folk.

Han omfattede alt, hvad der er værd at holde af, med en inderlig Kærlighed og forstaaende Interesse, og jeg kan saa godt forstaa, at han i sin tidlige Ungdom gik Lærervejen, thi intet laa ham varmere og dybere paa Hjerte end Ungdommens Oplysning og aandelige Udvikling.

Det blev ham derfor en kær Opgave i mange Aar at styre og lede den betydelige Bogsamling, der nu har faaet sin Plads paa „Folkeshjem“. At faa gode, sunde, oplysende Bøger bragt ud til Rytte og Brug i de mange Kredse inden for vort Folkesamfund blev i mange Aar en saa betydelig og omfattende Gerning, at det optog en stor Del af hans Tid. Det, at Bøgerne var anbragte paa et Loft, i Kister og Pakker, uden at det var muligt at faa en nem overfluelig Opstilling, gjorde ham Arbejdet baade vanskeligt og tidsspildende. Her blev det en Glæde for ham, da et tidsparende Bibliotek blev opført paa „Folkeshjem“, saa hele Samlingen blev let overfluelig baade hvad Forfattere og Indhold angaar.

Da Sprogforeningens Almanak udkom, var det ham særlig om at gøre at faa ikke blot underholdende Bidrag, men navnlig et Indhold af historisk Art, der knyttede sig til vort Hjemland. De mange smaa personlige Stildringer af Mænd og Kvinder af

vort Folk, der indenfor snævrere og videre Kredse havde haft en større eller mindre Gerning at øve, var det ham særlig magtpaaliggende at faa med.

Hans store Slægtfølelse med vort Folk var i højeste Grad et Særkende hos ham; det var ogsaa denne gode Egenkab i hans Karakter, der drog ham ud paa hans store Rejse til Amerika. Det var ikke blot sin nære Slægt derovre, han vilde besøge; men han vilde se ind til store og smaa Kredse af vort Folk, der histovre har søgt deres nye Hjem, og gøre sig bekendt med Livsvilkaarene for deres Tilværelse. Og hvor var det mange rige Minder, han bragte med sig hjem derovre fra. Men ikke blot det, samtidig vilde han overfor dem derovre være Budbringer her hjemme fra, for at de bedre kunde bevare Samfølelsen med det Hjem, de var udgaaede fra.

Ved Siden af det her nævnte, der optog ham saa stærkt, ledede han sin Forretning paa et solidt og tillidsfuldt Grundlag, samtidig med, at han som Arbejdsgiver stod i det bedste Forhold til sine Arbejdere.

Hele hans Virke vil mindes med Taknemmelighed af alle, der har staaet i Forhold til ham: Være være hans Mindel

J. N. S. S t r u m s a g e r.

Paa Slesvigs Vestkyst.

*Mit lille lave Stetteland,
hvor er du skønt at skue!
Dit frie Hav, din åbne Strand
om Markens Rand —
din Hedejord,
hvor Lærken bor
bag Lyngens lave Tue.*

*Du stiger for mit Øje frem
med dine gamle Gaarde,
med Hytter og med Husmands-
hjem
bag Pilegem,
hvor Vaarens Gæk
og Hyldehæk
sprang ud trods Vintre haarde.*

*Du Land med gyldne Aks
paa Straa
og Kløvermarker skønne;
mit fagre Hjem, hvor bittesmaa
Kærminder baa
i Klynger gror,
hvor Aaen snor
sig mellem Enge grønne.*

*Du Land saa jævnt, saa tæk-
keligt
som Bønders jævne Tale,
og dog saa underskønt og rigt
som Vaarens Digt
om Sæd, der gror,
hvor Haabet bor
trods Vinterdøs og Dvale.*

*Du Stetteland, min Fødestavn,
du bar en Gang min Yugge:
jeg nynne vil dit dyre Navn,
naar i din Favn,
dit Moderskød,
jeg i min Død
skal mine Øjne lukke.*

Sven Tange.

Sinde, sinde!

Af Thade Petersen.

Det var Julegilde hos Kren Nielsens. Første Omgang Kaffe havde vi faaet straks ved Ankomsten. Nu sad vi ved Kaffen igen og drøftede Kortspillets mange Muligheder. Kun min Ven, „den fremmede Mand“, der var med mig hjemme i Ferien, var ikke med i det. Jeg havde lovet ham Sømandshistorier. Nu var hele Aftenen gaaet, og han havde ikke hørt det mindste af den Slags. Et Forsøg, han før Kaffen gjorde paa at faa Kren Lambert, som han kendte fra tidligere Besøg, til at fortælle, glippede helt. Man havde ikke faaet alle Spillets Hemmeligheder gennemgaaet endnu. Jeg kunde se paa ham, at han nu betragtede denne Aften som spildt. Nu, da man var midt i Kaffen, fandt jeg Tiden belejlig til at komme ham til Hjælp og begyndte at lirke lidt snart ved den ene, snart ved den anden, men mærkelig nok var de ikke til at faa i Gang. Selv Jenss Sorgen kunde jeg den Aften ingen Vegne komme med. Jeg var lige ved at opgive det, da jeg endelig fik en Idé, der hjalp „e Snaf i Gang“. Det var netop den første Vinter, Nansen tilbragte i Tien om Bord paa „Fram“.

„Nu kunde jeg da have lyst til at spørge,“ sagde jeg henvendt til Jenss Sorgen og Kren Lambert, „hvad I mener om denne her Nansen og hans Forehavende. Jeg læste netop noget om ham i Dag. I maa jo da vide, hvordan det er at komme op i Grønlandsisjen. Tror I, det vil lykkes ham at naa op til Nordpolen?“

„Aa, hvor det hjalp! Det jatte Liv i de gamle Grønlandsfarere.“

„Sne . . . j!“ jagde Jenss Sorgen, idet han kastede Hovedet bag over. Han stødte Ordet frem med en stærk h-Lyd foran. Man hørte den ordentlig dirre helt nede i Bryjstet paa ham.

Selvlyden trak han langt ud, som om Ordet ellers ikke kunde give hans Overbevisning et tilstrækkelig stærkt Udtryk. „Han kommer aldrig i sine Levedage derop“.

„Han er jo dumme“, sagde Kren Lambert. „Det er jo Galmandsværk, han der har for.“ Alle de andre stemte i med.

„Ja“, sagde jeg, „det skal man dog ikke saadan sige. Jeg tror nu nok, han skal naa derop. Han har alting godt udregnet.“

„Han skulde bare have været med deroppe en Tur“, sagde Kren Lambert, „og have set, hvad vi har set, saa havde han nok ladet de Drengestreger være.“

„Ja“, tirrede jeg for at faa dem endnu bedre i Vande, „det er ganske vist dristigt saadan at lade sig drive med Strømmen, indefrosen i Fjens, men hans Skib er stærkt og bygget saaledes, at det ikke kan knuses af Fjens.

„Fikke knuses!“ for Fjens Fjergen op. „Jo han skal“, saa bandede han en drøj Ed, „saa noget andet at se, naar han kommer derop og kommer i Dag med Fjbjergene. Saadanne Fjeldde, som der driver omkring — 4—5 Gange saa høje som et Hus, og Fjelskaadser, saa store og tykke som jeg véd ikke hvad. Og saa løber de endda med en Fart! og snurrer ordentlig rundt, naar det skruer. Det ser farligt ud. Og saa kan det lige paa en Gang vælte dem om og sætte dem op paa Kanten — Døjskeru tej et lige ad Lust og Vær med Stykker saa store som herfra og op til Hans Peters. Ja man skulde undre sig over saadan Kraft, der er efter det. Naar man én Gang har været i Fjetjaller med dem, saa ved man nok, at det er bedst at holde sig saa vidt fra dem som muligt.“

„Ja, det har du da vist faaet nok af, da du var med Per Thorsten“, sagde Kren Lambert, „for jeg har da aldrig kendt værre Menneſte til at løse paa end ham.“

Det var en yderst heldig Bemærkning denne sidste. Den førte Fjens Fjergen lige ind i hans Yndlingshistorie.

„Ja“, tog han ivrigt fat igen. „Jeg har heller aldrig kendt Mage til ham. Han kunde snart give en nok af det. En jævn Fyr var det. Saalænge det gik ind i Fjens, var ingen Ting ham for galt. For sulde Sejl ind imellem Fjelskaadserne, hvor galt de saa end snurrede og vælte. Han stod saa selv til Kors hele Tiden og krydsede omkring mellem Fjbjergene, hvor der bare

var en Draabe Vand at se forude, hvordan det saa ud agterude, om vi i det hele kunde komme ud igen, det tænkte han aldrig paa. Det var et Guds Under, at vi ikke tit rendte os i Kvadder mod et Fjbjerg, saadan som han snurrede rundt imellem dem."

"Ja, at han aldrig er bleven siddende imellem dem og bleven knust, det er ikke til at forstaa," sagde Kren Lambert. "Jeg har jo ogsaa nok set, hvordan han kørte paa, hvor galt det saa end var."

"Nej, det var sikkert heller aldrig gaaet godt, naar han ikke havde haft gamle Jens Peter", sagde Jens Sorgen. "Han var Baadsmænd og var jo en gammel sindig en. I husker ham jo nok."

"Ja, han var som sindig", strannede Ann' Mari. "Jeg glemmer aldrig, da han skulde slagte vor gamle Orne. Jeg havde nær let mig firdærvet af det — bag efter. De havde med Sindighed, som Jens Peter sagde — han sagde jo altid: „sinde, sinde" — faaet den op paa Slagtebænken ude i Løen og godt bundet. Jens Peter havde faaet Kniven i den og allerede en hel Del af Blodet tappet af den, saa giver den et Bræl og sparker fra sig, ja Nebt brister — det maa jo have været raaddent, det Kram — Niels og Peter og Sorgen glemmer i deres Besjættelse at holde ordentlig ved. Og Ornen springer op og farer lige ind mellem Benene paa Jens Peter. Han med sine korte Ben blev hængende paa Ryggen af den og fik fat i det Neb, den havde om Livet. Og den so'r af Sted med ham lige ud ad Løporten. „Sinde, sinde" hørte vi, han sagde, idet den strøg af med ham. Men det gif Pokker ikke sindigt. Gud ved, hvor de var havnet naar Jens Clausen ikke netop havde staaet udenfor og hugget Brænde til Skoldebundet. Det kan nok være, han fik Ølken over Hovedet i en Fart, da han saa det her Rytteri komme lige hen mod sig. „Sinde, sinde", sagde Jens Peter. „De ska ejssn út vær saa mør sinde, naar de ska hjælp' newer", sagde Jens Clausen og hugger Ølken lige ned i Panden paa Ornen, saa den vælte og Jens Peter med. „Sinde, sinde", sagde han mind jorden endnu, da de samlede ham op. Men som han saa ud af Bod!"

"Ja", sagde Jens Sorgen: „Sinde, sinde", det sagde han ogjaa altid, naar det gif allerværst til deroppe mellem Fjbjerg-

gene. Na, jeg har tit grinet ad de to, ham og Per Thorsen. For smaaftændes gif de og gjorde hele Dagen, og saa kunde de alligevel ikke undvære hinanden. Naar Per Thorsen saadan jelsv stod til Kors og blev ved at køre paa længere og længere ind i Tjen, saa kunde Jens Peter gaa og trippe frem og tilbage paa Agterdækket tæt ved ham. „Sinde, sinde“, sagde han saa. „De gør pin'de idt, de gør pin'de idt. Vi kommer aldrig levende ud igen.“

„Enik, suak“, sagde Per Thorsen saa. „Vi kan da ikke ligge og drive her tæt nede ved Høtland. Naar vi vil fange noget, skal vi op, hvor Hundene er.“

„Samen hvordan skal vi komme ud igen?“

„Det kan vi siden tænke paa — naar vi har fanget noget.“

„Men se dig dog for“, sagde Jens Peter.

„Bare indad, bare indad, sagde den anden. Der er Hundene.“ Og saa blev han ved at flø paa.

Ja, det var et Grin at høre paa dem saadan. Men at det gif godt, det forstaar jeg ikke. For han tandsjede ikke, inden vi var saa langt inde, at der ingen Udvej var at se mere. Kun Tjæskvadser saa store som Halvdelen af Landet her, tæt pakket sammen og saa Bjerger tre, fire Gange saa høje som Rigningen. „Saa“, sagde han, naar han først havde os saa vidt, „her skal vi nok saa Hunde. Brug jer nu Folkens, og lad os saa Kassen fuld i en Fart.“

Og det slog aldrig fejl. Der skulde nok være Hunde, saa det forsløg noget. Tjæskvadserne kunde somme Tider være helt sorte af dem. De laa ligefrem og gned sig op ad hinanden. Og saa var de saa tammel. Vi kunde gaa og slaa en halv Enes Stykker ihjel lige ved Siden af hinanden. Det værede deriøv ogsaa for det meste kun en otte Dages Tid, saa havde vi alle Kordeleer fulde. Og naar vi saa kom ud af Tjen igen, laa mange af dem, der var kommen derop til samme Tid som vi, ude ved Udkanten og havde hverken halv eller kvart Laft endnu.

Saadan havde han da ogsaa en Gang sat os ind med „Sirius“, og i Løbet af 8 Dage havde vi fanget saa mange Hunde, vi kunde stoppe i Kordeleerne. Men da vi saa skulde ud igen, var det lige godt nær gaaet galt. I Førstningen gif det ikke saa helt tosset endda. Vi maatte vel krydse en Del omkring mellem Bjergene og Tjæskvadserne, men der var da altid Vej at finde.

Og saa havde vi god frist Kuling. Det hjalp jo en hel Del. Men det varede ellers ikke længe, saa blev Farvandet saa snævert og kroget, at det tit saa ud, som om der var helt lukket forude.

Nu begyndte Per Thorsen at blive gnaven. Det havde han let ved at blive paa Bejen ud, naar der kom noget i Bejen. „Det er da Bokkers til Bjerge, der ligger og driver her,“ bandede han hvert Øjeblik. „Jeg tror aldrig, vi klarer os ud imellem dem. Jeg véd aldrig af at sige at have set dem saa store og høje.“

„Ja, der kan du se“, sagde Jens Peter saa, „du kunde have hørt efter mig og ikke jaaledes sat os ind i Tjen.“

„Ja, men saa galt var det da ikke, den Gang vi sejlede ind“, sagde Per Thorsen.

„Jo vist var det“, sagde Jens Peter. „Det var endda meget værre, men den Gang vilde du jo hverken høre eller se.“

Saa kunde Per Thorsen ikke klare sig længere. „Na, hold Mund og kom her og tag Roret,“ sagde han saa. „Jeg skal til Bejrs for at se, hvordan det ser ud længere fremme.“

Saa entrede han op til Tønden og saa sig lidt om til alle Sider. Men jeg tror ingen Ting han saa alligevel, for naar det først var saa vidt, saa var han ligesom helt fra Kondebitterne. Saa rystede han paa Hovedet og steg ned igen. Og alt imens han klatrede ned, kunde vi høre ham snakke med sig selv om, hvor betænkeligt det saa ud, og det var da Bokkers, som det havde pakket Tø sammen.

„Det ser galt ud, det ser galt ud,“ sagde han, da han kom ned. „Jeg er bange for, vi kommer i Besæt.“ Og saa løb han frem og tilbage paa Dækket.

„Tror du, vi kan klare det, Baadsmand?“, sagde han saa til Jens Peter.

„Ja, finde, finde,“ sagde han, „vi maa jo læmpe os frem.“

Per Thorsen hørte vist slet ikke en Gang, hvad han sagde. Han blev ved at løbe frem og tilbage paa Dækket, smaajakkede med sig selv og skældte ud over Tjen. En Gang imellem, naar han var forude, satte han Rikkerten for Djet og saa ud over Tjen; han havde glemt at saa den trukket ud og kunde ingen Ting se, men det mærkede han saamaend slet ikke.

„Tror du, det gaar, Baadsmand?“, sagde han næsten hver Gang, han kom agter ud.

Jens Peter stod ved Rattet og havde Øjnene med sig. „Sinde, sinde“, sagde han. „Vi skal jo gøre, hvad vi kan.“

Da Per Thorsen saadan havde gaaet og køjret en Tid frem og tilbage, blev han staaende agter ude lidt og saa paa Jens Peter og saa paa Tsen, som om han ikke vidste, hvad han skulde sige. Omsider sagde han: „Ja, nu kan du jo selv have det, Vaadsmænd. Nu gaar jeg ned.“ Saa drejede han kort om og gik ned i Kahytten, og saa saa vi ham ikke mere, før vi var ude af Tsen.

Den Vise kunde Jens Peter udenad. Han vidste i det hele nok, at naar vi skulde ud af Tsen, saa var det ham, der skulde have Kommandoen.

„Sinde, sinde“, sagde han, „saa gaar det nok.“

Og det kunde stam nok gøres nødvendig at være sindig og have sine Tanker sammen, saadan som vi nu sad i det. Paa alle Sider havde vi Fæjlsde mange Gange saa høje som dette her Hus. Og suadanne Sataner ligger jo 5—6 Gange saa dybt under Vandet som over det, siger man, saa det maa være nogle ordentlige Kolosser. Og sikken Kraft der saa er efter det, naar de kommer i Drift og begynder at strue. Det kan jo tage og kæntré saadan et Bjerg rundt, Døjsferu tej et, mæ e Ven i e Bær. Det er som at vende en Haand. Det var ikke bare Hovro at ligge og krydse mellem saadanne Fyre. De laa jo og hoppede og drev i et væk, og tørnede sammen og væltede over hinanden, som de kunde bedst. Det var tit som i en Torden rundt om os. Men det saa ud, som om Jens Peter hverken hørte eller saa det. Han var nu ogsaa en jære Fyr. Lige saa ængstelig og forsigtig som han var, naar vi gik indad, lige saa uforknytt var han, naar det gjaldt om at finde ud igen. Det var næsten, som om det var ham ligegyldigt, hvordan det saa gik. Han krydsede rundt imellem Bjerge og Fæksaadser, som om der aldrig havde været nogen Kunst ved det. Tit lige om ved Siden af et Fjæld, der baade hoppede og danjede. Hvor der bare var en lille aaben Rende, skulde han nok finde den og komme igennem den, om den saa ikke var stort bredere end Skibet.

Saadan kom vi en Gang ud af en smal, kroget Rende mellem to høje Bjerge og saar saa aabent Vand forude, saa vidt vi kan se. Det var som en lang Fjord med høje Bjerge paa begge Sider, saa bred omtrent som hen til Møllen, saadan et Par Sø-

mil ved det Paa. Det var noget for Jens Peter. Han lod sætte alle de Sejl, Skuden kunde bære. Vinden havde vi et Par Streger agten for Tværs. Og frisk var hun. Jeg skal love for, der var Pres paa. Hun skar igennem det, saa det røg. Men Jens Peter stod lige rolig ved Roret. Det var, som om han slet ikke havde noget med alt det Hastværk at gøre. Og saadan som han saa lod staa til. Det var, som om han aldrig i sit Liv havde været sindig og forsigtig. Der drev jo baade store og imaa Ijskaadser om i Farvandet. De største af dem krydsede han nok uden om, men de mindre — og de var endda ikke altid saa helt imaa — lod han uden videre Skuden knubse til Side. Den huggede tit til dem, saa hele Rigningen dirrede. Og den stampede i Søerne, saa Sprøjtet stod fra Boven langt ud til begge Sider og hele Dækket langs. Og somme Tider, naar den kom lidt tværs paa en af dem, tog den et Skvæt af Vand og Ijstumper over, saa det raslede og skraldede hen ad Dækket.

En Gang fik vi et saadant Skvæt og knubede i samme Øjeblik til et Skaads, saa det knagede i Plankværket. Styrmanden var sin første Rejse med Per Thorsten og var endnu ikke rigtig kendt hverken med hans eller Jens Peters Sejlads i Tjen.

„Forsigtig, Mand dog,“ raaber han hen til Jens Peter „De løber os jo Boven i Stykker mod Ijskaadjerne.“

„Sinde, sinde“ jagde Jens Peter bare, „saa gaar det nok.“

„Naa det kalder han ogsaa sindigt“, brummede Styrmanden, „saa Gud naade os, naar han faar Fart paa“.

Det var da heller ikke for ingen Ting, Jens Peter satte saa stærkt Pres paa. Han kendte nok Ishavet og havde sine Øjne med sig, meget bedre end det saa ud til. Han havde allerede for længe siden set, hvorledes Fjorden blev imallere og smallere. Ijsbjergene kom fra begge Sider nærmere til hinanden. Klemte de sammen om os, vilde de smadre Skibet som en Flue.

Farvandet blev stadig smallere. Det var nu ikke bredere end her fra ned til Havet, saadan en lille halv Sømil. Og det værste var, at der saa ud til at være lukket for Enden forude. Hvad i al Verden skulde vi saa gøre? Det vilde jo være den visse Undergang. Vi vidste jo, det kunde ikke vare længe, inden Bjergene klemte sammen, og troede bestemt, at nu var det ude med os.

Men Jens Peter stod lige rolig og blev ved at holde sin Kurs. Saa lige paa en Gang kniber han lidt nærmere op til Vinden og styrer hen mod det nordøstlige Hjørne af Fjorden. Der havde han opdaget, at der saa ud til at være en Rende ind mellem to Bjerge. Og ganske rigtigt, det var der ogsaa, lige stor nok til, at vi kunde knibe os igennem den. Men lige som vi er en halv Snes Favne fra den, skyder der et Helvedes stort Bjerg op af Vandet lige for den anden Ende af den og spærret os Udløbet af den. Jeg og en Læssøbo stod netop forude paa Uldkig og saa det komme. Huha! Løb vi nu ind i Renden, kunde vi hverken komme frem eller tilbage. Og hvad skulde vi gøre med den Fart, vi løb, vi kunde jo hverken vende eller bjærge Sejl. „Varsko! Renden! Et Bjerg!“ raabte vi halvt forvirrede hen til Jens Peter. Men uha, hvor han maa have haft Øjnene med sig. Han maa have set Bjerget, endnu næsten før det kom op af Vandet. For i samme Øjeblik, som vi raaber „Varsko!“, kaster han Roret haardt i Lø. „Til Vending“ raaber han. Det kan nok være, vi styrter til Sejlene, da vi ser, hvad der skal gaa for sig, men uha, der var jo ingen Tale om, at det kunde gaa, som det skulde i saadan Firrevirre, men vi, der stod forude, fik da i en Fart Afliver og Fokkestøde kastet løs, og de fleste af Læbrajerne sprang heldigvis. Men som hun da svajede rundt! Døjskern tej et, det knagede i Takkelagen, saa vi troede, hele Stadsen var ringlet ned om Ørene paa os. Men det var skam ogsaa i sidste Øjeblik, vi kom rundt. Det var lige det, at Agterenden gik en god Favn klar ad det ene Bjerg. Saadan en Vending har jeg aldrig været med til. Havde det ikke været stærkt Kram, saa var hele Rigningen gaaet over Bord ved det.

Vi gik nu et Stød samme Vej tilbage, som vi var kommen, og fik imens Rigningen lidt i Stand igen. Men det kunde vi jo ikke blive ved med. Sandt vi ikke en Udvej, saa var det ude med os.

„Er der nu ikke en Nabning i det sydøstre Hjørne?“ jagde Styrmændene, da vi havde sejlet lidt.

„Sinde, sinde,“ jagde Jens Peter, „det kan næsten se ud til det. Kravl op i Tønden,“ jagde han saa til mig, „og se, om der er fri Fart.“

En—to—tre var jeg oppe i Tønden paa Fokkemasten. Derfra kunde jeg se, at der var fri Gennemfart, og at der ingen Ting

var i Bejen paa den anden Side, men stort aabent Vand. Men Renden mellem Bjergene var ikke mere end dobbelt saa bred, som denne Stue er lang, og saa var den vel saadan en godt 30 Favne lang. Det raabte jeg ned til Jens Peter.

„Det er godt“, svarede han. „Hold nu Øje med Krabarterne, sinde, sinde.“

Saa lod han vende og styrede lige hen mod denne nye Udgang. Men da vi endnu var saadan noget som en 500 Favne derfra, omtrent saa langt som op til Niels Peters, klapper de lige paa en Gang sammen. Jeg raabte det ned til Jens Peter.

„Det er godt“ svarede han og blev ved at styre med fuld Fart hen mod samme Sted. Han sagde ikke en Gang: „Sinde, sinde“.

Hvad gaar der da af Manden? tænkte jeg, da han blev ved at holde sin Kurs. Er han bleven gal og vil løbe Skibet i Rvas mod Fjældene?

„Der er lukket!“ raaber jeg saa igen.

„Ja, sinde, sinde. Der bliver nok lukket op igen“, siger han og holder ganske rolig sin Kurs. Han vidste nemlig af Erfaring, at Bjerger, der saaledes pludselig klapper sammen, naar de er i Drift, tit aabner sig lige saa pludselig igen et Øjeblik efter. Og saa havde han regnet ud, at det nok kunde ske, inden vi kom derhen.

Og ganske rigtigt. Vi var endnu saa meget som 100 Favne fra Fjældene, da de begyndte at glide fra hinanden. Og da vi naaede derhen, var der atter en Abning imellem dem ligesaa bred som før. Der var jo Plads nok til at løbe ind imellem dem, men at han turde det! Det forstaar jeg ikke. Der stod disse Fjælde dobbelt saa høje som vor Riguing og saa stejle som en Mur op paa begge Sider. Hele Renden var ganske vist kun en 20—30 Favne lang, og med den Fart, vi løb, kunde vi jo smutte igennem i et halvt Minut, men i den Tid kunde Bjergene ogsaa let smadre os alle sammen.

Men det saa næsten ud til, at Jens Peter aldrig tænkte paa det. Vi suste ind imellem Bjergene — uha, hvor det gik! Vandet skummede højt op ad dem. Men bedst, som vi er midt inde i Renden, ser jeg, at Bjergene er ved at glide sammen igen. Det ligefrem vendte sig i mig. Havde jeg siddet frit i Riguingen, tror jeg, jeg var drattet ned af Skræf.

„Uha, nu kommer de!“ raabte jeg ned til Jens Peter, men han havde sikkert allerede set det. Han kastede bare et Blik op ad Bjergene og frem for sig som for at se, hvor langt der var tilbage, men sagde ingen Ting.

Det hele varede kun nogle faa Sekunder, men jeg syntes alligevel, det var en hel Evighed. Det var ligefrem, som om Skibet stod stille og ingen Begne kom, men det gjorde ellers Skam, gjorde det. Det fik vi at se, da vi endelig slap ud. Vandet stod som en Fås bag efter os ud af Renden.

Men det var rigtignok ogsaa paa høje Tid, vi slap ud. Store Raanoffen tørnede allerede saa haardt mod Bjerget i Læ, at den knækkede, og Brasen i Luvart sprang. Et vældigt stort Staads, der stod paa Kanten, blev reben løs ved dette her og kastede ned paa Dækket midtskibs, saa jeg troede baade Bjælker og Planke var bleven knust. Lønningen blev naturligvis helt smadret. Det var skam et Held, at der ingen stod der i det Øjeblik. Et lille Grand senere tørnede Bjergene sammen, men da var vi lige kommen klar med Agterenden. Det gav et Rabalder som det værste Tordenstrald, jeg har hørt. Vi blev alle som Dig at se til. Uha, jeg kan ikke sige jer, som vi blev til Paa. Blot 2 eller 3 Sekunder før, saa havde de jo smadret os alle sammen som Fluer. Per Thorsen kom styrkende op af Kabinen lige saa bleg som vi andre. Han kunde i Førstningen ikke sige et eneste Ord. Han saa bare paa al den Is, der laa paa Dækket og paa Bjerget bag ved os. Og saa saa han paa Jens Peter og sagde tilsidt: „Sejler du lige igennem Isbjergene?“

Jens Peter bare vendte sig om et Øjeblik og saa paa Bjerget. „Sinde, sinde,“ sagde han saa. „Gud ske Lov, vi kom saa godt fra det.“

Men det var da ogsaa et Guds Under, at det gik, som det gik. Jeg har tænkt paa det mange Gange siden. Det var sandelig ikke morsomt, da vi første Gang saa Bjerget skide op og spærre Renden, inden vi var kommen ind i den. Men J kan ellers stole paa, det var heller ikke noget Hovro at løbe ind imellem dem, da de lige var gledne fra hinanden. Men jeg skal ellers svare jer, at da vi var komne igennem, var vi glade ved, at Jens Peter ikke altid var saa sindig, som han snakkede til. Havde han ikke der rendt os ind imellem Bjergene uden at bryde sig om, hvor farligt det saa ud, var vi sikkert aldrig sluppen levende fra det.

Det havde allerede begyndt at kule stærkt op, og Fjen kom værre og værre i Drift. Bjergene huggede imod hinanden og dansede Hopsa rundt om os. Det tordnede og bragede, og de væltebe over hinanden, Døjskern tej et, med Benene i Vejret. Det var skam bedst at være uden ved. Men nu havde vi da ogsaa Plads nok at røre os paa. Mange Steder temmelig frit Farvand. Naturligvis maatte vi ogsaa undertiden krydse omkring mellem Bjergene, men der var altid Plads nok til det, og strygende gik det i den stadig stærkere Kuling. Næste Dags Morgen var vi ved Udkanten af Drivisen.

Der traf vi flere af dem, der var gaaet fra København til samme Tid som vi. De havde været lidt inde i Fjen, men da det begyndte at friske op, havde de skyndt sig ud igen. Fangst havde de naturligvis saa godt som ingen Ting.

„Hvor kommer I fra?“ prajede en Urøbo os, idet vi sejlede tæt forbi ham.

„Derfra, hvor Hundene er“, raabte Per Thorsen tilbage. Nu var han stor Karl igen, da vi var slupne saa godt ud. Og det kan ikke nytte, nu, da det var overstaaet, var vi saamænd alle glade ved at have været med ham. Det er dog altid morsomt at have at tænke paa. Og saa kunde vi nu sætte Kursen hjemad med en god Fortjeneste, mens alle de andre kunde ligge og plaste deroppe maaste hele Sommeren.

Melderytteren.

(skl)

Af Hans Schmidt, Østerlindet.

Saa, „Maks“, nu har vi afleveret vor Ordre, nu gaar det hjemad til Krybben igen.

Naa, naa, tag det nu med Ro og skab dig ikke, fordi det gaar hjemad, vi er endnu i Byen og maa opføre os ordentlig!

Nu ligger den aabne Mark foran os, brug nu kun Sotkerne.

Hvad for noget? Skal det være Galop? Ja, ja da, lad os saa faa en rigtig Galop!

Nu gaar det, hej, hvor Vinden suser om Ørerne paa os, Snavset sprøjter til alle Sider. Der er ikke noget i Felttoget,

der kan sammenlignes med en herlig Galop hen over den store Flade.

Huj rrr: En Flok Agerhøns! Ja, „Maks“, nok er du rap paa Sokkerne, men der kommer du ikke med.

Saa-saa, nu maa du hellere puste lidt; ser du, denne Havremark, som du nu vader i, den skulde være mejet for et lille halvt Aar siden, saa havde det givet det herligste Havrefoder til dig, nu kan Agerhøns, Hare og andet Vildt æde det.

Lad os nu tage et lille Trav, til vi naar Højene hist. Ser du Skovens mørke Kant mod den graa Luft, du skulde se en saadan Fyrrefkov i Frost og Sne, men det har de vist aldrig her i Frankrig. — — — Søl og Regn, det er deres Winter, en Fyrrefkov i Frost og Sne med Solskin kan konkurrere med Bøgeskovene derhjemme.

Nu naaede vi Skovhegnet; men her kan vi ikke komme ind, her er Skrænten for stejl og høj, vi maa prøve lidt tilvenstre.

Her gaar det vist, nu et lille Tilløb, og saa én to tre hop! Saa er vi oppe.

Ser du, det gik! Nej, holdt! Ikke videre i Galop her mellem Smaafyrretræene, saa jaar vi jo Grenene lige i Ansigtet.

Her er en lille Sti, den maa du følge ud og ind og ind og ud.

Se, hvor Vandperlerne hænger i de lange Fyrretræer. Stille! Hører du, dryp! dryp! Ned maa de, ned i Moder Jord, men der er andre i deres Sted.

Ja, „Maks“, Moder Jord kræver os alle, det vil dog forhaabentlig vare en Stund for vort Vedkommende, men Kredsløbet maa vi gøre med. Vanddraaberne falder til Jorden, fordampes straks eller siver længere ned, til de træffer Vandarter, der fører dem til Naen, til Floden og videre, videre ud i Haver, for deraf igen at blive til Vanddampe og falde ned som Regn. Det er nu deres Kredsløb.

Halloj! Vil du smide mig af? Nej du, det gaar ikke saa let, selv om jeg sidder i andre Tanker. At du ikke skammer dig, en klog Hest, som du, at blive bange for en lille Kanin. Hvor den piler afsted. Den blev endnu mere bange end du. Men er her Kaniner, saa er der nok ogsaa Kaninhuler. Pas paa, hvor du sætter dine Ben! Jeg tager Tommen lidt fastere, saa gaar du mere støt. Men derfor behøver du da ikke at saa mere travlt.

Nu kommer de store Træer. Der er en smal Allé, hvor vi kan komme frem, men lige ud, ellers slaar jeg Knæerne mod Træstammerne.

Hvor her er stille! Kun Vindens sagte Susen i Trætoppene.

Hvad var nu det? Ja, nu igen: — Bum! — Bum! — Bum! Al, det er jo sandt, „Maks“, vi er i Krig, det havde jeg jo næsten glemt: — Bum! — Bum! — Hører du? Vær kun rolig. Os naar de ikke; men at de netop skulde forstyrre vor Søndagsfred i Skoven.

Holdt! Ser du det lille Egern? Ja, det gør du nok, eftersom du vipper med Ørerne. Er det ikke nydeligt? Hej, der sprang det over i et andet Træ og blev borte.

Holdt! Her er Udsigt. Skov og Skov, hvor man ser hen. Det flade Land omkring Bjerne ser man ikke. Men se, de smaa hvide Skyer der, som stiger op bag den store mørke Skov, det er Schrapnellier, der springer. De skyder efter en Fjender. Der kør én og én igen; men han slap udenfor Skudvidde, slap bort for denne Gang.

Vi maa videre, „Maks“; ellers bliver det nok mørkt for os. Nu naar vi ind i en Birkeskov, men det er bare Smaaskov, og Lovet er borte, kun de fine Smaakviste er tilbage.

Mon vi skal saa disse Træer at se med Løb igen, eller er vi til den Tid monstro langt, langt borte herfra? Ja, hvem véd?

Nu er vi i Fyrreskoven igen, og det gaar stejlt nedad, sæt Skøene godt fast i, „Maks“. Det er godt, at du har aye Sko, for her er Kalkbunden glat og slibrig. Nedad! Nedad! Der kommer en lille Skrænt. Nej, ikke springe! — — Stille! Nu er vi nede.

Her skal vi over en Lucernemark, inden vi naar Skoven igen. De dejlige, hvidstammede Birke er som en Række hvide, slanke Søjler. De staar godt i Læ af den tætte Skov. Derfor er de saa lige og smukke.

Nu maa vi nok helst se at finde en Vej og følge den, ellers kommer vi nok ikke i Hus inden Aften. Her er én, den fører i den rigtige Retning, lad mig saa se, du kan bruge Benene. Saadan et ordentligt Trav. „Det er lige meget, „Maks“, kan jeg saa dig med hjem, saa skal du med, saa skal du ikke mere være Nidehøjt, men trække Blossen. For strengt skal du ikke saa det.

Det skal jeg love dig! Nu har vi kendt hinanden et halvt Aar og har været sammen, naar Kuglerne peb, og vi har døjet baade godt og ondt sammen. Frankrigs Sol, Frankrigs Regn kender vi, men du kender ikke vore Bøgeslove, naar de staar med deres lysegrønne Pragt. Vore Aaer, der snor sig mellem de brede Enge. Vore levende Hegn med al deres Farvepragt, og Morgenens Fuglekvadder, de lange Højdedrag med den herligste Udsigt. Det er det skønneste Landskab, jeg kender, for der har jeg hjemme.

Frederik den Sjette.

Af P. Slovrøh.

— En Historie, lille Børn? Vil I have den om Manden i Mosen med de røde Hoser? Naa, den kan I udenad. Ja, det nytter ikke, at I kommer med Bredestelder, lille Folkens, for I skal alligevel høre om en Mand i Mosen. Manden var min Bedstefader, og han boede i Kamptrup Mose i Hygum Sogn i Frederik den Sjettes Tid. Min Fader var den sjette i Børnerækken, og da han var en Dreng, begribeligvis, blev han døbt Fredrik efter Landsfaderen og kom saa naturligvis til at hedde Frederik den Sjette.

Man maa dog ikke tro, at lille Frederiks Tilværelse havde noget kongeligt ved sig. Alligevel holdt han mere af sit lille Hjem end nogen kongelig Prins af sit Slot, hvad han fik at jole, da han var 7 Aar og maatte ud at tjene for første Gang.

Af ja, lille Børn, dengang sløj Ungerne tidligere fra Reden end nu til Dags, og da gik det ikke saa stort til. Dengang kunde man faa den bedste Jord i Hygum for 50 Rigsdaler Lunden, og i 1834, da Frederik den Sjette blev puffet ud af Reden, solgte de Hygum Bønder Rugen for 2 Daler Lunden og Smørret for 3 Skilling Pundet.

Frederik den Sjettes Udstyrelse var ej heller kongelig hin Morgen, den 1. Maj 1834, da han blev sluppet ud af Døren i det lille Hus i Mosen. I vore Dage, naar en Fugleunge flyver fra Reden, er hele Familien paa Benene, de smaa Søskende

kvidrer og pludrer, og Lanterne sløjter; en bærer Kufferten, en anden Rejseplaiden til Jernbanen.

Frederik den Sjette kom ud af Døren: Han var klædt i bare Ben og bart Hoved og havde en lille Bylt under den ene Arm, indeholdende en Skjorte, en Kasket, et Par Træsko. Ingen Strømper. Vorherre bevares vel! Hvad skulde en Bøjt med Strømper mellem Volborg og Mortensdag? Men Bylten indeholdt alligevel en stor Sjældenhed, nemlig et Par Stymplinger, som lille Frederik glædede sig til at gøre Stads med. Hans Moder havde nemlig med stor Kunsthædighed syet smaa kulørte Figurer af Klædeslapper paa Fodstykket, som laa over Bristen og holdtes fast med en Strop om den ene Taa, og Remmen under Foden var af rødt Læder.

Majens kolde Dug sprøjtede om Frederiks nøgne Ben, da han løb over Markerne. Han kom til Mads Jepsens Tidseimark. Han vidste, hvordan man skulde løbe over en Tidseimark. Slæbe Fodderne hen ad Jorden, saa stak Tidserne ikke. Det havde hans Fader lært ham. Han havde en god Fader, havde han rigtig nok. Han havde givet ham en Solring og lært ham at bruge den, saa han kunde vide, hvornaar det var Middag, og Tønderkrukken og Kniven med Fyrstaalet i Ringgen til at slaa Jld med. Og han havde boret et Hul i Skafet til en Snor, saa han ikke skulde tabe den.

Udenfor Hygum By blev han tiltalt af en Mergelgraver. Det var Rasmus Toft, der traskede aasted i et Par store Træsko op ad Brædtet bag en Mergelkærre, der ikke indeholdt stort mere Mergel, end han havde kunnet rumme i sine Træsko. Men Rasmus holdt ulige mere af at snakke end af at trille Mergel.

— Hvor skal du hen, lil' Røkkemand? spurgte han og trak de bare Ben ud af Træskoene.

— Jeg skal tjene hos Mette.

— Nej, jer vi det. Som Buvvend, hvad?

— Nej, som Kobunker.

— Na Herregud, din lille Staffel. Skal du tjene hos Mette. Det er en gøllhovedet Trold, vil jeg sige dig, lille Mandsen. Og saa er hun saa stærk; hun kan smide mig over Skorstenen.

Frederik den Sjette saa med Rysten og Bæven op paa Rasmus, der stod og skar Musigter.

— En Ting vil jeg sige dig straks. Du maa spise, hvad hun sætter paa Bordet for dig, og ikke levne en Klat. Det kan hun ikke lide., Saa gaar det ilde. Spiser du ikke op, uha, uha, uha!

Hjertet sank ned i Bukkerne paa Frederik den Sjette ved disse Ord.

Mette, som var Enke efter en af Byens største Gaardmænd, stod i det store Køkken, der tjente tillige som Spisestue og Folkestue, foran den store Grødgryde, den sidste af Karlene slikkede sin Hornske godt af og stak den op ved Bjælken og gik til sin Dønt.

Mette vendte sig om og saa paa den lille Frederik med et ransagende Blik fra et Par store sorte Øjne, under mørke bukkede Bryn. Hun var et stort knoklet Kvindfolk, med et barsk Udtryk i de store Træk og noget mandfolkeagtigt i Bæsen og Nøsten.

— Der hør vi nok Frederik den Sjette! raabte hun. Har du faaet Davre?

— Ja—a.

— Kan du spise Grød?

-- Ja—a.

— Saa jæt dig hen.

Og Mette tog en Tallerken og øste Boghvedegrøden op i.

Frederik spiste og saa af og til op paa sin barske Madmoder, der havde taget Plads paa Bænken lige overfor ham og saa til, mens han spiste. Da han var færdig, tog hun den store Grydeske og fyldte atter Tallerkenen.

Ihukommende Masmusjes advarende Ord gik han i Lag med Grøden.

-- Det var ret! Spis, go' Dreng, at du kan blive stor og stærk!

Det kom med en Nøst, som kommanderede hun et Regiment Soldater, og med et Blik, som vilde hun æde Frederik den Sjette med Hud og Haar.

Frederik tog aiter fat paa Skeen og gav sig til at spise, det gik ikke saa flinkt mere. Af og til skottede han op til Madmoderen, der sad og stirrede paa ham og nikkede til ham med et barsk Blik, der stadig forekom ham at sige: Spis, go' Dreng, at du kan blive stor og stærk!

Og den lille Puk spiste med Fortvivlelsens Mod, for han var mæt for længe siden, men han turde ikke lægge Skeen.

Langt om længe maatte han dog overgive sig paa Naade og Unåde, den sidste Mundfuld maatte han vende mange Gange i Munden, for han kunde synke den. Overvældet af Mæthed og Skræk nedlagde han Skeen og brast i Graad.

— Nej, hvad gaar der af Pøvsen? raabte Mette og so'r op. Hvorfor græder du, min lille Knissemænd?

Hun greb ham om Armene og vilde sætte ham paa sit Skød, men lille Frederik skreg op i Rædsel. Se saa, tænkte han. Du bærer hun mig ud og kyler mig over Skorstenen.

Foreløbig havnede han dog paa Mettes Skød.

Med den barske Kvinde var der foregaaet en brat Forvandling. Hendes karleagtige Væsen skallede af hende. Hendes Bevægelser dulmedes, og selv hendes kantede, knoklede Skikkelse syntes at blive rundere og blødere, fra hendes sorte Øjne straaledes ud under de bukkede Bryn et Bæld af Æmhed.

Hun tørrede hans Taarer og kælede for ham.

— Nej, lille Mandsen, lille Mandsen! Hvad er der dog i Vejen? Har nogen gjort dig Fortræd?

Frederik den Sjette overvandt sin Frygt og saa op i det store Ansigt over ham, hvor to store sorte Øjne straaledes som en Moders.

Og han stammede, kæmpende endnu med Graaden:

— Han sagde — han sagde, at du — du vilde smide mig over Skorstenen, dersom jeg ikke spiste op.

-- Hvem sagde det?

— Han — Mergelmanden.

— Naa, Rasmus. Ja, lad mig faa fat paa Rasmus. Skal jeg kyle ham over Skorstenen, hvad lille Frederik?

— Ja, lo Frederik nok saa fornøjet.

Børn er klogete, end voksne Folk har Anelse om. Frederik den Sjette forstod eller havde paa Fornemmelsen, at han havde ercbret Mettes store Hjerte, og gjorde senere Brug heraf.

I den første Tid ledede Frederik sig jammerligt ude ved Kverne. Det regnede hele Maj Maaned og var saa koldt, at Frederik frøs som en Hund. Han kom næsten hver Aften hjem vaad til Skindet, men Mette sørgede for ham som en Moder.

Dezuagtet led Frederik den Sjette af Hjemve og græd sig i Søvn hver Aften.

Ude ved Mettes Gaard stod en høj Poppel. Naar Frederik klatrede op i den, kunde han øjne Brøndvippens ved Forældrenes Hus i Kamptrup Moje. Dette Syn fik hans Længsel til at slaane lidt, og derfor klatrede han hver Aften op i Træet og stirrede paa Brøndvippens. Han bildte sig ind, at han kunde se Jerngryden i Vippens nedre Ende, med et Par Kampesten og noget Jernstrammel i.

En Dag hændte der Mette noget uhørt, som jeg nu skal fortælle.

Mette sad efter Middagsbordet med en Strikkestrømpe, for hun var aldrig ledig. Hun saa over til Frederik den Sjette, som saa lidt modfalden ud den Dag, syntes hun.

— Naa, go' Dreng, kan du nu se, du piller af ud til Hovederne.

Frederik sad lidt og saa paa Mette, lige som han tog Maal af hende, saa stammede han:

-- Det er saa fedeligt der ude paa Heden. Der er slet ingen, jeg kan snakke lidt med.

Mette saa op fra Strikkestrømpen. Frederik den Sjettes Ansigt saa meget modfaldent ud.

— Naa, og hvad saa? spurgte hun barsk.

— Ja, kunde du — kunde du —

-- Hvad kunde jeg?

— Kunde du ikke gaa med mig i Dag.

Mette blev saa forbløffet over det uhørte i dette Forlangende, at hun tabte tre Masfer.

— Nej hør, lille Frederik, nu bliver du da urimelig.

— Ja, men —

-- Tror du ikke, jeg har andet at bestille, dit lille Tøsehoved.

Ja, men — du ku' jo tej æ Priglhøes med.

Mette krympede sig som en Orm. Hun lod Strikkestrømpen helt falde, og hun saa en Stund paa det lille Ansigt overfor hende. Herregud, han var jo kun syv Aar, Barnet. Og det endte saamænd med, at Mette traskede med Frederik den Sjette og blev hos ham hele Eftermiddagen og fortalte ham det ene Eventyr efter det andet, saa de tilfjeldt glemte at se efter Røerne, der benyttede det

ubevogtede Djæblif til at æde af den forbudne Frugt i Naboen's Havreager.

I Juni Maaned gav det Tørke og Nattefrost, der svævede Agrene af, saa det visne varme Græs knirkede under Frederik den Sjettes bare Fødder. Tørken vedvarede, med en Ufbrydelse af enkelte Dages Regn den 7. Juli og 8. August, Hundedagene igennem helt til 3 Uger efter Mikkelsdag.

I al denne Tid fik Frederik den Sjette ikke Stunder til at føde sig. Han blev med en større Dreng sat til at vogte 30 Stude, og hans Kammerat indviede ham i alt, hvad en dygtig Bogterdreng maa lære for at faa Gæs paa Tiden.

Næde i Farresbækken fangede de Gedder med en gammel Tørvekurv og satte dem ud i et lille Vandsted. Det var Frederik den Sjettes Mening, han vilde glæde sin Moder med Fiske, naar den Tid kom.

Den øvrige Tid ledte de om Fuglereeder og Humleboer, byggede et Hus af Græstov og Brædder eller stegte Kartofler og spiste dem, saa de blev kulsorte i Ansigtet.

Som Brændsel brugtes tørrede Skogager og Hestepærer. Især de sidste gav en jævn Ild og en god Aroma.

En Dag fandt de den gamle Tørvekurv, som de havde brugt til Fiskeri, liggende i en Grøft. De bandt et Stykke Reb i den og slæbte af med den over Marken, fulgte af Studenes i rundrede Blikke.

De blev enige om at binde Rebet i Hælen paa en Stud for at se, hvad den saa vilde gøre.

De fik det at se.

Først saa Studen med et styk Blik paa den sorte Tunge, der fulgte den i Hælene, saa gjorde den et underligt Sidespring, den sorte Tunge sprang med og daskede Studen i Rumpen. Studen stod stille, skrævende paa Benene og gloede med vaagnende Næbsel i Øjnene paa denne sorte Djævel, som forfulgte den. Saa sø'r den rundt i en Kred's og standsede brat, saa Tørvekurven sløj omkring og ramte den paa Siden af Hovedet. Den ryste paa Hovedet og pruste og tog et Par Spring.

Alle Studene samlede efterhaanden for at se paa Kammeratens Kunst. De stillede sig op i en Rundkreds og grinte omkring med Frederik den Sjette og Kristian.

Bludselig brød Studen igennem Kredsen og fo'r afsted med et vældigt Brøl, fulgt af hele Flokken, der istemte Brølene, saa Kalunen vendte sig hos de to Drengene og Hjertet sank ned i Bukserne paa dem af Rædsel.

Som en Stormvind fo'r de 30 Studer over Stok og Sten, over Grøfter og Gårder. Det var som den vilde Jagt. Gennem Kornmarker og Kartoffelagre, intet skaanedes. Og bagefter kom løslende to grædende Drengene.

Omjæder brast Rebet, Kurven blev liggende, og Studens standfæde, stønnende og prustende.

Efterhaanden samlede Folk fra Marken, som med Forundring havde været Vidner til den mærkelige Ledingsfærd. Man forsøgte efter Marsagen, men Drengene holdt tæt med Hemmeligheden, og Folk i Byen enedes tilsidst om, at Studene maatte være oversaldne af en Flok Bier.

Drengene slap altsaa med Skrækken, men gik dog ikke helt Ram forbi. Mette nærede ingen Mistanke og skændte ikke, men sagde kun, at det blev en dyr Spas for hende, om hun skulde erstatt: Kornet, som Studene havde trampet ned.

Men da Drengene kom ud til Vandtruget for at vaske sig, kom Andekarlen, en slidt Knægt og Svirebror, ud og gav dem uden videre hver en Kindhest.

Uheldigvis for ham traadte i det samme Mette ud i Gaarden.

— Hvorfor staar du Drengene?

— Det er min Sag! svarede Karlen.

Men slikt lod sorte Mette sig, sandt for Herren, ikke byde.

Hun greb Karlen ved Bingebenet, og da han vilde sætte sig til Modværge, suurrede hun ham rundt og kylede ham over i Vandtruget, saa Vandet sprøjtede til alle Sider.

— Her paa Gaarden er det mig, der bruger Tugtens Ris, og ingen andre! raabte Mette og gik ind.

Karlen krablede op og løslode af som en vaad Hund, niens Drengene lo.

Karlen knyttede Haanden truende ad Frederik den Sjette:

— Griner du ogsaa, din Hvalp. Ja, tøv kun!

Da Frederik den Sjette ved Mortensdagstide fik sin Løn, 2 Rigsdaler kontant og Ulden af et Faar, og vilde tage sine Vedder op af Vandstedet, viste det sig, at de var borte, hver en. De var

aabenbart stjaalne, hvorfor Frederik den Sjette græd sine modige Taarer. Nu kunde han ikke glæde Forældrene med denne Gave.

Nu er at fortælle, at i samme Herrens Aar 1834 tæt før Jul øvedes der Indbrud i Hngum Kirke. Tyven brød ind gennem Vinduet i Degnestolen og opbrød Kirkeblokken.

Udbyttet var kun tarveligt, men Begivenheden vakte stort Røre, fordi man om Morgenens fandt et Par Sko paa Kirkegaardens, som man mente, Tyven havde glemt.

Det oplystes, ved Henvendelse til Skomageren, at Skoene tilhørte Andreas i Mosen. Min Bedstefader kom for Retten og forklarede, at Skoene var hans, men at de var bleven stjaalet fra ham samme Dag, som Kirkehveriet øvedes om Natten.

Engen i hele Sognet tvivlede om, at det var sandt, men Fader har ofte fortalt, at hans Forældre græd meget den Dag, da Bedstefaderen havde været i Forhør. Dengang var det en Skam at blive stævnet for Retten. Bedstefader glemte aldrig den Tort. Det gnavede som en Orm paa hans ærefære Sind, og jeg tror, det blev Pinden til hans Ligliste.

Men nu skal I høre.

Det var tyve Aar efter. Fader havde haft Arbejde i Røskilde som Smedespænd. Nu havde han besøgt en Farbroder i Bevtoft og var paa Vejen til Haderslev, hvor han havde faaet Arbejde.

Det var en varm Sommerdag, og paa de smalle Veje mellem de levende Hegn lumrede det som i en Bagerovn, og Fluerne var flemme.

Bed Hammelev kom han op at age med en Bonde, der førte til Staden.

Manden kunde være omkring de halvhundrede. Han var meget snakkesalig, men af og til lige som tog han sig i det, brød af og sukede med en from Mine: Na ja, Gud ja! Og Frederik den Sjette forstod, at det var en hellig Mand, han var kommen op at age med. Manden spurgte, hvor han var fra. Nej da, fra Hngum! udbrød han. Der har jeg tjent engang.

— Det har jeg ogsaa.

— Jeg tjente hos sorte Mette.

— Det gjorde jeg ogsaa.

Manden drejede sig tungt paa Agestolen og stirrede den unge Mand ind i Ansigtet med et underligt skræmt Blik.

— Det er da vel aldrig Frederik den Sjette?

— Jo, det er.

Manden blev meget urolig. Han blev saamælt, rokkede frem og tilbage paa Sædet, stirrede paa Frederik og teede sig saa uheldrigt og stønede saa ofte: *A Gud, ja!* at Frederik blev helt sær ved det.

Dmjsider brast Bylden.

— Jeg har en sver Synd paa min Samvittighed, lille Frederik. Det var mig, der stjal dine Gedder ud af Vandstedet. Kan du tilgive mig min Synd? I det samme tog han en Specie ud af en lang strikket Pung og rakte Frederik den. Se her, den vil jeg give dig.

Frederik blev ved at se paa Manden, uden at svare. En Tante var falden ham ind.

— Sig mig, min fede Ven, begyndte han. Det var vel saa ogsaa dig, der brød ind i Kirken og stjal af Kirkeblokken og satte min Faders Sko, som du havde stjaalet, paa Stedet, for at Mis-tanken ikulde falde paa ham?

Manden vred sig som en Orm og stønede: *A Gud, ja!*

-- Ja saa, raabte Frederik den Sjette rasende. Saadan Næling, du er! Her er dine lumpne Penge. Han sprang af og kastede Specien op i Vognen. Tror du, jeg vil agte med saadant et Udstud af Mennejskeheden, der stjæler og myrder og bagefter loqrer for Vorherre som en Hund. For du har lagt min Fader i Graven for Tiden, kan jeg fortælle dig. Du er jo en rigtig Skidhuskarl, er du!

Jo, lille Børn, det sagde han virkelig. Men I maa jo huske paa, at Frederik den Sjette var Grovsmed.

En af de Mange.

Han gik derhjemme saa støt bag sin Plov
paa Slesvigs bakkede Vange
og jubled' om Kap med Fuglen i Skov
de blide hjemlige Sange.
Og Furerne lagdes ad Bakken op,
som Snorer lige og lange,
og Kragerne fulgte i sluttet Trop
ad Furernes sorte Gange.

De Brune, de nikked' saa sindigt afsted,
de vidste det jo saa nøje,
at naar det led imod Aftenens Fred,
var endt deres Slid og Møje.
Saa spændte han sindigt fra Ploven dem,
lidt klappes vilde de gerne,
og saa kørte han da de Brune hjem,
mens Klokken klang i det fjerne.

Og havde de Brune paa Stald han sat
og givet dem Vand og Foder,
saa gik han ind til sin kæreste Skat,
til sine rare smaa Poder.
Saa slutted' sig Flokken tæt omkring Far,
det mindste tog han paa Skødet,
og Mor ind fra Køkkenet Maden bar,
saa delte de sammen Brødet.

Hvor er han nu henne? Det véd manej;
det er ej saa nemt at sige.
I Dag gaar maaske mod Vesten hans Vej,
i Morgen til Ruslands Rige.
Men hjemme i Stalden de Brune staar
med kloge, spørgende Blikke,
og grædende Tulle i Køkkenet gaar:
»Mor, kommer Fader dog ikke?»

»Vist kommer han atter, min Tullemor,
igen hjem til sine Kære,
gaa ud og leg nu i Gaarden med Bror,
nu skal du jo artig være.«
Saaledes pusler hun for sine Smaa
i Smerten, den store og stumme,
men læse kan man i Øjnenes Blaa:
»Mon atter han skulde komme?«

Maaske, og maaske ej, i Dag saa rød,
i Morgen i Gravens Gemme.
Det hele hviler i Fremtidens Skød,
kun Skæbnen kan det bestemme.
Og Livet skifter med Haab og Frygt,
det skifter med Sorg og Glæde;
men Glæden ene paa Haabet er bygt,
og Haab holder Savnet nede.

Men kommer han atter, saa er han nok
den Gamle fra svundne Dage,
han glædes igen med sin Børneflokk
og med sin trofaste Mage.
Han fryder sig ved sin Fædrenejord,
og Ploven atter han tager,
og Furen lægges som efter en Snor
op ad den bakkede Ager.

Andr. Gannerup.

Ørigens Ører.

Uf Landbrugskonjulent H. Hansen, Graasten.

Som alle andre jerbiste Byer ligger N i j h i en Dal og har til alle Sider Bjergene mere eller mindre nær ind paa Livet. Dalen er ikke saa smal og Bjergene ikke saa høje som mange andre Steder, men et første Blik rundt lader dog ikke Tvivl tilbage om, at man befinder sig i et Bjergland. Bjergene har her for det

meste runde, bløde Former; deres Højde er dog saa betydelig, at der ligger Sne der oppe, medens vi her nede i Dalen midt i Januar Maaned om Dagen har, hvad man hjemme kalder Foraarsvejr.

Gennem Byen fører den dobbelte Hærvej, Jernbanen og Hovedlandevejen, de to Pulsaaer, gennem hvilke de fremdragen- de Hærmæsser jaar tilført, hvad de har Brug for til Livets Op- hold og til Livs Ødelæggelse.

Den første Krigsorkan er gaaet hen over Byen, men har ikke efterladt dybe Spor. Det er, som om den i Kapløbet er sprungen fra Bjerg til Bjerg over Byen. Her er ingen Hus- røffer i Ruiner, kun en Del tomme Huse, lukkede Forretninger samt en Mængde tysk og bulgarisk Militær til at regere, istand- sætte Landvejen, bringe Jernbanen op paa den højest mulige Ydeevne osv. Fredeligt udseende Stæppearbejde.

I den korte Tid, jeg opholder mig i Byen, bliver der en Dag Lejlighed til at nyde nogle Timers Frihed. Disse Timer skal benyttes til at se lidt paa Omgivelserne. Der er saa vist ikke Grund til at opholde sig længere end nødvendigt i vort Kvarter, en ældre Træbarak, hvor vi ved vor Ankomst for 14 Dage siden maatte muge næsten $\frac{1}{2}$ Meter Hestegødning ud, tætte Vinduer, lave Leje, Bord og Bænke og bygge et mere sjældent end godt Varmeapparat for at faa Forvandlingen fra Hestestald til Stuehus gennemført.

Et Gartneri strækker sig fra Banen op til Bjergskraaning. Krigens Spor ses her paa den Maade, at Gartneriet ligger fuld- stændig vanskkottet. Hvor der før har hersket Orden, ser man nu det modsatte. Hvor der før var rent og Jorden i høj Kultur, breder mange Slags Ukrudt sig uforstyrret. Man ser intet Men- neske og intet Spor af, at en kyndig Haand tager sig af Tingene. Frugttræernes og Vinrankernes bugnende Høst er heller ikke bleven hjærget med nænsom Haand; den er aabenbart bleven et Rov for tilfældelige Høstfolk. Jeg studser ved dette Syn og tænker uvilkaarligt: Hvad er Kulturen dog for et Flaaskebarn! Hvor hurtigt den bukter under og udslættes, naar Flaasken tages fra den og den sættes paa lige Raar i Naturen.

En provisorisk Kolonnevej tværs gennem den jordums Herlighed slaar ligesom en tyk Streg over Fortiden; og Fremtiden —? ja, den er et stort Spørgsmaalstegn.

Som jagt, gaar Gartneriet op til Bjergets Fod. Den øverste Halvdel er en Blommetræplantning i sin Manddoms fulde Kraft. Jeg glædes ved at se, hvor nøjagtigt Træerne staar plantede i Rækkeforbindelse, saa sunde og velformede de er, men man saamtidig ærgre mig over, at ikke saa saa Træer har maattet falde for Øfsen, rimeligvis for at tjene som Brændsel.

En tilgroet Grøst gør Skel mellem Gartneriet og Bjerget, mellem Kulturen og Naturen.

Her ordner Menneskehaand Form og Indhold, paa den anden Side af Grøsten former den døde Natur sig efter Naturlovene, og i Plante- saavel som Dyreverdenen gælder kun den Stærkeres Ret i Kampen for Tilværelsen.

Idet jeg vil gaa over Skellet, giver det et Sæt i mig. Mit Øje møder i dette Øjeblik Synet af en død Mand, liggende udstrakt paa Ryggen i Grøsten for min Fod. Utter et af Krigen's Spor. Han kan have været i Fyrreerne. Baade Skikkelse og Ansigt viser tydeligt, at det er en Serber. Han har været en høj, slank Mand. Haaret er endnu kraftigt og mørkebløndt, det smalle Underansigt omgivet af kort, ikke jærlig tæt Fuldstæg, spættet med Hvidt, dels af Tidens Tand, dels af Nattens Frosttaage. Paa Klædningen derimod er halvt serbisk, halvt vesteuropæisk: Serbiske Sandaler og de forneden ganske suavre, opad meget vide, brune, uldne serbiske Benklæder; paa Overkroppen er Skæderne en Vesteuropæers, fin, hvid Skjorte, hvid, nedfaldende Krave med broget Slips, tærnet Vest og tynd, blaa Jakke, og ved Siden af Liget ligger en Filt hat.

Manden ser ud til at have kendt bedre Dage, men nu er Skikkelsen udtæret til det yderste, hvilket i Forbindelse med Dødslejet viser, at han er falden som Doffer for den dybeste Fattigdom. Har han maaske gjort sig til en Fremmed i sit Folk, som Klæde- dragten tyder paa? Hvem ved, om han muligvis har svigtet sine egne, er gaaet de Fremmedes Grunde uden at vinde deres Tillid og Støtte, alt imens han har sønderrevet de Baand, der

bandt ham til Slægt og Folk? Den ene Haand er i Døden ført hen over Djnene, som har den villet bortviste en Taage, der har hvilet over Livet. Forstødt som en Kastebold, frastødt, hvor han vendte sig hen. Jeg har set ham for saa Dage siden gaa omkring som et levende Lig med den Forstødtes forpinte og bitre Udtryk i det udtærede Ansigt. Hvad enten det er saadan, eller Skæbnen har været en ganske anden, saa har han nu funden Hvile paa Grænsen mellem Kulturen og Naturen, forstødt af hin og uden Kraft til at bestaa i Naturen, hvor den Stærkeres Ret, det naturlige Udvalg, bestemmer Udviklingen. Men Moder Jord er barmhjertig, hun har taget ham i sin Favn og vil sørge for, at Ordet: „Til Jord skal du blive!“ gaar i Opfyldelse.

Her begynder Bjerget. Jeg er kun gaaet nogle saa Skridt fra Liget, da min Opmærksomhed tages fangen af Plantevæksten. Den er sikkert ikke hyppig. Nogle Steder er der saa godt som intet Plantedække, hvorimod Jorden andre Steder ser ud til at være en tarvelig, naturlig Græsgang. Og spredt omkring titter Juleroser med deres grønliggule Blomster frem over Jordens Overflade — de eneste rigtige Livstegn paa den vinterlige Jord. Lille og usjel er Planten med kun et Par Blade og en enkelt Blomst; men den staar der og minder en om Hjemmet, om Julen i Hjemmet, Fredens Fest.

Opad, stadig opad, over visse Grønsvær og -stenet Bund, op til Bjergets Top. Under Bjergvandringen nymmer det i mig: „Ud vil jeg, ud, aah saa langt, langt, langt over de høje Fjælde!“ Snart kommer dog de nøgterne Tanker med lidt Skamfølelse over, at drengagtig Udlængsel griber mig, endda jeg er i Krig 2--3 Tusind Kilometer borte fra den hjemlige Arne, hvor Hjemlængslen melder sig mange Gange om Dagen. Toppen er naaet og dér nye Spor af Verdenskrigen. Hele den øverste Halvdel af Skraaningen er gennemjuret kryds og tværs af Skytte- og Løbegrave, nye og gamle. Her er forladte Teltlejre med henlastede Rester fra Soldaternes Maaltider, som forsultne Balkanhunde endnu snuser omkring i. Og paa Toppen af Bjerget staar jeg nu i Ruinerne af et saakaldt Fort, et af dem, der har givet Byen Navn af Fæstning. Et Taarn har knejset i Midten

med Jordvolde omkring, og underjordiske Gange fører ud til Siderne. Nu ligger det hele i Ruiner. Taarnet er sprængt i Luften, smuldet i Millioner Stykker, spredt til alle Sider i en Omkreds af omtrent 100 Meter. Hvad der er bygget paa af mange flittige Hænder i lang Tid, søndres og spredes i Løbet af et Par Sekunder. Saadan er Krigen, den slaar i Stykker, Levende og Dødt, slaar bare i Stykker.

Mens jeg vandrer nedad igen, tænker jeg paa den smukke Udsigt fra Bakkens Top, ud over Byen, over Dalen til fjerne Bjerge og Byer. Ind imellem disse lyse Tanker trænger sig imidlertid sarte Spøgelser: Kulturens Ødelæggelse, Tab af Menneskeliv og Menneskelykke — Krigenes Spor!

En Trøst er det dog, at mellem Sporene blomstrer Juleroser — — —

En Hverdagshistorie.

(Ettite af Th. K.)

Paa Siessvigs Østkyst, hvor Landevejen bugter sig mellem høje, levende Hegn, fra hvilke der ved Skærsommertid strømmer en krydret Duft af Roser, Hyldeblomster og Kaprifolium, og hvor man gennem Ledhullerne i Hegnene ser ud over frodige, belgønde Kornmarker, eller ud over Græs- og Kløvermarker, hvor Kvæget gumler, og hvor Mælkepigerne synger omkav med Lærkerne, midt i dette dejlige Landskab ligger Landsbyen Bæk-lund.

Ravnet har den fra en Bæk, der snor sig gennem en lille Dal. Vidjer og Pilebuske gror langs dens Bredder, og om Sommeren gnyger Nakanderne paa dens jagte rislende Bænde, mens Sommerfugle og Guldsmede slagrer fra Blomst til Blomst, sorgløst nydende det korte Sommerliv, der er dem beskaaren, ube-kymret om Vinteren og Døden, der venter dem.

Langs Landsbyens Gade ligger Huse og Gaarde, omgivne af Røstehaver og Abildgaarde. Skyggefulde Lindetræer breder deres Kroner ud over Landsbygaden; mange af disse Træer har

fygget over spundne Slægter, hvis Støv nu gemmes der oppe under de smaa Tuer paa Kirkebalken.

Kirken selv er et gammelt Hus; mens de øvrige af Landsbyens Huse faldt for Tidens Tand, nye rejste sig i deres Sted, saa Byn stiftede Udseende, blev Kirken paa Balken den samme.

Balken, der snor sig gennem Krattet dernede i Dalen, og Kirken med sine hvide Mure oppe paa Balken, de to stiftede ikke Udseende ned gennem Tiderne. Bækkens sagte Kluk og Kirkeklokkernes sygende Malmtoner har gennem Aarhundreder blandet deres Stemmer sammen, og disse Toner blev Landsbyens Musik. Disse Toner var noget af det første, der fæstede sig i Barnets Bevidsthed, de vedblev at lyde for Unglingens Øre, naar han havde forladt sit Barndomshjem og særdeles ude i det fremmede; de kaldte ad ham, hver Gang Livets Fristelser søgte at lokke ham ud paa gyngende Grund.

Disse Toner lød for den unge Piges Øren og drog hende med jælsom Magt; ved at lytte til denne Musik drømte hun om Guld og grønne Skove.

Paa en af de største og smukkeste af Landsbyens Gaarde stod der for en halv Snes Aar siden et Bryllup. Gaardens unge Ejer førte den Dag sin Brud hjem til sig. Det var et smukt Par, Jens og Jøger. Begge var de ranke af Vækst som Skovens Stammer, og klare og frejdige var deres Ansigtstræk. I Bækkend var de voksede op sammen, deres Barndom og Ungdom havde formet sig jorgløst som Sommerfuglenes og Guldsmedenes Dans mellem Blomsterne nede ved Bækken. De havde sammen lyttet til Bækkens og Kirkeklokkens Toner, og nede i Abildgaarden ved hendes Barndomshjem, gennem hvilken Bækken løb, havde Jens taget hendes Haand og spurgt, om hun vilde følge ham gennem Livet. Og Jøger havde kysset ham og følt sig saa lykkelig; og begge havde de drømt, at deres Livs Dage vilde rinde sergløst hen mellem stille Glæder som Bækken, der sagte rinder mellem Blomster og Grønt.

Oppe i Kirken var saa deres Pagt bleven velsignet paa deres Bryllupsdag, mens Orgelet bruste, og Menigheden sang. De sidste Strojer af Bryllupsangenen lød endnu i deres Øren, da Bryllupsøjelshabet vendte hjem til Bryllupsstuen.

Og Marcen raudt hen for de to unge Folk i Frøyd og i Gammen. Lykken blomstrede paa deres Vej, Kornet bølgede Aar

efter Aar paa Gaardens Marker, og sunde og glade Børn fyldte Stuerne.

Saa kom den første August i Aaret 1914. Tunge Uvejrsstier hang over Europa; henimod Aften nævnte Dag indtraf det tunge Budskab til Bællund, at Krigen var udbrudt. Alle unge Mænd, som var raske og rørige, skulde stille til Krigstjeneste.

Jens skulde møde tredje Dagen. Han saa ud over de nudru Kornmarker, saa paa Jnger og Børnene, og hans Bryst hævede og sænkede sig som et Hav i Oprør. Jnger græd den Aften, græd den hele Nat, stille og lydøst randt Taarerne; henimod Morgenstunden faldt hun først i Søvn. Da hun vaagne, stod Solen højt paa Himlen, hun saa til Jens's Seng, den var tom. Hun sø'r ud af Sengen og hen til Vinduet, derude i Gaarden stod Jens med opsmægede Skjortærmer og stillede med Mejemaskinen.

Op ad Formiddagen kørte han ud af Gaardbleddet med Maskinen, og snart raslede den ude i Hvedemarken. Han maatte jo se at saa saa meget Korn mejet som muligt, thi de unge Karle paa Gaarden forstod ikke at tumle med Maskinen og skulde desuden ligeledes stille til Krigstjeneste om nogle Dage.

Han lod Karlen bringe et friskt Spand Heste, Jnger bragte ham Mad, han kørte i to Dage uden Ophør med Mejemaskinen, da var Hveden og Bygget høstet. Saa saa han atter med et langt Blik ud over disse Marker, som han havde arbejdet paa i mange Aar, og som nu var Byens bedste.

Hvem skulde nu lede Arbejdet her, naar han ikke var hjemme?

Næste Morgen skulde han rejse. Han kærtegnede Jnger og Børnene saa sømt som ingenfinde før. Jnger fulgte ham paa Vej, helt op til Kirkebakken, der tog de Afsted med hinanden; hun klynge sig ind til ham og vilde ikke slippe ham, saa han til sidst maatte rive sig løs. Saa løb hun atter bag efter ham, omfavne ham og græd ved hans Bryst; han strøg kærtegnende over hendes lyse Haar og trøstede hende og frigjorde sig lempelig af hendes Favn.

Der kom nu triste Dage for Jnger, hun havde al sin Sjælestyrke behov for at holde sig oppe. Dog, hun sølte, at for Børnens Skyld maatte hun smile og se glad ud, at ikke den Skygge, der havde taget Solen bort af hendes Liv, ogsaa skulde formørke hendes Børns Tilværelse. Hun maatte tage sig af Gaardens

Drift og sørge for at saa Høsten bjærget; hun arbejdede fra aarle til jilde.

Allt imens dvælede hendes Tanker hos Jens, hun ventede paa Efterretning fra ham, men der kom stadig ingen. Endelig, efter flere Ugers Forløb modtog hun det første Brev fra ham. Hun rev det op, fløj det igennem, saa læste hun det atter og atter. Han levede, var sund og rask og haabede inden ret længe at gense sine Kære.

Saa gik der atter Uger hen, der indtraf snart Dødsbudskaber til Egnen ude fra Felten, ogsaa fra Bæklund var der en ung Mand falden, og en Familiefader savnet. Da bævede hendes Hjerte atter ved Tanken om den Kære derude, hvor Døden truede hver Time.

Saa indtraf atter Brev fra Jens, og Brevene fulgte siden regelmæssigt. I Førstningen var Brevene fulde af Haab om en snarlig Fred, men efterhaanden kom dette Haab mindre og mindre frem i hans Breve. Det led mod Vinter, og han laa derude i Frankrig i de kolde, juktige Skyttegrave. Det gik mere og mere op for Folk, at Krigen vilde trække i Langdrag. Af og til indtraf Dødsbudskaberne, snart var en ung Mand, snart en ældre Familiefader bukket under for Krigen's Saar. Og stadig flere og flere Mænd blev indkaldt til Krigstjeneste. Stemningen hjemme blev tristere for hver Dag.

„Åh, kan vi ikke snart saa Fred“, skrev Inger, en Dag ind under Jul, til Jens. „Nu har vi snart Jul, men jeg og Børnene synes, det kan slet ikke blive Jul, naar du ikke er hjemme.“

Julen kom, den tristeste Jul, Verden har oplevet. Lige til Juleaften var der atter kommen et Dødsbudskab til Byen. Juledag var Kirken fuld som ingenstunde før. Der var for kort Tid siden kommen en ny Præst til Bæklund, en yngre Mand. Han talte til Menigheden om den store Juleglæde, om Guds store Kærlighed. Han fremdrog Brorjóns Salmevers:

„Og blandes end min Frydefang
med Graad og dybe Sulte,
saa skal dog Korsets haarde Evang
mig aldrig Munden kulle.
Naar Hjertet sidder mest beflemt,
da bliver Frydens Harpe stemt,

at der kan bedre klinge;
og kuuſte Hjerter føle bedſt,
hvad denne ſtore Frydefeſt
for Glæde har at bringe."

Den Dag dæmrede der noget nyt i Jngers Sind, hun havde for første Gang ſmagt den ſtore Juleglæde.

Noogle Dage efter Jul modtog hun Brev fra Jens. Han ſkildrede, hvorledes de havde tilbragt Juleaften ude i Skyttegrav-ven. Sidvænde tæt ſammen i en Klynge havde han og hans Kammerater fra Nordſieſvig juunget Juleſalmerne og talt om deres Kære derhjemme. „Trods alle Savn blev det alligevel en velſignet Juleaften," ſkrev han til Slut.

Vinteren gik, og Vaaren kom. Over Jens's Breve var der kommen noget nyt. De tolkede ikke længer hans Interesſe for Gaarden og Bedriften derhjemme.

En Dag hen i Foraaret ſkrev han et Brev hjem fra Hvilestillingen, hans Afdeling laa i. Han havde aflagt et Beſøg paa en Kirkegaard, hvor ſaa mange af hans Kammerater laa begravet. Der var hans Opmærkſomhed bleven fængſlet af et Gravmonument, ſom var rejst over en ung Kvinde og hendes Børn. Det foreſtillede den forſjættede Frelſer, til hvem en Kvindeskikkelse klyngede ſig, mens der ved Korſets Fod udsprang et Kildevæld. Han ſkrev til Slut i Brevet til Jnger:

„Den Tanke melder ſig ofte hos mig, naar jeg herude har Døden for Øje, at snart kan den ſtore Time ogsaa ſlaa for mig, da jeg ſkal ſtaa Anſigt til Anſigt med min Dommer. Da er det godt at vide, at der er Frelſe for alle Syndere i det Kildevæld, der udsprang ved Korſets Fod.

Kære Jnger, hvis jeg ſkulde lade mit Liv her ude paa Valpladsen, da er det vor Troſt, at Kristus har borttaget Dødens Brod for alle dem, ſom tror paa ham.

Jeg synes, vi to har været ſaa lykkelige ſammen; den Gang jeg tog bort fra dig og Børnene, kunde jeg tage lutter Lyſe og gode Minder med mig. Du var altid mit Livs gode Engel. Hvis Døden ſkulde ſtille os nu, ſaa véd jeg, vi ſkal ſamles hiſt i Guds Lyſe Kongeſale. Hvor vil det blive dejligt at mødes der!"

Ogsaa i Jngers Sind blev det ſtille, der kom et mildt Stær over hendes falmede Kinder. Et ſtille Haab fyldte hendes Sind,

hun haabede, at Jens kom hjem paa et Par Ugers Orlov til Høsten; han havde skrevet, at det var stillet ham i Udsigt.

Saa var det en Dag tæt før Høsten, et Par af Naboerne var komne hjem paa Orlov, og Jønger ventede Jens hjem hver Dag. Da bragte Posten hende et Brev. Hun greb det, og bange Anelser greb hende. Det var fra Felten, men Paastriften var en fremmed. Med rystende Hænder aabnede hun det, det indeholdt en kort Meddelelse om, at hendes Mand var falden ved et Stormangreb. Det sortnede for hendes Øjne, hun greb for sig for ikke at falde.

En Stund sad hun tavst, hun sansede intet, mærkede end ikke Børnenes Nærværelse. Da pludselig mindedes hun en Linje af et af Jens's Breve: „Jeg synes, vi to har været saa lykkelige sammen.“ Da brød en Taarestrøm frem af hendes Øjne, og hele hendes Legeme rystedes af Graaden. Først da Børnene græd med, og de mindste kravlede op paa hendes Skød, gjorde hun Vold paa sig og tørrede Taarerne bort.

Hun kærtegnede Børnene, idet hun sagde til dem: „Nu har I ingen Far mere, nu har I kun mig, og jeg kun eder!“

En Uge efter var der Sorgegudstjeneste over Jens i Værlund Kirke. Kirken var pyntet med Grønt og fyldt til sidste Plads. Kirkedøren stod aaben, og udenfor stod Markerne med gyldent Korn. Det var som for et Aar siden, da Jens tog bort.

Orgellet bruste under de gamle Hvalvinger, og Sangen begyndte. Jønger lyttede og studsede, det var jo den samme Bryllupsjæle, man sang, som paa hendes Bryllupsdag:

„Jert Hus skal I bygge paa Ordets Klippegrund,
da roltes ej Muren i Stormvejrets Stund,
og Krønen skal staa i Ly af Korsjets Tegn,
da hviler Jert Hjem bag det tryggeste Hegn;
hvor Korsjet staar Vagt,
taber Mørket sin Magt.“

Præsten talte derpaa om at bygge sit Hus paa Ordets Klippegrund, bygge det i Væ af Korsjets Træ, ja vilde det ikke falde i Stormvejrets Stund. Da vilde man ikke grue, selv for Døden. De, der havde levet og var døde i Troen paa den Korsfæstede, vilde ogsaa atter mødes hjst oppe i Kongeborgen, hvor ingen, som mødes, skal skilles igen.

Gudstjenesten sluttede med Sangen: „Herrens Venner ingen Sinde mødes stal for sidste Gang.“

Da Follene forlod Kirken, skinnede Solen paa grønne Græsgange og gyldne Kornagre. Bækken flukkede nede i Dalen, og Guldsmede og Sommerfugle slagrede over den.

Men i Bæklund havde Sorgen taget Sæde rundt omkring i Hjemmene.

Sjviden var Landet stedt i Baade som nu. Enker og Faderløse græd, og Mødrenes Taarer randt Dag og Nat.

Folk kom til at tænke paa den slesvigske Salmedigters Ord:

„Vor Trængsel er vort Baaben
og adelige Stjold.“

E. Ø. L. S. L.

Sverleveringer

om Præstefamilier i Øster-Løgum

i Tiden fra 1777 til 1801.

Af Miss H. Talleen.

Anno 1777 blev Pastor Klinker i Øster-Løgum forflyttet til Barnæs, og i hans Sted valgtes til Præst i Øster-Løgum Johann Samuel Dyrhof. Han var den niende kendte Præst i Øster-Løgum siden Aaret 1600. Han var født 1750 i København, og hans Fader var Mathias Dyrhof, der døde som Præst i Bilsstrup 1769, hans Moder hed Birgitte Jochums.

Allerede som Barn udtrede hans Talegaver sig, idet der fortæller, at naar Folk løstede ham op paa en Stol, kunde han længe staa der og prædike. Han studerede i Kiel 1766 til 1769. Siden 31. Marts 1766 var han residerende Kapellan i Emmerlev, og den 8. Februar 1778 blev han valgt til Præst i Øster-Løgum.

Af de 3 Mænd, der var paa Valg, var han den mest vel-talende, men ikke just den forstandigste og dygtigste. Han skrev dejligt, var myndig i sit Væsen, og hans Prædikener var smukke. Han var gift med Frederikke Konradine Ziege, Præstens Datter

i Ravsted, og havde med hende 2 Døtre. — Der vides intet andet om Dyrhof, end at han laante mange Penge, gerne levede godt og i muntert Selskab og ikke gerne rettede sig efter sine Sognesfolk. Der var dengang Eskerøplads ved Faarhuus, og der rejste han gerne hen for at leve højt med Officererne. Endelig blev han alsvorlig syg, fantaserede og prædikede tit i en eksalteret Stemning. Han døde den 29. Maj 1780, næppe 30 Aar gammel, efter at have været Præst i Øster-Løgum i 2 Aar. Han efterlod sin Familie en Gæld af henved 7000 Mark, altsaa i dyb Fattigdom. Han havde vel tænkt snart at blive forflyttet til Løjt, da Folk derfra ved Balget havde sagt, at de snart vilde hente ham did; men det gik, som Løgumerne dengang havde svaret, at de vilde hellere begrave ham paa deres egen Kirkegaard, end at dette skulde ske.

De overtroiske Taler, som i Anledning af hans Død hørtes, fortjener at anføres, som et Udtryk for Folkets Tanker og Meninger til den Tid. Herredsjoged Holm paa Tørringgaard, berømt eller berygtet for sine mange Procesjer, var død og spøgede gyseligt. Nu fortælles, at Dyrhof og gamle Pastor Thomsen i Vedsted vilde mane ham ned, men at de blev forlegne med ham formedelst en Forjælsje; da han sank, og de vilde slaa Pælen ned over ham i Ujoret, spurgte han, hvor længe han skulde blive der. Til evig Tid, svarede de. Men det var urigtigt, og derfor rejste Djævelen sig igen og blev dem for mægtig.

Dette mærkede gamle Pastor Petersen i Ris, der var meget dygtig i den Slags Sager. Der bliver saaledes fortalt om ham, at en Dag, midt i sin Prædiken, raabte han: Staa! Da Folket siden forlod Kirken, og nogle af dem fulgte med Præsten hjem gennem hans Have, da stod der en Mand under et Frugttræ med Hatten fuld af stjaalne Frugter og kunde ikke røre en Fod, for Præsten gav ham Lov til at gaa.

Men ligesom Præsten kunde mærke i Kirken, at der var Lyve i hans Frugthave, saaledes kunde han ogsaa nu mærke, at det var galt fat med hans Embedsbrødre. Han gav derfor sin Karl Ordre til at spænde for Bognen, og saa førte han til Tørring, alt hvad Kemmer og Tøj kunde holde; og da han var naaet saavidt, at han kunde høres, raabte han: Til Dommen, til Dommen! og saa manede han ham fuldkommen ned.

Siden, da han tog hjem, befalede han Karlen at tage det ene Hjul af og lægge det op i Bognen, og da de naaede hjem, bød han ham at køre op i Møddingen. Djævelen, der maatte tjene som fjerde Hjul, mens de kørte, var nemlig jri, saajuart de holdt, og havde de nu ikke holdt i den bløde Mødding, kunde det være gaaet slem til, idet Bognen faldt.

Af denne Manchistorie fik Dyrhof, som man troede, sin dødelige Sygdom, og gamle Thomsen blev svagjindet. Sligt troede mange Almuefolk og mange Præster paa, men mest var dog de skyldige, som for at gælde mere udgav sig for at forstaa sig paa saadanne Kunstner.

Thue Ole Ravn blev den afbøde Dyrhofs Efterfølger og hans Families Ernærer. Han var sødt i Aarhus 1726 som Søn af Handelsmand Geert Olejen Ravn. Efter at han havde studeret i København, var han fra 1750 til 1769 Missionær i Vestindien. 1772 blev han residerende Kapellan i Skarbæk, Hvidding Herred, og 1780 blev han valgt til Præst i Øster-Vogum. Skønt han af de 3, der var paa Valg, prædikede daarligst, allfor længe og paa en underlig Maade, blev han dog valgt, fordi man forudsatte, at han vilde gifte sig med Enken, og det formodes, at Familiens Kreditorer har hjulpet til. Den 17. Juni 1781 blev han indsat, og samme Dag indgik han Ægteskab med sin Formands Enke, som lod sig overtale til dette Skridt, hvortil hun ellers ikke skal have haft videre Ojst. Nu blev der akkorderet med Kreditorerne, saa nogle af Renterne blev slettet, og Ravn paatog sig at betale Gælden. Han havde ogsaa nogen Formue, som han straks anvendte dertil. Men lykkelig blev Familien ikke i Førstningen med denne Mand. Han var maaske ved sit lange Ophold i Vestindien bleven hidsig, mistroisk og skinjyg, og disse Fejl plagede den stakkels Kone længe og gjorde, at de ingen paa-lidelige og gode Tjenestefolk kunde holde. Han havde vel jagtens forstaaet, at det ikke var af Kærlighed, hans Kone havde indladt sig paa Giftermaalet. I sin Embedsforelse var han meget flittig, maaske mere end gavnligt. Han prædikede allfor længe, ofte i to Timer; om Sommeren jøv Tilhørerne, og om Vinteren plagedes de af Kulde. Han vilde heller ikke rette sig efter sine Foresatte, hvorfor han blev idømt Bøder, som hans Familie betalte uden hans Vidende. Saadan var han en besynderlig Mand, men dog i mange Henseender retfærdig, som

og god. Han sørgede for sin Familie, sine Stedbørn saavel som for sine egne, med lige opofrende Omhu. Han var i høj Grad retfærdig og forbandt dermed en Menneſtefærlighed, som for-tjener at blive roſt. Med Aarene mistede han ſit Syn og den ene af hans Steddøtre maatte ſkrive for ham. Han fratraadte Embedet i 1801 med Penſion.

A. 177

En Krybskyttehistorie.

af H.

Hertugen af Auguſtenborg var en ſtor Jæger for Herrens Majſty. Og der var meget Wildt paa hans Jagtbaner, ikke blot Fuglevildt, Hare, Ræve og Raadyr, men ogſaa Daadyr og Kronhjorte.

Hertugen elſkede ſine Ræve, ſagde man. Han fredede ſit Wildt og værnede det med haard Haand. Men Krybskytteri be-tragtes ligeſom viſje andre Grene af Skov- og Markthverier ikke ſom Synd. Skovens vilde Dyr og Markens vilde Frugter er eiter gamle, dybt indgroede Foreſtillinger Fælleſeje. Tilegner man ſig dem, har Vorherre ikke noget derimod. Og med denne Verdens Magthavere maa man ſaa ſe at klare ſig, ſaa godt man kan.

Paa Als gif Krybskytteriet iſær i Svang i Tiden fra 1820—1848. Jagtlidenſkaben, ſom ikke kunde tilfredſtilles paa anden Viſ, drev mange rafke Karle ud i Skovene. Faren ved den ove-lige Jdræt æggede mere, end den ſkræmmede. Og Storvildtet loffede. Bønderne hadede det, fordi det gjorde megen Skade paa deres Marker, og deſuden var en Hjort nok et Skud Kende-lugler værd. Hertugen hadede til Gengæld Krybskytterne. Skov-jogderne fik ſkarpe Inſtrukſer; de maatte gennemſtrejfe Sko-vene Nat og Dag. Blev en Krybskytte nappet paa ferſt Gerning, var det ingen Spøg. Hans Bøſſe og Jagtredſkaber blev jels-jølgelig konfiſkerede. Og var der nogen Mulighed for det, ſkulde Hertugen nok ſørge for, at Krybskytten blev ſendt i Slaveriet i Kænſborg.

Paa Augustenborg Slot indrettede Hertugen et Slags Krybskytte-Museum, i hvilket han opstillede alle de Krybskyttevaaben, som han saaledes fik Fingre i. Det var en Samling, der nok var et Besøg værd. Her saa man Sene af antikverede Muskedonere, lange Flintelaasbøxer fra Tredivaarskrigen's Dage, svære Beværer fra Syvaarskrigen, Karabiner, som det polske Rytteri havde efterladt, da det midt i det syttende Aarhundrede jordrede Svenskerne fra Den, franske Taprifler fra Napoleonstiden, glatløbede Skydere af morsomme og mærkelige Konstruktioner, som var udgaaede af fingernemme altsjiske Alejuimedes Bærksteder, lange Rytterpistoler fra Kofaktiden og et Utal af andre Ildvaaben. Dertil Fasanpynd og Grævlingeforske, Krudthorn og Krudtmaalere, Jagttaaser, Haglposer m. m. m. til Dels af gedigent, hjemmegjort Arbejde, ofte prydet med Udskæringer, kort sagt utallige Seværdigheder, som morede Hertugens højsfornemme Gæster kosteligt efter Jagtmiddagen, naar de store Herskabsjagter i Efteraaret blev afholdt.

Men da de urolige Tider kom i Foraaret 1848, spredtes Krybskytteri-Museet for alle Vinde. Krybskytterne rottede sig sammen, stormede Slottet og tømte Museet. Enhver tog sine Vaaben, somme andres med. Og saa kualedede Skud paa Skud lystigt ud over Den i det lovløse Foraar, indtil den sidste Hjort var nedslagt.

Paa Arnfilsøre var gamle Ferdinand Beck Skovfoged i første Halvdel af forrige Aarhundrede. Han var en dygtig Mand i sit Fag. Stærk som en Bjørn, modig og juarraadig havde han i sine yngre Aar taget mangen en haard Dyt med Krybskytterne. Ikke sjældnen havde han vekslet Skud med dem, thi Krybskytterne var haarde Hals. De vidste, at et Par Mars Slaveri i Rensborg maatte betragtes som en mild Straf, hvis de blev taget paa jerst Gerning, og satte sig derfor i Reglen energisk til Modværge, naar de mødte Skovfogden. Rendekuglerne og Rævehaglens i Ferdinand Becks Ven talte i denne Henseende et meget smertefuldt Sprog, — især naar der var Uvejri i Vente.

Efterhaanden som Skovfogden blev ældre, blev Krybskytterne frække. Skovfogedhuset ligger ensomt. Der er langt til nærreste Nabo og let at undvige til Sø, baade mod Øst over Augustenborg Fjord og mod Vest over Alsjund. Tilslidst gif de forvovne Nørreherredes-Krybskytter, der kom roende i Vaade for

at jage paa Arukilsøre i de lyse Sommernætter eller maaneklare Efteraarstænder, saa vidt, at de ligesom satte Vagt ved Skovfogedhuset med Ordre til at skyde Skovfogden i Benene, hvis han lod sig se. Men da var Ferdinand Beck ikke længere „unge Beck“, da var han allerede mærket af Alderen og plaget af Gigten, da var han død paa begge Øren, naar det kualedede i Skoven efter Solnedgang. Og Skildvagten ved hans Dør var derfor nærmest en Vrespost.

En smuk Septemberaften i 1829 stødte to Baade lidt før Solnedgang ud fra Brandsbøl Strand med en halv Snees Bønder fra Øksbøl og Hagenbjerg Sogne, som vilde mede paa Fjorden. Et Par af dem havde gravet Orm om Eftermiddagen. Henimod Aften var de kommen fra alle Sider med Medetøjer og Vidjekurve til Fiske. Men det var kun til at vise af med. I Virkeligheden vilde de paa Krybskytteri. Bøsserne var Natte før bleven skjult i Baadene. Naar Skumringen kom, vilde de jage paa Arukilsøre.

De roede ud over Sandvig, drejede forbi Stevningør og gled langsomt tværs over Augustenborg Fjord. Paa det gode Medested ud for Arukilsøen, hvor høje ranke Bøge kastede lange Skygger ud over det spejllære Vand, mens langbenede Hejrer stive som Støtter stod paa Lur efter Rejer og Smaaflis i Blæretangen mellem de store Stene, kastede de Krattet, jatte Orme paa Krogene og gav sig til at mede.

Men Lansen var ved Jagten. En Algerhønes Kalden øvre fra Stolbrolykke gav Anledning til en Jagthistorie, og hartad alle havde nu noget at fortælle: Lystige Erindringer fra tidligere Krybskyttetogter, mærkelige Oplevelser under Nattejagten paa Hertugens Dyr, heldige Forsøg paa at jøre Hertugens Distriktsjægere bag Ljiet og vilde Træk fra Kampene med de forhadte Grøntjoler. Fiske bed godt. Nu og da halede de en Torf eller Skrubbe ind over Kælingen, men det kunde ikke aflede Opmærksomheden fra Jagten.

Solen var gaaet ned. Skrigende Kragevarme opjagte deres Natteføde i Skovene bag Snogbækshage. Wildænderne traf med juseude Vingeslag ind over Øen, og Dæmringen jænkede sig over Arukilsøen, mens Maanen teguede sig rund og klar paa den skyrie Himmel. Samtalen sank lidt efter lidt ned til en dæmpet Hvilsten, mens Krybskytternes Falskeblis afjagte Njsten

og spejdende gled ind over det yderste Rønhavekobbøl. Der var i de sidste Dage meldt Skrondeyr paa Arnkil. Dem gjaldt Jagten, og der var Mulighed for, at de allerede vovede sig udenfor Skovbrynet.

„Det er paa Tide, at vigaari Land“, jagde Jens Mathiesen*). „Vi klapper fra Hagen ind imod Rønhave og staar for i Lysningen tværs over Skoven fra Fjorden til Sundet lige Sønden for Skovjogedhuset. Fem klapper, fem staar for, den ellefte — det er i Aften Jørgen Hansen fra Brandebøl, tager Bagten ved Skovjogedhuset“.

„Det er en ren Komødie med den Bagt“, afbrød Jørgen Hansen ham tvær og branten. „J ved jo dog alle sammen, at det er over tre Aar siden, gamle Ferdinand sidst har vovet sig ud, naar vi har jaget herovre. Lad mig gaa med Jer. J kan dog ikke besætte alle Poster, thi vi kan kun styde paa kort Hold i Skoven nu ved Aftenstid“.

„Hvorfor sagde du ikke det forrige Onsdag, da jeg skulde have Bagten“, jagde Peter Rasmussen. „Da spillede du den kloge Forjagtigper, lille Jørgen. Da mente du, at Posten var nødvendig, fordi Skovjogden fra Sønderkoven og Skytten fra Munkstenborg hyppigt er bleven jet hos Beck i den senere Tid“.

„Ja, — vi er pinde nødt til at regne med, at de ogsaa kan være der i Aften“, jagde Klavs Knøs, „thi i Jørgaars fortalte Jerken fra Broballe i Nordborg, at Hertugen forleden aften Klavejagten i Bollernup havde truet Ferdinand med, at han vilde gaa sin Afted paa graat Papir, hvis han ikke holdt bedre Styr paa Krybskytterne. Beck havde da klaget sig over, at vi kom saa mandstærke. Og saa havde Hertugen lovet, at Skovfogderne paa Den skulde gaa Ordre til at give ham en Haandærling, naar han gav dem et Vint“.

„Jerken er en stor Tilur“, jagde Jens Mathiesen, „kan han ikke os én, gør han det i'gu, men vi maa alligevel tage os i Agt. Jeg har min sandten ikke Lyst til at krette i Rensberg, fordi Jørgen Hansen hellere vil styde en Hjort end tappe lidt Blod af gamle Ferdinands krumme Ben, — og det har J vel heller ikke?“

*) Det drejer sig her om en virkelig Tildragelse, men Navnene er forandrede.

„Nej, Nej!“ — raabte de i Munden paa hverandre.

„Hys—s—ingen Støj“, afbrød Jens Mathiesen dem. „Du ta'r altjaa Posten, Jørgen“, tilføjede han myndigt og afgørende. „Turen er din, — og dermed basta. Vi sætter dig nu i Land, og saa gaar du med Stranden til Skovstien og ad den over til Skovjogdens. Lader den Gamle sig je, brænder du ham et Skud paa Pelsjen, men hold paa Benene. Har han Hjælper, giver du to Fløjt og rykker ud. Den ene Baad ligger ved Ulkebølskov, den anden ved Østerhage. Du tager den, der passer bedst, vi andre den, vi er gaaet i Land fra.“

Jørgen blev sat i Land og forsvandt ind i Skoven. De øvrige trak Lod om, hvem der skulde klappe. Klapperne roede derefter med raske Aareslag ud til Arnkilssøre, mens Jens Mathiesen med fire Skytter roede hen imod Ulkebølskov, hvor de fortojede Baaden og stille jneg sig ind i Skoven. Jens anviste dem med en Haandbevægelse deres Poster paa Vejen gennem Skoven og tog selv den yderste Post nær Skovbrynet ud imod Alsjund. Han stod lidt, flyttede sig et Par Gange, jmed prøvende Bøjsjen til Rinden og — rystede energisk paa Hovedet. Han var ikke tilfreds med Posten, thi Maanens Skygger faldt saaledes, at han havde daarligt Skud. Stille forlod han derfor sin Post og listede sig med Skattetrin langt udenom Skovfogedhuset til en Udsnning højere oppe i Skoven, hvor han af Erfaring vidste, at Kronvildtet holdt til.

Jørgen Hansen var imidlertid naaet til Skovfogedhuset, hvor han overtjdede sig om, at alt var lukket og slukket. Han stod en Stund og lyttede. Skovjogdens Ro stod og gumlede ude paa Marken ved Huset. En Ugle skreg i Granerne. En Flot Algerhøns skrippede hen efter Rønhave. Øvre ved Sandbjerg høretes Hundeglam, og fra Kysten Aareslag fra en Baad, som just lagde til ved Teglgårdsbroen — ellers var alt tyst og stille.

„Hvorfor Janden skal jeg staa her, naar der dog ingen Ting er at staa efter“, bandede Jørgen. „Det er jo den rene Komodie. Hjælper, — jo Byt! Hvis Ferdinand havde Hjælper, vilde de nu sidde ved en Puns og en Solo, men her er jo ikke saa meget som en Kat, der mijaver. De vil blot drille mig, vil de, men jeg vil min Sjæl ikke være Nar for dem. Jeg gaar min Vej, gør jeg, om jeg ikke kan saa Skud paa et eller andet“.

Og som jagt, saa gjort. Jørgen forlod sin Post og sneg sig forsigtigt med Skovbrynet ned efter den Lysning, som Jens Mathiesen allerede havde bejat. For hver to—tre Skridt stod han stille og lyttede og gled saa atter videre, til han naaede op i Højde med Lysningen, hvor han steg over Diget og forsvandt i Skoven.

Jens Mathiesen havde med den drevne Krybskyttes skarpe Dre længe hørt det pusle langs Diget. Han troede, at det var et Dyr, og var parat til at skyde. Da knækkede der en Gren, han skintede noget mellem Risbøgene, kastede hurtigt Bøssen til Sinden, brændte løs i den Mening, at det var en Hind og — sendte Jørgen Hansen et Skud Rendefugler i Laaret og Høsten.

Skuddet gav mangesoldigt Ekko tilbage fra Skovene paa Sundevedsiden. Jens Mathiesen sprang til og — saa, hvad han havde gjort.

„Det er da ogsaa en forbandet Malsør!“ udbrød han. „Hvad Fanden i hede Helvede vilde du ogsaa her, Jørgen. Nu ligger du, som du har redet. Det er Løn, som skyldt. Du kunde have blevet paa din Post, kunde du. Nu ender det pinebød med, at vi alle kommer i Slaveriet“. Han udstødte et skarpt, langtrukket Fløjt — Samlings-signalet.

„Aah! — Aah! — Aah! hjælp mig med at standse Blodet“, stønnede Jørgen. „Hos Skovfogdens var der ikke saa meget som en Hund, der gæde. Og jeg vidste jo ikke, at du stod her. Aah! — Aah! — jikken Glendighed, men der skal, saa sandt der er en Gud i Himlen, ikke komme et Ord over mine Læber“.

„Det skalde vel ogsaa hjælpe stort“, afbrød Jens Mathiesen ham, mens han rev Jørgens Tøj op og søgte at standse Blodet. „Der er pinde nok, der véd, at du har været ude at mede med os. Skuddet er ogsaa bleven hørt. Og Resten kan vi let slutte os til“.

„Hjælp mig bare hjem“, stønnede Jørgen. „Jeg skal være tavst som Graven. Jeg siger, at jeg havde taget Bøssen med for at skyde Havænder, og at den gik af, da jeg snublede i Baaden over Ankertovet. Aah! — Aah! — hvor det svier. Det er, som om jeg skalde brænde op“.

„Skaa dig nu ikke“, snerrede Jens, „du kunde ha' blevet paa din Post, kunde du, i Stedet for at styrte os alle i Ulykke“. Han rev nogle Strimler af Jørgens blodige Skjorte, pillede det halvslidte Linned i Trevler og lagde dem paa Saaret.

Det raslede i Skoven bag dem. Det var Klavs Knøs. „Er det en Kronhjort, Jens“, spurgte han usikkert.

„Det er Fanden til Kronhjort“, brummede Jens. „Det er Jørgen Hansen, det Fæ, der har forladt sin Post og jaacet Sluddet“.

„Donnermetter!“ udbrød Klavs. „Det er dog en Satans Malør. Det kommer vi minsæl aldrig godt fra“.

„Vi maa se at komme til Havs“, afbrød Jens Mathiesen ham. „Gaa Klapperne imøde og jend to Mand til hver Side efter Baadene, som samles i Fjorden her lige udenfor. Saa snart de andre kommer, bærer vi Jørgen ud til Baadene. Naar vi kommer ud paa Fjorden, maa vi se, hvad der er at gøre. Han bliver rimeligvis ikke Menneſte mere. Det ſkulde være jært, om nogle af Rendefuglerne ikke ſkulde jidde i de indvendige Dele“.

Klavs gik og udsjorte Ordren. Efterhaanden, som de andre kom, jatte Jens Mathiesen dem ind i Sagen. Jørgen laa hjælpeløs og jtvnende. Saaret blødte vedvarende jærkt. Da de alle var samlede, løſtede de Jørgen op og bar ham gennem Skoven, alt mens de ſtændte og baandede over hans Uforſigtighed. Han fandt ſig i alt. Han jølte, at han havde baaret ſig galt ad.

Da de naaede Fjorden, var den ene Baad der allerede. De løſtede Jørgen over i den, roede hen imod den anden Baad og jtyrede dereſter over imod Sandvig. Ud for Stevningnor kommanderede Jens Mathiesen Klarerne ind, og Baadene ſtødte dereſter jammen, for at de kunde holde Raadslagning.

De var alle enige om, at Jørgen Hansen jelv var Skyld i ſin Stæbne. Han maatte høre vrede, knubbede Ord fra alle Sider. „Det er ſaa nok, at Jørgen har jtyrtet ſig jelv i Ulykke“, jagde Jens Mathiesen. „Det er pinedød for meget, at han ogjaa ſkal jtyrte os i Ulykke. Menneſte bliver han dog ikke mere. Vi maa hellere kaſte ham ud og lade ham drukne, ſaa behøver han ikke mere at pineſ“.

„Nah! — ſkaan mig, ſkaan mig dog, lille Folkens“, jtvnede Jørgen. „Tænk dog paa, at jeg har Kone og Børn“.

„Det ſkulde du have tænkt paa, for du jorlod din Post, lille Jørgen“, jagde Peter Raſmuſſen. Men da havde du andre Riſjer i Hovedet. Nu ſkulde du hellere tænke paa, at vi ogjaa har Kone og Børn. Jeg mener, ligeſom Jens Mathiesen, at vi helſt maa gøre Pinen fort og drukne ham.“

„Naar Historien dermed var glemt, kunde jeg ogsaa gaa med til det“, sagde Klavs Knøs. Men der er for mange, derved, at han har været med os ude at mede. De vil straks spørge os, hvad der er gaaet af ham. Vi vil komme i Forhør. Og ja er det nok, om vi kan klare Verterne. Jeg er pinde bange for, at vi rager os i noget endnu værre, hvis vi drukner ham.“

„Vi maa være enige om at sige, at han faldt ud, da han vilde trække Ankeret op, og vistnok har faaet Strampe, da han forsvandt med det samme“, afbrød Jens Mathiesen ham. „Og naar vi saa binder et Strat ved hans Ben, for vi kaster ham ud, vil han baade faa en let Død og være forsvundet med det samme“.

„Nah! — Nah!“ — stønede Jørgen. „Lad dog Naade gaa for Ret. Staan mig, lille Folkens, staa mig. Lader I mig leve, skal der, ja sandt der er en Gud i Himlen, aldrig komme saa meget som et Muk over mine Læber. Det sværger jeg ved min evige Salighed.“

„Jørgen fortjener ikke at staaes“, sagde Jens Kolmos, „for han har bragt os alle i Forlegenhed. Men derfor er det alligevel vor Kristenpligt at huise paa det sante Bud. Og desuden tror jeg ligesom Klavs Knøs, at vi kommer af Usken i Flden, hvis vi drukner ham. Jeg er derfor imod det“.

„Ja, jeg synes ogsaa, at det er forkert, at det er Uret imod hans Kone og Børn“, sagde Jacob Blad. „Han er nok gaaet af sin Post, men det er du i Grunden ogsaa, Jens Mathiesen. Og drukner vi ham, rager vi os i noget, som vi kommer stidt fra. Lad os tage ham med i Land og bære ham op i Peter Rasmussens Le. Saa kan vi se, hvor galt det er. Han klarer sig nok. Gamle Beck har minstet klarer sig godt hidtil, skønt han har faaet mange Hagl og Rendekugler i Venene i sin Tid“.

„Ja, ja“, sagde Jørgen, „det skal nok gaa, det er ikke saa slemt. Og kommer jeg i Forhør, siger jeg blot, at Bøjsen gif af, da jeg vilde tage den i Vaaden for at skyde en Dykker.“

„Ja, jeg bliver nu ved mit“, brummede Jens Mathiesen. „Men vi kan ikke blive ved med at juaffe frem og tilbage om det. Vi maa sgu have en Ende paa Historien. Flokken er mange. Vil alle de, der stemmer for, at Jørgen skal druknes, række en Haand i Vejret. — Det er kun fire — det er pinde for lidt“.

„Tak! Tak for det, Folkens, det skal jeg aldrig glemme Jer“, udbroød Jørgen lettet.

„Lad os saa komme hjem“, afbrød Jens Mathiesen ham. „Nu gælder det om at saa Saaret ordentligt efterset, saa vi kan slippe for at hente Doktoren“.

De roede med raske Aareslag ind til Brandsbøl Strand, løstede Jørgen op af Baaden, lavede i en Fart en Baare af Aarene og et Sejl og bar ham op efter Peter Rasmussens Gaard.

Klokken var bleven halvto. Maanen stod højt paa Himlen. Ikke en Vind rørte sig. Jørgen sagde et Ord. Langsomt og højtideligt bar de ham op ad den smalle Vej mellem de høje Hegn. Det var som en Viggfarc. Maren Rugekone, som havde været ude i et Grinde og saa dem ovre fra sit Hus, fortalte senere, at hun havde set et Varsel den Nat.

Da de naaede Gaarden, fik de hurtigt et Bord og en Spand Vand ud i Loen. Peter Rasmussen hentede et Par hjemmebestøbte Tællelys, for at de kunde se. Jørgen blev lagt op paa Bordet. De fik Klæderne af ham, og Jens Mathiesen tog nu atter Kommandoen.

„Skal han komme over det“, sagde Jens, „maa vi se at saa Rendebuglerne ud. Ellers bulner det Skidt, og saa har vi Spillet gaaende. Vask Saaret af, mens jeg hvæsser min Kniv. Det er alligevel dumt, at vi ikke har druknet ham“.

Han tog sin Lommekniv op og hvæssede den paa Dørtrinet. „Nu kan du hjælpe mig med at grave Ruglerne ud, Klavs Knøs, du er jingernem og ser godt“, kommanderede han. „Dg saa maa vi have jire til at holde ham, for at han kan ligge rolig, mens vi roder i Saaret, én ved hver Arm og én ved hvert Ben. De andre piller Charpi og saar fat i nogle Lærredsstrimler til Forbinding“.

Jørgen stønede, men fandt sig i sin Skæbne. Han var glad ved at slippe fra det med Livet.

Saa begyndte Operationen. Triumferende tog Jens og Klavs Rendebugle efter Rendebugle ud af Laaret og Hosten med deres Lommeknive. Jens var især meget interesseret. Jørgen bed Tænderne sammen. Af og til maatte han strige højt af Smerte. Hver Gang fik han en alvorlig Overhaling. Efter en Times Tid erklærede Jens Mathiesen Operationen for endt.

Saarene blev ajvastede. Der blev lagt Charpi paa dem, det hele blev forbundet, og Jørgen derefter baaret hjem og bragt til Sengs. Hans opstræmte Kone fik kun at vide, at Væsjen var gaaet af i Baaden, da han vilde skyde en Savand, og Ordre til at holde Mund. Det hele var ikke saa farligt. Derefter gik de hver til sit.

Og saa hændte det mærkværdige: Jørgen Hansen overstod Kuren og levede i mange Aar derefter, ja var ogsaa senere en vældig Kribskytte. Men han havde saaet en Hujsefeddel, som han aldrig glemte: Fra den Dag af gik han aldrig mere for tidlig af sin Post, naar han var paa Klappagt.

Unges Drøm Drømmen.

Det var en varm Midsommerdag i det Herrens Aar 1615. I en gammel grundmuret Gaard i Misthusum, Stærbælt Sogn, sad en Kvinde med Kristian den Tredjes Bibel opslaaet foran sig. Bærelset eller Dørnset, som det rettere bør kaldes, var fyldt af Ejtermiddagsøl. Det var et temmelig stort, aflangt Rum med panelede Vægge, en Langbænk ved den søndre Væg, et bredt Egetræs Bord, et Rødstensgulv, en Gejms med Tinjabe og brogede hollandske Tallerkener over de dybe Alkovejeuge og et Par udstaarne Lænestole med hjemmevævede Hynder.

Kvinden hed Bodil Ulv. Hun kunde være omkring ved de fyrrethve og havde et fintlaaret Ansigt med kloge Træk. Vi gætter ikke fejl, naar vi straks antager hende for Ejersten af Stabnen. Manden var omkommen paa Søen for et Par Aar siden, da han sejlede med en Flok Øksne fra Hvidding Nakte til Nederlandene.

Bibelen havde hun studt fra sig og sad henjunken i dybe Tanker, der ikke forstyrredes af nogen Støj udefra. Hun saa ikke, hvorledes Vandet langsomt fylde Indhavet, ej heller hvorledes Solen legede med de hvide Sandflitter ovre paa Romø, der laa længst ude i Skimmingen mod Vest som en bred Bremme. Lige saa lidt havde hun Øje for det travle Liv, som udfoldede sig blandt Skætterne nede paa den fede Marskeng.

Ellers vilde hun have opdaget en ældre, graahaaret Mand, som med værdige Skridt nærmede sig Barfot og tydeligt nok havde Vrindte paa Gaarden. Bobil Ulv, eller Boel Jørns, som hun kaldtes, vakte først af sine Tanker, da hun hørte hans Skridt ude paa Framgulbet. Hun strøg med sin hvide, bløde Haand hen over Panden og rejste sig for at se, hvem den Indtrædende kunde være. Da Døren gik op, røbede hendes Træl glad Overraskelse.

Den Fremmede var Stedets Præst, den lærde Herredsprovst, Hr. Anders Jakobsen, Historikeren Anders Sørensen Vedels fortrolige Ven og Broder til den berømte Dr. Hans Jakobsen, Skærbæk, der for en Del Aar siden efter at have foretaget en Række i Datiden eneſtaaende Rejser til Østerleden og Afrika nu havde bosat sig i Lybæk.

— Goddag og Guds Fred! hød Præsten, idet hans Øjne med Velbehag dvælede ved den gamle Bibelbog.

— Guds Fred, Hr. Anders; den kan vi trænge til i disse Tider, svarede Boel Jørns.

Præsten tog Plads i en af de magelige Lænestole for Bordenden og fortalte, at Solen havde drevet ham bort fra Bøgerne derhjemme. Han maatte ud i Guds frie Natur for at finde Sindsligevægt og nye Tanker, og nu havde hans Vej tilfældig ført ham ad Hujum til. Det var ham altid en sjælelig Bedervedælgelse at tale med den fromme og kloge Moer Boel.

— J kommer i en ilde Stund, Hr. Anders, sagde Boel Jørns. Og hun fortalte derpaa, hvorledes hendes Sind var optaget af en ond Drøm, som hun havde haft sidste Nat. Om Havsnød havde hun drømt, om Menneſketrætte, om Blod og Brand og Kettergang. Hun kunde ikke fri sig for den Tanke, at Himlen havde sendt hende et Barſel om fremtidige Tilbræggelser.

Præsten jøgte at give det hele en uſkyldig Forklaring; men han formaaede dog ikke helt at sprede Boel Jørns Betyrninger, tilmed da ogsaa hans egne Tanker var fyldte af Lyngſel, naar de dvælede ved Fremtiden. Anſvaret som Sjælehyrde hvilede tungt paa ham, og det øgedes ved at ſe, hvorledes Verdslighed og Døvertro bredte sig i Menigheden trods al hans Umage for at forkynde Luthers rene Lære.

Det var ofte, som om Bapisteriet endnu havde Tag i Fjolf. Ræremaal mellem Beboerne i de forskjellige Dele af Sognet hørte til Dagens Orden. Hvor helt anderledes havde det ikke været i hans jelig Faders, Hr. Jakobus Laurentius's Dage. Henvend fem Martier havde han røgtet Sjælens Tarv her, og nu var han, Hr. Anders, hans Søn og Efterfølger selv en gammel Maud. Men naar han saa tilbage paa sit Livs Gerning, da var Frugterne jaa jmaa, og det bedrøvede ham. Naar hans Tid var omme, haabede han igen at kunne overlade Præstegerningen til sin Søn, den unge, iltre Johannes Andersen. Men Gud bedre det, han jyntes ikke at slægte Faderen og Bedstefaderen paa. Han var et hidjigt Hoved og mere oplagt til at strides om Guds Ord end til at forkynde det purt og ensfoldigt. Velstand og Belvære bredte sig i Sognet, men Ugudelighed tillige.

Længe jad de to og talte jammen om Tidernes Omjifteljer, om gamle Dage, om henfarne Slægter, de havde kendt, om godt og ondt, der var tidedes dem. Forst da Solen jank i Havet, og Høslætterne kunde høres udenfor, rejste Hr. Anders sig og jremsjagde som Slutning paa deres Samtale det bekendte Vers af gamle Hans Thomisjøn fra Sjørum:

Paa egen Styrke, Ros og Magt,
Paa Visdom, Venner, Pral og Pragt,
Vil Verdens Værn forlade sig.
Jeg paa min Gud fortroster mig.
Han stable Himmel, Hav og Jord;
Han er min Hjælp, det er hans Ord.

— Amen, jagde Moer Boel, hvorpaa de to jromme Mennesker tog Afjed med hinanden.

Med Sindet optaget af tunge Tanker gif Hr. Anders over Marsten hjem til sin stille Præstegaard. Der laa noget i Tiden, som han trodes sin Kløgt og Verdenserjaring ikke kunde fatte. Men han jfulde ikke opleve, at de bange Anesker gif i Opjyldelse. Aaret efter døde han, og hans Søn jfulgte ham i Embedet.

* * *

Der kom en Tid, da Verden stod i Lue. Med Jid og Sværd kæmpedes der for og mod den rette Tro. Hære jtrebdes

for at fastslaa, hvorledes Menneskene skulde indrette deres Forhold til Gud. Ogsaa Hjemlandet blev indviklet i Krigsbegivenhederne. Kong Kristian den Fjerde drog med sine væbnede Skarer til de tyske Lande og kæmpede for Luthers Sag. Men Dykken svigtede ham; han blev slaæet, og de kejserlige Tropper forfulgte ham op gennem Hertugdømmerne og Jylland. Wallensteins vilde Lejshænder hærgede Landet. Haderslev Kjøbstad blev indtaget og brandskattet. En stor Del af Byen brændte. Ude paa Landet afløste Fattigdom og Elendighed den Velstand, der før havde raadet alle Begne. Dertil kom den onde Pest i Følge med Krigens Rædsler og bredte sig til alle Egne.

Da var det en Søndag i Maret 1627. Hr. Anders Jakobsens Son, Johannes Andersen, var Præst i Skærbæk Menighed paa østevste Mør. Men han vandrede, som nævnt, ikke i Faderens Fodspor. Hans Stridslust gik over alle Maader. Naar han kom sammen med sine Kaldsfæller, forjægtede han Ansuelser, som de holdt for kætteriske og sandt forargelige, og derfor levede han i Ufred med de fleste. Under disse Forhold kom det aandelige Liv i hans Sogn helt i Forfald. Der var ingen, som kunde tæmme al den Daarlighed, som Tiden førte med sig.

Nævnte Dag strømmede de saa, som havde besøgt Skærbæk Kirke, rædvelslagne ud af Gudshus. I Stedet for, at Opholdet derinde skulde have tjent dem til Opbyggelse og til at hujvale Sindet, havde de været Vidner til et grimt Skændemaal mellem Sognepræsten og den dygtige Nabopræst, Hr. Kristian Willum fra Brøns, der var bleven indsat som Bispens Vikarius. De to Mænd var blevne saa uenige om Opfattelsen og Fortolkningen af den hellige Nadvere, at det udartede til Haandgribeligheder, og da det fattedes den Skærbæk Præst paa Grunde, greb han i sin Hidsighed en Pennenkniv og stødte den i Hjertet paa sin Modstander.

Hr. Kristian sank livløs om bag Altaret, hvorhen han var flygtet for den rasende Kaldsbroder. En Blodstrøm farvede Gulvet rødt. Kvinderne raabte og streg. Mændene var raadvilde. De talte om at gribe og baste og binde det vilde Menneske, der paa en saa grusfuld Maade havde udblettet et Menneskeliv paa det fredshellige Sted. Men Modet bristede, og før de saa sig om, ilede Drabsmanden ud af Kirken og forsvandt.

Jngen véd, hvad der blev af ham. Kilderne fortæller kort og tørt, at han maatte rømme Landet for sin Udaads Skyld, og Kaldet stod ledigt paa andet Aar.

* * *

Ved Ufreden og Lovløsheden lagdes der en ilde Sæd. Den aplede alstensk Vederstyggelighed. Hvad Moer Boel og den gamle Præst havde frygtet for, blev Virkelighed. Mellem Bymændene i Gesing Grande og Gaardmændene i Husum var en gammel Strid om et Stykke Vej, der førte fra Stranden ind til Hjemsted, blusket op til en ujævnelig Trætte. Hver Part paa-stod at eje Ret til Jorden. Det var jo i Fællesstabetz Dage, da den Enkelte ikke havde nogen større Selvejendom, men al Jorden hørte ind under Grandelaget.

Da Striden ikke kunde jævnes ved Forlig eller i Minde- lighed, kom den for Øvrigheden, og en Sommerdag et Par Aar efter den foran skildrede uhyggelige Begivenhed, skulde Trætten afgøres ved Herredsfogdens Kendelse. Bymændene fra begge Dele af Sognet mødtes ved Skellet. Husumboerne indfandt sig tolv i Tallet, og de elleve svor en dyr Ed paa, at den Jord, hvorpaa de stod, var deres egen. Den tolvte — det var Moer Boels Søn Jørgen — nægtede at være med.

Thi kendtes for Ret, at Vejen skulde høre ind under Husum Grande. Men Eden var falsk, beretter Sagnet. De trætte- kære Mænd fra Miskhusum havde fylbt Jord af deres egen derhjemme i deres Støvler og jaaledes krænket Guds og Men- neskenes Love. Eiden sagde man i Skærbæk Sogn om denne Tildragelse:

Tolv de stod,
elleve de svor,
og til Helvede de for.

Men fra da af og indtil den Dag i Dag hedder Vejen „æ Svornvej“, og Folk paa Egnen véd at fortælle, at Mændene fra Husum ikke fandt No i deres Grav, da de omsider omkom ved en uheldig Død, hvorom der senere skal berettes, og de, der er begavede med Synstthed, kan møde dem derude paa den sorte Vej ved Midnatstide, hvor de vandrer fredløse omkring, indtil Morgensrøden viser sig paa Himlen, og Dagen gryer.

I levende Live jøgte de at døve deres Samvittighed ved et Liv i Drik og Daarskab, der var til Forargelse for alle. Ingen jørgede mere over disse Forhold end Moer Boel, der nu allerede var højt oppe i Maren, og hendes Haar var blevet hvidt af Sorg og Græmsel. Hun havde ikke glemt hin onde Drøm, men bevarede den som et Varsel om, at der endnu var det i Vente, der var værre.

* * *

Somméren 1634 var ret en af dem, som Landmanden synes om. Maj og Juni kom med køligt og regnfuldt Vejr. Denne Tid afløstes af et Par gode Høstmaaneder med Sol og Sommer.

Paa Mijsthusum Marck trivedes de store Øksne som ingen Sinde og lovede god Forretning til Foraaret, naar de folgtes til Prangerne i Ribe for derfra at blive sendte videre til Holland. Bygget og den svære Havre havde givet et sjældent Fuldubhkte. Den jøde Marck svarede gode Renter dette Aar.

Den flyvende Sommer i September viste endnu engang Eggen i al dens Skønhed. I den klare Luft saa man vidt ud over Land og Strand.

Søndagen den 8. Oktober var der forholdsvis stort Kirkebesøg i Skarbæk. Høsttravlheden var jo længst forbi, og den unge Præst, Hr. Søren Høgelund, Bispesønnen fra Ribe, som omfider havde overtaget Kaldet efter den borttrømte Drabsmand, var en veltalende og begavet Mand, som allerede begyndte at samle den spredte Menighed. Solen skinnede fra en næsten skysfri Himmel. Det var en af de Dage, der stemmer en demodig, fordi den viser Naturens Forjald i gresle Farver og varsler om, at Vinteren er nær.

Havet laa stille og uskyldigt derude, saa der næsten ikke var en Bølge at se. Vandet skulpede sagte mod den forrevne Strandkant. Al Naturen jølede sig i Fredens Tegm.

Men om Onsdagen den 11. var det forbi med det straalende Magsvejr. Vinden var gaaet om til Sydvest. Det regnede, og op ad Dagen steg den skarpe Kuling til en stærk Storm. Før Aftenen kom, var det blevet en hel Orkan. Da saa et Par Timer senere Vinden begyndte at dreje til Nordvest, vidste man, at det

var Flodvejr. Dertil kom Nymaanen med Spring i Vandet. Man maatte være forberedt paa det værste.

Det knagede i Tømmerstokkene, og Stormen jlog mod Murene, som om Gaardene skulde væltes i et eneste Rast. Vandet hvede allerede omkring Barferne og naaede hurtigt op til Gaardspladserne.

Boel Jørgens var ene hjemme med et Par Tjenerstjolk. Hendes Søn Jørgen var sammen med Thyge Peterjen fra Nabo-gaarden taget til Skerbæk allerede om Formiddagen for at jaa Brødforn malet. Nu kunde de to ikke mere vende tilbage, fordi Eugene længst var oversvømmede og lignede et fraadende Hav.

Man hørte Raab og Skrig fra de nærmeste Barfer. En Gaard stod i Brand, og Luernes Skær lyste uhyggeligt op over Elementernes Rasen. Aldrig havde noget Menneſte jet Mage. Det var Døden, som holdt Udslettelsen Dom over den velhavende By.

Da Vandet gif ind i Moer Boels Gaard og begyndte at fylde Pisel, Klev og Framguld, tog hun et rask Tag i Døren. Den blev staaende paa vid Gab og skreg paa Hængslerne, mens Stormen hylede gennem de øde Rum. Tjendet havde søgt Tilflugt paa Høstænget og ejede ikke Mod til at jølge Madmoderen. Paa Gaardspladsen laa en stor Baad og huggede i Fortøjningen. Uden Betænkning rev den stærke Kvinde en Springstige ned fra sin Plads under Tagstæret, sprang gennem Vandet over i Baaden og løsne de Lænken. Derpaa stagede hun med faste Greb, som ledet af en usynlig Haand, det skrøbelige Fartøj ud gennem Brændingen og forsvandt i Mørket.

Ved et Guds Bidunder naaede hun ved Daggry Land jyd for Mosebøl og skyndte sig af Sted op mod Skerbæk for at finde sin Søn.

Men allerede undervejs mødte hun Folk, som rædielsjlagne fortalte hende, at Jørgen og Thyge var blevne bundne og førte bort til Ribe som Mordere. De var nede ved Flodkanten komne i Strid med Strandrøvere, som ranede deres Tjendele, der svømmede i Land ude fra de ødelagte Gaarde. I deres Harme havde de begaaet Manddrab.

Hvad var ét Menneſkeliv i Sammenligning med den store Ulykke, som var ſket! 600 Menneſter havde jundet Døden alene

paa den korte Ryststrækning fra Højer til Kongeaaens Munding. Gaarde, Huse, Hytter og hele Landsbyer var lagte øde. Sognepræsten Hr. Søren Hegelund indberettede senere til den berømte Læge og Oldgransker Ole Worm i København, at han inden Ugens Udgang jordede 44 Druknede paa Skærbæk Kirkegaard.

Men Retfærdigheden maatte ske iyldest, og de to Drabsmænd dømtes til at have deres Liv forbrudt.

* * *

Boel Jørns var imidlertid en modig Kvinde, som ikke gav efter for Sorgen. Haardt var hun bleven ramt af Ulykken. Gaard og Gods laa øde, og hendes Søn sad i Fængsel, hjemfalden til Skarpretterens Økse efter Landets Lov. Sagnet fortæller imidlertid, at hun selv mødte frem for Kong Kristian den Fjerde, maaste under et af hans Ophold paa „Hansborg“ Slot i Haderslev. Kongen lod Raade gaa for Ret, rigtignok paa en noget ejendommelig Maade. Det lykkedes nemlig Moderen at faa udvirket, at hendes Søn skulde faa sin Frihed, jaafremt hun vilde være i Stand til med en Segl at høste en Ager Rug, fra Sol stod op, til Sol gik ned. Og hun gik i Lag med Arbejdet. Da Solen sank ned bag Rømsø brune Banker, var der ikke et Straa uhøstet. Men da var ogsaa hendes Kraft udtømt. Hun faldt om og var død paa Stedet. Gamle Folk i Ballum ved endnu at fortælle om en Gravsten paa Kirkegaarden. I Stenen var udhugget et Neg og en Segl. Derunder hvilede den trojaste Boel Jørns fra Mijslum. Hun havde fæstet sin Søn; hendes Drøm var gaaet i Opfyldelse.

Thyge Petersens Hoved faldt derimod Aaret efter for Mestermandens Økse. Ogjaa hans Gravsten har man kendt. Den laa paa Skærbæk Kirkegaard indtil i Trejerne i forrige Aarhundrede. I den søndre Korsløv af Kirken, som opjærtes 1864, findes indfat en Sten med et udhugget Sværd. Nogle mener, at det er den, der efter Henrettelsen blev lagt paa hans Grav.

Kun et Barn overlevede Rødsjelsnatten. Ellers blev alt levende, som opholdt sig paa Barjerne i Husum, Dødens Bytte. Det var en lille Pige ved Navn Marie, den henrettede Thyge Petersens eneste Barn. Hun strandede efter Sagnet, svømmende i sin Bugge, paa Maaø.

Boels Søn, Jørgen, tog BARNET til sig og gav det en god Opdragelse. Han flyttede ind til Hjemsted, hvor han købte en Stavn neden for Banken. Herfra drev han de to Hujumgaardene i Fællig. Ingen Overlevering eller Optegnelse giver ellers nogen Oplysning om de to Personers Skæbne efter Ulykkesaaaret. Kirkebogen naar ikke saa langt tilbage. Men i den nævnte, affides liggende Bydel, som endnu indtil for en god Menneskealder siden havde en sjælden ensartet gammeltdags Behyggelse, lever der et Par Slægter, hvis Historie gaar længere tilbage end Kirkebogen, og det kan antages, at der blandt dem er Utlinge af den lille Pige, som paa en saa vidunderlig Maade reddedes gennem Floden og Brændingen hin Ulykkesnat 1634.

* * *

Narene kom og svandt. Der opstod nye Slægter, som rydgede Tomterne og byggede nye Gaarde paa Barterne i Misthujum. Men der hvilede en Forbandelse over Stedet, sagde de Gamle. Ingen fandt Ro og Tilfredshed derude. Alle maatte døje Hjemløgelser af nye Stormfloder og Ildebrande, og hensfarne Slægters Genfærd huserede slemme ved Nattetide. For henved hundrede Aar siden flyttede den sidste Familie bort fra Hujum og bosatte sig inde i Hjemsted paa Gestranden. Landet blev udsagt til Græsning, og kun de grønne Banker er tilbage og minder om det Liv og de Rædsler, her er gaaet for sig i gamle Dage.

Med det nye Aarhundrede opstod atter den øjtte drøftede Plan om at bygge et stort Hævdige. For et Par Aar siden toges for Alvor fat paa Udførelsen. Men saa kom den store Krig og bragte Forstyrrelse i Arbejdet. Mange af dem, der havde ventet paa snart at faa Lejlighed til at løse Forbandelsen, der hvilede over Misthujum, ved et ærligt Arbejde, ved efter lange Tidens Forvømmelse at komme til at drage nye Plovsjurer i den fæde Marskbund, maatte i Stedet for gaa i Kamp og drage bort til fjerne Lande. De gaar nu derude og længe hjem til Fredens Gerning for at dyrke den Jord, som næppe har været under Plov siden Trediveaarskrigen.

Maatte deres Haab snart gaa i Opsvulselse. Saa er der Udjagt til, at der kan spire ny og frodig Ugrøde i Marsken, og

at der kan rejse sig nye grundmurede Gaarde med travle Men-
nesker paa de tabte og sagnrige Varfer ved Vesterhavet. 's—

Afsked.

En lille Oplevelse fra en Jernbanestation.

Desværre ikke nogen sjælden Oplevelse i denne Tid.

Toget er endnu ikke kommet. Passagererne staar og venter. Mest Kvinder og Soldater. Af Mænd gives der jo næsten kun Soldater. En Del af dem jtaar med større eller mindre Pakker, der viser, at de har været hjemme paa Orlov. Hustru eller Mor har pakket sammen til de Kære, hvad de i Hjemmet kan undvære, og hvad de derude kan trænge til. Det er jo som et lille Stykke af Hjemmet, de tager med sig, et Vidnesbyrd, et Revis paa Samhørigheden. Alle, der har været Soldat, vil have erfaret, at intet smager saa godt, som en Bid fra Mors Køkken. Et Stænk af Bemod krydres altid den sidste Bid af Beholdningen, det leder Tanken tilbage — —

Jo større Pakkerne er, des længere gælder Rejzen vel. Der er ogsaa nogen, hvis Maal er det yderste, som kan tænkes i Øjeblikket: Skyttegraven! Bedst gaar det vel nu i Afskedens Time, om de er ene, naar ingen er fulgt med for at tage Afsked, hvor saa mange er Tilskuere!

Der staar en Far med sine to smaa, sommerklædte og søndagsklædte Piger. Han ser ud til at have overskredet 45-Aars Grænsen, medens han har ligget derude borte fra Hjemmet. Pigebørnene er 9—10 Aar. Af og til skotter de op til ham, medens de holder ham i Haanden, trykker den ind til sig. Na, man ser, hvor de holder af ham, men man føler det samtidig som en Selligbrøde at iagttage denne stumme Kærlighedserklæring.

Saa kommer Toget. Far maa med! Han skal til Fronten! Maaske de to Smaapiger knap nok véd, hvad Fronten er, eller hvor den er. Men de véd, at nu skal Far bort — og maaske, m a a | e kommer han aldrig, aldrig mere igen!

Det er Livets Alvor, som de to Smaapiger jaar at mærke — og hvor mange Tujinder ikke med dem? Mon det vil præge deres Sind, virke ud over Øjeblikket, til de bliver voksne? Vil den opvækkende Slægt blive præget af disse 2 Aars Oplevelser?

Hvordan skulde det vel gaa anderledes —

Afskeden er forbi. Det er knugende, hjerteskærende at se dem. Trøget sløjter, og de, der skal med, maa tage Plads. Faderen trækker straks Vinduet ned og læner sig ud. Paa Perronen staar hans to Smaapiger Haand i Haand og stirrer med taareblændede Øjne efter Toget, der fører det kærejte, de ejer, bort med sig.

Hvem véd, maasse har de ingen Mor hjemme, hvorfor var hun ellers ikke med?

— Saa lukker Faderen med et Ryk Vinduet op igen. Sætter sig tavst ned og stirrer ud over Landskabet. Hans Øjne synes duggede — —

Man føler jo selv en svælgende Fornemmelse i Halsen!

N--n.

(H) G. Folmann

• Niels Helledvad.

af J. Faasbøl.

Præsterne i Helledvad Sogn havde været af samme Slægt fra 1482 til 1609. Den sidste var Niels Helledvad, født 1564. Han studerede først i Riga og endte i Kjøbenhavn. Ved Faderens Død 1590 blev han Efterfølgeren.

Ved Siden af Præstegerningen dyrkede han Astronomi og Astrologi. Da Præsidenten for Kirkeraadet von Boweren besøgte Helledvad, opfordrede han Præsten til at sige, hvad der stod skrevet i Stjernerne om hans Fremtid, og da dette ikke var efter Præsidentens Ønske, blev han vred, afsatte Præsten og jog ham bandende ud af Præstegaarden.

Han rejste saa til Kjøbenhavn, og Kong Chr. IV. ansatte ham som kongl. Almanak-Skriver under Navnet Nicolaus Helledvadsen.

res. Han lod trykke Mæsjer af Almanacker baade paa dansk og tysk, ja i 1629 endog 100,000 Stkr., samt udgav Flyveskrifter.

Bed sit Bid og vittige Lune fik han Omgang med Byens bedste Borgere. Ved deres Nattesæde blev disse hentet hjem af deres Husfruer, der gav Hødnadores kribste Ord. Han hæv- nede sig ved at udgive følgende Flyveskrift:

„En lystig Fortælling om St. Peder's trende Døttre.“

Der siges og dette kan være troligt, efter som en Del Ham- borger Nøiser fortæller derom, at den Tid, Vorherre og St. Peder vandrede i Verden, tog de en Gang ind i en Smede-Kro, hvor de bleve vel modtagne, og da St. Peder blev lidt beruset trolovede han sin Datter Petronella med en Smedejvend. No- get efter kom en anden Svend og bad ogsaa om hende, men St. Peder havde glemt den første Trolovelse og lovede ogsaa ham sin Datter. Saa noget efter kom den tredje Svend og sagde gode gamle Fader: J haver en jaare smuk Datter, kan jeg ikke slaa en Handel med Eder om hende? Og St. Peder slog ham saa Datteren til.

Men den anden Dags Morgen da Peder vaagnede og san- dede at han havde udlovet 3 Døttre og havde kun den ene for- trød han sine Løfter og bad Vorherre om at skaffe ham et Par Døttre; han maatte jo efterkomme sine Løfter for at Smede-Sven- dene ikke maatte harmes og slaa ham Panden sønder. Hvor- paa Vorherre svarede: „Peder, Du har jo en Datter den fromme Petronella, de to andre vil jeg forskaffe Dig.“

„Naar Du i Morgen staar op og til det første der møder Dig i Døren skal Du sige God Morgen min Datter, saa vil det straks blive til en smuk Pige og i Overmorgen ligeledes.“

Den første Morgen mødte ham en Gris, og Peder sagde: God Morgen min Datter, og straks stod der en smuk Pige. Den anden Morgen mødte ham en Gaaes og Peder sagde igen God Morgen min Datter, der stod saa en dejlig Pige, der sagde Krag, Krag kære Fader her er jeg.

Hu havde St. Peder 3 Døttre til sine tilkommende Sviger- sønner.

Snarligen blev Brylluppet bestemt, saa hver bekom sin Fæstemø.

En Tid derefter gjorde St. Peder et Gæstebud og bød saa sine tre Sviger sønner, og da Maaltidet var endt, spurgte St. Peder den første Evend: hvordan huer Dig min Datter, hvordan skikker hun sig? Han svarede: Hun er vel vakker og dejlig, men er saa griset og jussket. Ja, sagde den Gamle, Søn Du saar være tilfreds, hendes Moder var ligejaa. Saa talede Peder til den anden: Hvad Du, hvorledes huer Du min Datter? Han svarede: Hun er ikke jussket, men er lidt taabelig og gaaseagtig. Den Gamle svarede som før: Hendes Moder var saaledes før hende. Endelig talte han til den tredje: „End Du?“ Jeg har faaet en ærlig, huslig og from Kvinde baade indvendig og udvendig, og der findes ingen Mangel eller Bræk hos hende. Peder svarede: Hun haver godt at arte efter, thi hendes Moder var ligeledes.

Sviger sønnerne forundrede sig og ønskede Sammenhængen som St. Peder nu fortalte dem. Af disse tre Døtre mener mange at forskellige Kvinder i Verden har deres Herkomst.

Nu kommer det Spørgsmaal: Hvorfra har de andre Kvinder deres Herkomst? Dertil svares at der fortælles, at Vorherre og St. Peder vandrede gennem en Skov og der saa St. Peder Fanden staa under en Lind og gantes med en smuk Pige, derover blev Peder meget vred at han vilde bedrage Ungdommen og spurgte: Herre vil Du at jeg skal hugge Hovedet af ham? Svortil Herren svarede: Er Dit Sværd ikke skarpt saa lad det være, thi Fanden er ikke at slaa som en Stud. Men Peder sneg sig bag om Fanden og hug drabelig til at Hovedet faldt baade af Fanden og Pigen ved det ene Hug. Peder kastede Sværdet og faldt paa Knæ og bad „Skaber giv Liv, giv Liv igen!“ Vorherre svarede: Blodet er endnu varmt, sæt hende Hovedet paa i Hast, saa bliver hun levende. Peder blev hjertelig glad og jublede, men i sin Jorighed greb han Fandens Hoved og satte dette paa Pigen, saa blev hun levende og sprang op og bandede og slog med Næverne og stældte ud. Peder forlangte nu at maatte hugge Hovedet af igen, men det blev ham ikke tilladt. Fra denne Kvinde menes det at alle andre Kvinder har deres Oprindelse.

En gammel Biskmand skriver, at saa længe Pigerne gaar med aaben Hoved da drager al den onde Bædste oven ud, men saa snart de bliver gift og Hovedet bliver tildækket med Kapper, saa kan den onde Damp ikke mere komme oven ud men skal altid ud

af Munden. Dette lader man staa ved sit Værd. Men Gud ske Lov, at her i Danmark findes ingen jaadanne, som er værd at tale om. Dette har jeg jaaledes fremfat for at advare unge Personer til ikke at forhaste sig med deres Frieri — det er ikke noget Riber Marked hvor Handelen kun gælder fra Midsummer til Mikkelstdag. Og St. Peders naturlige Datter var from og dannet. Gud give hendes Art maa vokse og blive mangfoldig.

(D)

Et hurtigt Ord . . .

Et enkelt Ord, et hurtigt Ord,
Hvis følger knap du aner,
Kan støre ind og jætte Spor,
Kan rive op og slaa til Jord
Som Tropernes Drakar

Den Vøjt, som bolged stærk og stor
Med Vøsters tauje Sange,
Kan segne for en Storm, der jo'r
Dødsjvanger fra et hurtigt Ord —
Det hændtes tuhind Gange.

O, vogt paa hvert et hurtigt Ord!
Du faar det ej tilbage.
Forjent, naar Vinterstormens Kor
Over din Lykkes frogne Jord
Henfarer med din Klage!

B. N. Rojenberg.

Indholdsfortegnelse.

Karets Kalender med Markeder og andre Tillæg.	1
Forord	1
M. Andresen , Mindeord af J. N. S. Skrumzager	2
Paa Slesvigs Bestygt. Digt af Even Tange	4
Sinde, sinde. Af Thade Peterzen	5
Melberytteren. Af Hans Schmidt, Øster Lindet	15
Frederik den Sjette. Af P. Skovrøy	18
En af de Mange. Digt af Andr. Vandernp	28
Krigens Spor. Af Landbrugskonjulent H. Hanjen, Graasten	28
En Sverdagshistorie. Ekstje af Th. N.	32
Overleveringer om Præstefamilier i Østerløgum i Tiden fra 1777 —1801 af Nis S. Callejen	38
En Kirkekytkehistorie. Af S.	41
Drømmen. Af —s.	50
Afsted. Af N—n.	59
Niels Helboab. Af J. Fausbøl	60
Et hurtigt Ord	63

—> Annoncer. <—

„Sejmdal“

udgives af Rigsdagsmand S. P. Hansen.

Sejmdal udgaar i et dagligt Dplag paa ca. 6400 Eksp.

Sejmdal er et særdeles vel underrettet politisk Organ.

Sejmdal er et meget underholdende Nyhedsblad.

Sejmdal bringer interessante Føljetoner.

Sejmdal er et fortrinligt Annonceorgan.

Sejmdal har Særudgaverne „Saderslev Dagblad“ og „Nordborg Avis“.

Sejmdal har to meget underholdende Følgeblade:

Søndagsbladet og Børnebladet.

Sejmdal uden Søndagsblad er efter Støttelsen Nordflæsvigs billigste Dagblad.

Sejmdal med Søndagsbladet koster fjerdingaarlig 2 Mark 88 Pg. foruden Ombæringspenge.

Sejmdal uden Søndagsblad koster fjerdingaarlig 2 Mk. 22 Pg. foruden Ombæringspenge.

Sejmdal beder sine Venner og Læsere om at virke for Bladets videre Udbredelse.

Enhver Landmand

bør eje „Lommebog for nordflæsvigske Landmænd for 1916“. Pris 1 Mark 35 Pg. Faas i alle Boglader, samt direkte fra Forlaget.

Niels Hansens Boghandel, Tostlund.

„Modersmaalet

og

„Dannevirke”

*læses i Tusinder af Hjem i By og
paa Land i det nordlige Slesvig.*

== **Landevarnets-Arkiv.** ==

Udgivet af S. P. Hansjen.

Udkommet er hidtil Hæfterne 1—4. Hvert Hæfte sælges særskilt for 15 Pg., 10 Hæfter for 1 Mk. 20 Pg., 50 Hæfter for 5 Mk. Hovedkommissionen er overtaget af Hartvig Nielsen's Boghandel i Aabenraa.

„Dybbøl-Posten“

udgaar i **Sonderborg** om Eftermiddagen og affendes faa tidligt med Eftermiddagstogene, at man mange Steder paa **Als** og i **Sundeved** faar Bladet i Hænde endnu samme Dag.

Som stedligt Nøghedsblad er „Dybbøl-Posten“ uundværligt i **Sonderborg Amt**, idet det har Meddelere i hvert Sogn. Dets stærkt tiltagende Udbredelse sikrer det ligeledes en Førsteplads med Hensyn til Kundgørelser.

Bladets Format er stort jekspaltet.

Prisen er **3 Mark Kvartalet** foruden 42 Pg. i Omberingspenge for dem, der ikke selv afhenter Bladet paa Posthuset.

I **Sønderborg By** er Prisen **2 Mk. 80 Pg. Kvartalet**, bragt frit i Huset, **2 Mark 50 Pg.**, naar det afhentes.

Dette udgives af Selskabet „Dybbøl Posten“ med **B. Nielsen** som Forretningssjører og **B. Doller** som Redaktør.

• • Sønderjydske Hærbøger • •

udgivne af **S. P. Hanssen-Nørremølle**, **P. Skau** og **Nikolaj Andersen**, udkommer 2 Gange aarlig i Hæfter paa 160 Sider. Udgivelsen er af Hensyn til Censurbestemmelserne standstillet under Krigen. Eldre Udgange faas i Boghandelen
Pris 4 Kroner aarlig

Medlemmer af danske Foreninger i **Nordflensvig**
3 Mark aarlig.

Flensborg Avis

er

Slesvigs mest

udbredte Blad.

Den nordslesvigske Kirkesag,

Frimenighedernes Organ, udkommer to Gange maanedlig.

Det kan bestilles hos Posten eller hos Undertegnede og koster 95 Pg. Fjerdingaaret frit i Huset.

Thade Peterjen, Gaderslev.

Ældre Aargange af

: Sprogforeningens Almanak :

kan, saalænge Forraad rækker, faas for 25 Pg. Stykket
hos Udgiveren.

Dyrker De Jord,

bør De, ubetinget læse

Nordslesvigsk Landbrugs- og Mejeri-Tidende.

Udkommer hver Fredag. — Bestilles hos Posten.

————— Koster frit i Huset Mk. 1,37 Kvartalet. —————

Fra Aabenraa By og Amt.

„Folkehjem“

— Aabenraa. —

Telefon 257. :: Telefon 257.

Hôtel

Kafé

Restaurant.

N. Hartvig Nielsen,

Aabenraa. Bog- og Kunsthandel. Aabenraa.

Ramsherred 44. :: Ramsherred 44.

Dansk Literatur, :: Salmebøger, :: Andagtsbøger

Jørgen Hansen, Aabenraa

Telefon 269

Telefon 269

anbefaler

Cigarer og Tobak i 1. Kl. Kvalitet.

J. Thorsmark, Urmager, Aabenraa, Storegade 10,

anbefaler et godt og smukt Lager af

alle Sorter Lomme- og Stueure samt optiske Varer.

Reparaturer udføres nøjagtigt.

Bastiansen & Co.,

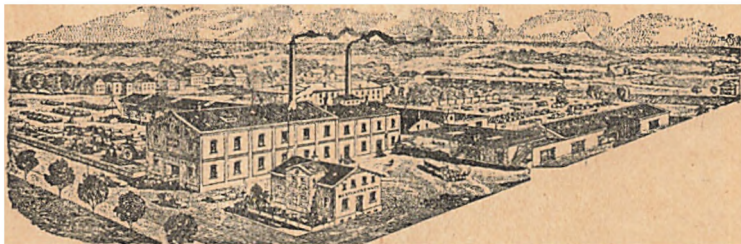
Maskinfabrik,

(Indeh.: Fischer & Tyroll.)

Grundl. 1874.

Aabenraa.

Telefon 124.

Raaliemotorer og Dampmaskiner

i enhver Størrelse.

Mejeri-Afdeling:

Nye Anlæg og Reparationer.

Dygtige Montører stedse til Tjeneste.

Stort Lager i alle Slags Brugsartikler, Olie, Remme,

Twist, Vognsmørelse m. m.

Omfortinning.

Stort Lager i

Mælke-Transportspande.

Forlang Tilbud!

„Frøkontoret“.

Frøavlerforeningens Fællesudsalg.

Kontor :

Ramsherred 32 :: Aabenraa.
Kontrol- og Stamfrøavl,
der er oprettet af den nord-
slesvigske Frøavlerforening
i Aabenraa 1865, forhandler

Græs- og Roefrø,

avlet af Foreningens Med-
lemmer under Kontrol af
Foreningen og tillige samt-
lige gangbare

:-: Frøsorter :-:

i

undersøgt Vare fra
de bedste Kilder.

C. C. RODE, Guldsmed, Aabenraa.

Storegade. == Telefon 360.

Stort Lager i Guld- og Sølvvarer, Alfenide- og Nikkelvarer.

:-: **F. Sørensens Boghandel.** :-:

Telefon 69. Aabenraa. Telefon 69:

Nyheder i dansk og norsk Literatur.

Alt Bogbinderarbejde udføres hurtigt og billigt.

Billeder indrammes og Bøger indbindes.

Det forenede danske Livsforsikrings-Aktieselskab

„HAFNIA“

==== København ====

det ældste og største private danske Livsforsikringsselskab
tegner alle Slags

Livsforsikringer og Kapitalforsikringer paa meget fordelagtige Betingelser

Oplysninger meddeles til enhver Tid beredvilligst af
Selskabets Overinspektører.

J. Dons,

Skærbæk.

J. Østergaard,

Rødning.

samt dets Repræsentant og Inkassator for Nordslesvig:

Redaktør **H. P. Hanssen,** Aabenraa.

Heinrich Petersen,

Telefon 49.

Aabenraa.

Telefon 49.

Siedersleben Saxonia

⊗ **Radsaamaskiner** ⊗

do. Roe- og Kornrensemaskiner.

Sanderum-Plove

og alle til Landbruget henhørende

Maskiner og Reservedele.

Jørgen M. Hansen : Aabenraa,

Filial i Haderslev, Jomfrustien 8

leverer

„Godthaab“ transportable og stationære Tærskværker

Halmpressere

for Haandbinding eller selvbindende.

Motorlokomobiler og stationære Motorer for
Raolie eller Benzol.

Aabenraa Skraa,

hvoriblandt følgende Mærker:

Eksport-Skraa,
Delikatesse-Skraa, } Specialiteter.
Juma,

Lady-Tvist, Svicent-, Fin-, Skipper-, Mellem og
Tyk-Skraa anbefales fra

J. P. Junggreen's Tobaksfabrik,
Aabenraa. Telefon 123.

Wilgaard's Garn- og Trikotage-Handel

Ramsherred 27.

Aabenraa.

Nørretorv.

anbefaler: Alle til Branchen hørende Artikler, deri indbefattet et stort Udvalg i Herre-Underbeklædning.

Komplette Baby-Udstyr samt andet Børnelinned i stort Udvalg. Hvidevarer, Hjemmesyede Forklæder for Damer og Børn. Godtsiddende Korsetter, Kortevarer m. m.

Brødrene Fink,

Klingbjerg 1. Aabenraa. Telefon Nr. 19.

Alle Slags Byggematerialier.

Eneforhandling af

Sømmerda Tagpander ∴ Morsø Støbegods.

S. P. Ewald, Aabenraa,

∴ Ramsherred. ∴

Jern- og Kortevarer.

Specialitet:

Veje Kakkelovne og Komfurer. Pumper og Vandledningsror.

*Jørgen F. Christensen, Aabenraa,
Klingbjerg.*

*Kolonialvarer. ∴ Vine. ∴ Spirituoser. ∴ Tobak.
Aflagrede Cigarer.*

Noar enhver anden **Skraa** ej mere vil smage,
da er endnu **Junggreen's Juma** tilbage.

Hans Danielsen,

Storegade Nr. 35.

Aabenraa.

Telefon Nr. 72.

anbefaler sin

Kolonial-, Vin-, Korn-, Foderstof- og Frøforretning.

Lager af kunstig Gødning til Fabrikspriser.

Staldplads til 30 Heste. — Billig og reel Betjening tilsikres.

Herløv Møller, Maler, Aabenraa.

Nyvej 1.

Farvehandel.

Telef. 267.

Lager af Tapeter, Borter og Rammelister.

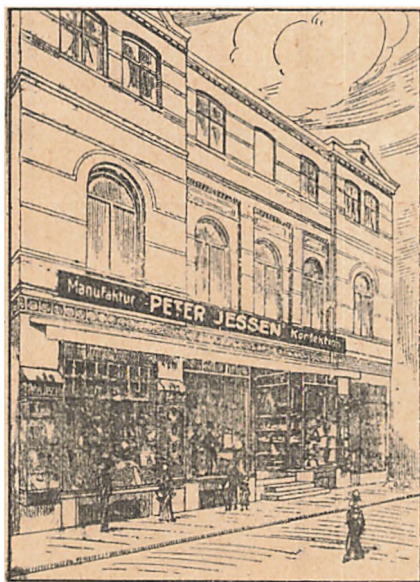
Alt Maler- og Lakererarbejde udføres solid og billigt.

Indrammede Billeder, passende til Festgaver.

Billeder indrammes.

Billeder indrammes.

C. Møller, *Aabenraa.*
Ramsherred 24.
Urmager og Optikus.

Peter Jessen

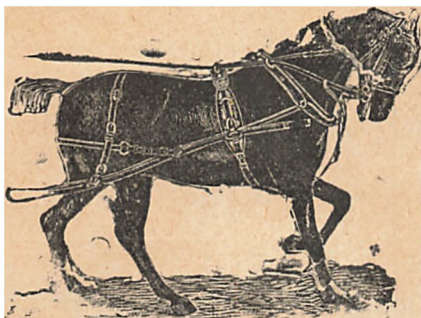
Hotel Phønix

Aabenraa.

— — —
Største Udvalg

i samtlige

**Manufaktur-
varer.**

C.F. Rosenvold

Største Sadelmagerforretning
i Aabenraa. .

-:- Søndergade 6. -:-

Telefon Nr. 116.

Lager af
al Slags Seletøj.

Særlig fremhæves :

Danske Rygbøjler og danske Mankeskaanere for brudte
===== Heste. =====

Selvbinderpiske. :: Selvbindersejl reparerer hurtigt.

„Hejmdal“s Trykkeri.

Aabenraa.

(H. P. Hanssen.)

Telef. 32.

som er forsynet med

2 store Hørtigpresser, 1 Akcidenspresse, flere andre Maskiner,
elektrisk Drivkraft, nye moderne Skrifter og stort, righoldigt
Papirlager, leverer med kort Varsel

→ alle Slags Tryksager ←

i fin og smagfuld Udførelse til billige Priser.

Særlig fremhæves :

Tryksager for Mejerier og Sparekasser. Statuter, Kontobøger,
Regnsbabsbøger, Afregningsblanketter, Foder- og Staldlister,
Regninger, Policer, Aktiebrev, Skemaer, alle Slags Kort,
Brevpapir og Konvolutter.

Forespørgsler besvares omgaaende.

:: Hans Callesen, Aabenraa ::

Specialitet: Vinduesglas.

Prisliste sendes gratis og franko.

Overalt der er at faa
Junggreen's Røgtobak og Skraa.

J. D. Sørensens Byggeforretning,

Indeh.: N. Sørensen.

Slotsgade 20/22.

Aabenraa.

Slotsgade 20/22.

anbefaler sig med

alt til Faget henhørende.

Tegninger og Overslag leveres fra eget Kontor. Maskinsnedkeri.

Prisbillig og god Udførelse garanteres.

Johs. Paulsen, Aabenraa,

(D. Damms Eftlg.)

anbefaler

et stort Lager af danske og tyske

Kakkelovne, Salonovne, Regulerovne,

Røgforbrændere, Døgnblændere,

:-: forniklede og emall. Komfurer. :-:

Anton Nielsen, Aabenraa.

Søndergade 7.

Telefon '327.

Søndergade 7.

Eneste Special-Hvidevare- og Udstyrsforretning paa Pladsen.

„**CIMBRIA**“

Aabenraa.

Aktie-Selskab.

Aabenraa.

Tømmerhandel og Kalkbrænderi.

J. P. Petersen, Skrædermester,

— Hellevad. —

Færdig Herre- og Dreng-Garderobe.

Leverer Stoffer

til Klædninger og Klædninger efter Maal i Løbet af kort Tid.

Sparekassen

for Sundeved og Omegn

forrenter Indskud med $4\frac{1}{4}$ pCt.

Kolonialvarer, Vin og Spirituoser, Jern- og Kortevarer,
Korn- og Foderstoffer, Thomasmel og Kainit.

== Motor-Mølleri. ==

Christian J. Sørensen,

Varnæs Station.

Korn købes til højeste Dagspriser.

C. Ødis, Rødekro,

anbefaler sin Skotøjsforretning

Reparaturer udføres solidt og prisværdigt.

Værksted med elektrisk Drift.

Fra Haderslev By og Amt.

H. Frees, Haderslev,

(N. Nommensen's Efterflg.)

Isenkram- og Udstyrsforretning.

Stort Lager af Avls- og Landbrugsredskaber.
Eneudsalg af de bekendte Morsø Kakkelojne og Komfurer.

Carl Nielsen's Boghandel,

KUNSTHANDEL. — HADERSLEV. — BILLEDHANDEL.

Dansk Literatur. — Salmebøger. — Skolebøger. — Forretningsbøger og Kontorartikler. — Stort Lager af Billeder med og uden Ramme. — Udvalg af Københavner Alumina-Fajance. — Billeder indrammes, Bøger indbindes. — Stort Udvalg i Platter.

Hansen & Winterberg, Haderslev.

— Hjørnet af Nørregade og Slotsgade. —

Stort og nyt Lager i Dame-, Herre- og Børnekonfektion.
Besætnings- samt Udstyrsartikler.

Sengefjer og Dun.

Klædninger efter Maal.

E. N. Knudsen, Haderslev.

Nørregade 14.

(Theodor Voss.)

Telefon 63

Kjolestoffer
Bukskin
Vaskestoffer
Udstyrsartikler
Lærreder
Haandklæder
Dækketøj

Dame-, Herre- og
:: Børne-Konfektion. ::
✧ Kløverblad-Uldgarn ✧
er det bedste.
Alt i stort Udvalg.
Prima Kvaliteter.
:: Billigste Priser. ::

Sengetøj
Fjer og Dun
Damprens-
nings-Maskine
Senge af amer-
ikansk System
Kontant
4 pCt. Rabat

„Modersmaalet“s Bogtrykkeri A. S.

Haderslev.

Motorødrift med Hurtigpresser, flere Fikcidenspresser
og Rotationsmaskine.

Al Slags Trykarbejde hurtigt, smukt og billigt.

≡ Specialitet: **Mejeriregnskabsbøger.** ≡

Særlig anbefales et nyt System, der giver et overskueligt Regnskab, letter Arbejdet og er besparende ved Anskaffelse. Prisbelønnet paa det 5. nordslesvigske Fællesmøde i 1895 og indført paa de fleste store Andelsmejerier i Haderslev Amt.

Oluf Petersen, jr., Haderslev.

Gaaskærgade 17. (J. H. Michelsens Efterflg.) Grundl. 1842.

~ Billed- og Stenhuggeri. ~

Betydeligt Lager af smagfulde Grønmonumenter, Plader, Tarler etc

C. L. Ohlmann, Haderslev,

Gaaskærgade.

Aflagrede Vine og Spirituoser.

Specialitet: Taffel-Akvavit.

J. C. Hansen, Skibsmægler, Haderslev.

Telefon 19. Kolonial- og Skibsutensilier. Telefon 19.

==== Skibsladnings- og Brandforsikring. =====

Iver Hübbe,

Lavgade. ≡≡≡ Haderslev. ≡≡≡ Lavgade.

☉ Tobaks- og Cigar-Forretning. ☉

A. Hundevadt,

Bispegade. :: Haderslev. Telef. 292.

Største

Manufaktur-Forretning

her paa Pladsen.

Stort Lager i alle Manufakturvarer, Herre- og Dame-Konfektion. Skotøj samt alle Slags Kor-tevarer. — Salg kun mod Kontant. med lille :: Fortjeneste. — Billige, men faste Priser. ::

Waldemar Schmidt, Haderslev,

Nørregade 1.

Ved Fruekirken.

Telefon Nr. 1.

Special-Forretning i Herre-Garderobe.

Største Udvalg i engelske og tyske Stoffer.

△ Klædninger efter Maal under Garanti. △

Paa Grund af stor Omsætning kun moderne Ting paa Lager.

Jørgen Iversen, Haderslev.

Nørregade.

Herre-ogDreng-Garderobe-Forretning. Skotojs- og Støvle-Magasin.

Nicolai Outzen, Haderslev.

Smør-Eksport-Forretning. — Korn og Foderstoffer engros.

H. Fahrenedorf, Haderslev.

Søndertorv 295.

Konditori og Kafé samt Bageri.

Peter Henningsen,

Storegade 454.

Telefon 169.

Haderslev. (P. C. Winterbergs Efflg.)

Ure-, Guld- og Sølvvare-Lager.

Jensen & Wind, Haderslev.

Storegade.

Mode-, Manufaktur- og Konfektionsforretning.

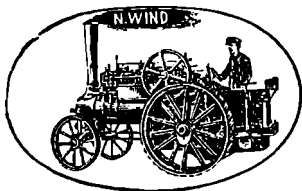
V. FAHRENDORFF, HADERSLEV,

Norregade.

Ved Siden af „Høppners Hotel“.

Norregade.

Urmager- og Guldsmedforretning.

Køb! → Lanz Lokomobiler ←
→ Lanz Tørskeværker ←

→ Lanz Halmpressere ←

Prospekter gratis ved

N. Wind, Haderslev.

Telefon 428.

Telefon 428.

Repræsentant for Maskinfabrikkerne Heinrich Lanz, Mannheim.

Kolonialvarer! Haderslev. Hjørnet af Storegade,
Slagtergade og Vestergade.
Albert Frydendal.

Ed. Johansen, Haderslev,

Slagtergade 21.

Slagtergade 21.

Malerforretning.

Erik Bløcher, Haderslev,

Telefon 288. **Største Produktforretning** Storegade 85.
betaler højeste Dagspriser for

**Huder, Skind, Kaninskind, Hare- og andre Vildtskind,
Ben, Klude, brugte Sække, gammelt Jern, Kobber, Mes-
sing og andre Metaller, alle Slags brugt Gummi,
Uld, Hestehaar og Kohaar.**

A. Clausen, Tømrermester,

Jomfrustien 8. Haderslev.

Vi bringer herved vore Produkter i det ærede
Publikums behagelige Erindring.

**Hvidtøl Nr. 1, Husholdningsøl,
Stjerneøl, Dobbeltøl og Mineralvand.**

Husk at forlange vort **Bajersk Øl**, et anerkendt
og fortrinligt Produkt.

Bryggeriet Hansborg e. G. m. b. H.

Peter Iversen Haderslev,

*Specialforretning i Smør, Margarine og Æg.
en gros & en detail.*

Valdemar Møllers Efterflg.

Haderslev. (Christian Petersen.) Storegade 4^a.

anbefaler sit velassorterede Lager i

aflagrede Tobakker og Cigarer.

Haderslev

 Maskinfabrik

A.-S., Haderslev,

leverer de nyeste og mest moderne

 Mejerimaskiner.

Komplette Mejerianlæg og Ombygninger

udføres hurtigt, smukt og praktisk.

„Titan“-Centrifugen er Verdens bedste.

„Atlas“-Kulsyreanlæg yder mest.

Alle Slags Landbrugsmaskiner
repareres sagkyndigt og solidt til moderate Priser.

Alle Slags Smøreolie til moderate Priser.

Gamle Transportspande omfortinnes
og repareres, saa de bliver gode og holdbare som nye.

„Horsens“-Transportspande er de bedste. Faas ogsaa
*med Kobberbund. 2 Aars Garanti. Forlang kun dette
Mærke.*

Nutidens bedste Malkemaskine

==== **„DANA“** =====

Eneforhandling for Slesvig og Holsten.

J. D. Suurballe, Haderslev.

==== Søndertorv Nr. 226. ====

Urmager- og Guldsmedforretning.

Haderslev Slotsvandmølle.

Mølleri. * Korn. * Foderstoffer.

Rud. Sack's Radsaamaskiner

↗ er de bedste. ↖

R. Beck, Maskinforretning, Haderslev.

A. F. Petersen, Haderslev.

Telefon Nr. 226. Klejnsmed og Vægtfabrikant. Telefon Nr. 226.

Lager af

Kreatur- og Decimalvægte samt alle mulige Jerngitre.

Reparation af Vægte af ethvert System under justeramtlig Kontrol.

Haderslev ny Trikotageforretning,

Brødrene Kjær (for Hans Kjær),

er det bedste Indkøbsted for

↔↔ Uldvarer, Garn, færdigsyet Børnetøj. ↔↔

Eget Maskinstrykkeri.

Damp-Kaffe-Brænderi, Kolonialvarer,

Spirituoser, Konserver, Margarine osv.

faas til billige Priser.

Mis J. P. Juhl, Haderslev.

HADERSLEV BANK

I HADERSLEV

SAMT DENS FILIALER OG AGENTURER

I RØDDING, GRAMBY, TOFTLUND,
SKODBORG, VOIENS, FJELSTRUP OG

:- :- KRISTIANSFELT :- :-

UDFØRER ALLE SLAGS BANKFORRETNINGER

PENGEFORSENDELSER

TIL ALLE HOVEDPLADSER I VERDEN
BESØRGES PAA GUNSTIGE VILKAAR.

INDSKUD

MODTAGES PAA CHECK- (FOLIO),

SPAREKASSE- OG INDLAANS-AFDELING OG

FORRENTES PAA FORDELAGTIGSTEBETINGELSER

Chr. Lausen, Haderslev,

Telefon Nr 201.

Agenturforretning.

Telefon Nr. 201.

Agent for det gensidige Forsikringsselskab „Danmark“.

Haderslev Tvebak-, Kakes- og Brødfabrik,

Brødrene Sørensen & Co.

Specialitet: Kakes og Tvebak.

Brandforsikringer

tegnes til billigste, faste Præmier hos

Chr. Aagaard, Haderslev.

J. Thulstrup,

Telefon Nr. 130.

Klosteret i Haderslev.

Telefon Nr. 130.

Handel med fede og magre Kreaturer og fede Svin.

Bygningstegninger og Beregninger

udføres af

P. Gram, Arkitekt,

Storegade.

Haderslev.

Telf. 308.

Oluf Thielst, Haderslev,

Telef. 165.

Kolonialforretning.

Telef. 165.

Lager af alle Slags

**Kolonialvarer, Markfrø, Roefrø, I. Kl. Stammer,
Kunstgødning, Gødningskalk,
Prima Månilla-Hampbindegarn.**

PAUL BLØCHER,

ARKITEKT.

Telef. 288.

Haderslev, Storegade 85.

Telef. 288.

Jørgen Mortensen,

Slukefter pr. Over Jersdal.

Telf.: Ustrup Nr. 7,

==== anbefaler sin **Kolonialvareforretning.** =====

*Jern-, Kortevare-, Stentøjs- og Manufakturhandel. Lager af
Foderstoffer, Markfrø og Kunstgødning.*

Harald Reimers,

Telefon 49.

„Frej“ ved Kristiansfelt.

Telefon 49.

anbefaler sin

Kolonial-, Stentøjs-, Jern og Kortevare-Forretning.

Otto Jørgensen,

„Nord“ ved Kristiansfelt.

Manufaktur-

og Konfektions-Forretning.

Johs. Nielsen, Kristiansfelt,

Skotøjsforretning, (ved Siden af Sparekassen)

anbefaler sit velassorterede Lager af **færdigt Skotøj**.

Reparationer udføres til moderate Priser.

Niels Ebbesen, Kristiansfelt,

:: *Urmager*. ::

Stort Udvalg i Guld-, Sølv-, Plet-, og Nikkelvarer.

Forlovelsesringe.

Lomme- og Stueure. Optiske Varer.

Peter Paulsen, Kristiansfelt,

Kontant-Forretning.

Største Udvalg i Manufaktur, Konfektion, Skotøj og Kortevarer.

P. Ravn, Kristiansfelt og Tyrstrup

anbefaler sig med

Cykler og Symaskiner. Reparaturer udføres solit og billig.

Villads Martensen, Kristiansfelt.

ligeoverfor Tyrstrup Mejeri.

— Bog- og Papirhandel. —

Kontorartikler, Skolebøger, Figurer og Luksusmøbler, Nips- og Galanterivarer. Skriveutensilier og Lædervarer i stort Udvalg. Rejsekofferter og Spadserestokke Billeder indrammes og færdige Billeder høves paa Lager, kun fine, holdbare Lister. Mit Tapet-Lager er forsynet med nye, moderne Mønstre. Rester til billige Priser. Et stort Udvalg i Rejseerindringer, fine Ting til moderate Priser

Sophus A. M. Christensen,

Tyrstrup.

Stort Lager af Tobak og Cigarer.

Lager af Byggematerialier.

Chr. N. Iversen, Tyrstrup.

Telefon Nr. 4.

Kolonial- og Skotøjsforretning.

Lager af Kul og Koks.

H. Ravn's Enke, Tyrstrup.

Sadelmager- og Polsterforretning.

Stort Lager af Linoleum.

Linoleums-Tæpper.

Linoleums-Løbere.

K. P. Gellert, Tyrstrup,

== Slagteri og Pølsefærdigforretning. ==

Tyrstrup Mølle

e. G. m. b. H.

Mølleri, Korn og Foderstoffer.

Telefon Nr. 33.

Tyrstrup pr. Kristiansfelt.

Mathias Bojsens Enke, Vøjens,

Telef. Nr. 37. Kul- og Byggematerialforretning. Telef. Nr. 37.

Telef. 1. **J. Th. Jensen, Vøjens,** Telef. 1.

Lomme- og Stueure, Guld-, Sølv- og Nikkelvarer.

Harmonikaer, Mundharper. Barometre, Termometre,

En gros Brillor, Ridehjul og Symaskiner. En detail.

Stort Udvalg!

Yderst billige Priser!

Reparationer paa ovennævnte Artikler udføres solid og billigt.

Julius Nielsen's **Tømmerforretning i Vøjens.**

*Stort Oplæg af Tommer, Brædder, Planker og Lægter, som
anbefales til billigs'e Priser.*

Jørg. Jensen,

==== *Vojens,* ====

anbefaler sit store Lager af

Manufaktur- og Modevarer,

◀ ◀ *Dame-, Herre-* ▶ ▶

og Børne-Konfektion.

Lager af Dame-, Herre- og Børne-Fodtøj.

Hans Gram, Maskinfabrik,

Indeh.: Hans og Aage Gram, Vojs.

Maskinfabrik, Kobbersmedie,

==== **Blikkenslageri, Fortinneri,** ====

Elektrisk Afdeling.

Post Telefon Nr. 2.

Telegr.-Adr.: Gram,

P. J. Schmidt, Vojens.

Bog- og Papirhandel. ** Bogtrykkeri og Hefteri.
Bageri- og Mejeriartikler en gros.

Nicolai Sørensen, Vojens, Telefon Nr. 11.**Støbegodslager, Glas- og Stentøjshandel.**

Kolonial-, Jern- og Kortevarerforretning.

Tobak og Cigarer samt undersøgt Markfro.

Lager af Vejle Komfurer og Kakkellovne.

Chr. Roose & Speth,

Post-Telefon 9. Sommersted Station. Post-Telefon 9.

⌘ **Korn-, Foderstof- og Markfrøforretning.** ⌘**H. M. Hansen, Smedemester, Jels,**

anbefaler

===== nye og brugte Vogne. =====

L. J. Petersen, Over-Jersdal,

Telefon Nr. 3.

anbefaler sin

Telefon Nr. 3.

⌘ **Kolonial- og Manufaktur-Forretning.** ⌘

Stort Lager i Kakkellovne, Komfurer og fritstaaende Vaskekedler.

Forhandling af J. P. Junggreens Skraa- og Røgtobakker.

A. P. Christoffersen, Rødning,

anbefaler sin

Isenkram- og Stentøjs-Forretning. Ribe Kakkellovne og Komfurer.

H. Chr. Andersen, Rødning,

Bog- og Papirhandel.

Bogbinderi, Kunsthandel.

Stort Udvalg i indrammede Billeder.

Kort over Krigsskuepladsen, Feltpostartikler.

Chr. J. Ravn, Rødning,

*anbefaler: Tømmer og Brædder, Kalk, Cement, Tagpap,
Søm og Jernvinduer, Jernbjælker, Jerntag, Tagsten,
Drænsrør m. m.*

Rødning Gravstenlager.

A. P. Sørensen, Malermester,

— Rødning. —

Heinr. Nielsen, Agerskov.

Maler og Vonglakerer. Tapet- og Farvehandel.

HANS TOP,

Telefon 3.

Agerskov,

Telefon 3.

anbefaler

*Kolonial-, Jern- og Kortvarer. Vin og Spirituoser.
Undersøgt Markfrø og Kunstgodning.*

Telefon-Amt **T. P. Beck, Harreby,** Telefon-Amt

*Kolonial-, Manufaktur-, Skotojs-, Jernvare-, Glas- og Stentøjs-
Forretning, Tobakker, Cigarer, Vin og Spirituoser.*

*Sæson-Lager af Kunstgødning og Markfrø, Brædder,
Tømmer, Cement, Kul, Koks, Briketter.*

Ribe Kakkellovne og Komfurer.

Brødrene Sølbæk, Arnum,

— Kolonialvareforretning. —

*Lager af Ribe Kakkellovne og Komfurer. :: Undersøgt
Mark- og Høvefrø, Guano. :: Tømmer, Brædder,
Kalk, Cement, Kul og Briketter.*

V. Blume Schmidt, Spandet.

Kolonial. Jern- og Stentøj. — Guano. — Manufaktur-,
Konfektions- og Skotøjs-Forretning.

P. Nielsen, Rejsby ved Brøns.

Kolonial-, Korn- og Foderstofforretning.

Kul og Kunstgødning.

Kul og Kunstgødning.

Fra Sønderborg By og Amt.

Det bedste Frø,

***Roefrø, Kløverfrø, Græsfø
og Sædekorn***

faas til moderate Priser hos

Alsisk Frøavls-Selskab,

Telefon 18.

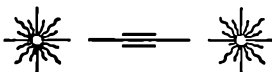
Sønderborg.

Telefon 18.

Paalidelige Avlere antages.

Dame Haandarbejder.

Paategnede,
paabegyndte,
færdige.

Broderistoffer,
Garn og alt
andet Tilbehør.

Købehuset J. H. Kock, Sønderborg.

Specialitet: Hvidevarer og Senge.

Chr. Otten, Sønderborg.

Storegade 78.

Bageri og Konditori.

Storegade 78.

Jørgen Møller, Sønderborg.

Perlegade 44.

Telefon 217.

Jern- og Kortevarer. Glas, Porcelæn og Stentøj.

Lamper. Kakkelovne og Komfurer.

Normal-Patent-Decimalvægte.

Herkules Ajepumper.

Jernpumper og Rør. Jern-Vinduer. Have-Møbler.

Stort Udvalg.

Billige Priser.

Hans Hansen, Sønderborg.

Perlegade 23. — Telefon 213.

Manufaktur og Konfektion.

Special-Afdeling: Herre-Garderobe og Skotøj.

BOSSEN & BOCK,

Sønderborg, Telefon Nr. 57.

Broager, Telefon Nr. 36.

Manufaktur- og Modevarer.

Herre- og Dame-Konfektion.

Udstyrs-Artikler.

Salg imod Kontant.

Største Lager. — Billigste Priser.

Holger Hollensen, Sønderborg.

Perlegade 31. Specialforretning i Telefon 203.

Herre- og Drenges-Garderobe, færdig og efter Maal.

Folkebanken for Als og Sundevad, Sønderborg

forrenter Indskud fra Dagen efter Modtagelsen

paa Check-Konto til 3 pCt.

„ Sparekasse-Konto til 4 pCt.

„ Indlaans Konto til 4¹/₂ pCt.

Agenturer i Nordborg, Lysabild, Guderup, Kajnæs og Graasten.

Johs. Møller, Sæbefabrik,

Telefon 276.

Sønderborg.

Telefon 276.

Odense Ægforretning i Sønderborg,

Telefon 253

er Køber af Æg til højeste Notering, som meddeles 8 Dage forud. Kontant Afregning, ingen Fragt, fri Emballage.

CHR. RODE, Indeh. Jørg. Andersen,

Perlegade.

Sønderborg.

Telefon 62.

Manufaktur og Konfektion.

Skal Kærlighed Dem Lykke bringe,
Køb Holger Hansen's Forlovelsesringe.

Holger Hansen, Guldsmed og Gravør,

Storegade 45.

Sønderborg.

Telefon 274.

Olie og kemisk
tek. Præparater

AXEL HELMER.

*Isenkram,
Husholdningsartikler, Værktøj.*

P. H. Stuhr, Sønderborg.

Perlegade 21. **Automobiler.** Perlegade 21.

Cykler, Sy- og Skrivemaskiner.

Eget Reparationsværksted. Eget Reparationsværksted.

Stort Lager af gode Billeder.

Kunstgenstande. — Literatur. — Musikalier.

Andreas Clausen,

Sønderborg. Bog- og Kunsthandel. Telefon 387.

J. Staugaard, Sønderborg,

Banegaardsgade 8. **Mekaniker.** Telefon Nr. 299.

Stort Reparationsværksted.

Alsia-Korea-Cykler, Pfaff-Symaskiner og Opel-Automobiler.

En detail. — En gros.

== Aabne og lukkede Automobiler til Leje. ==

TH. JOHANNSEN,

Telefon Nr. 458. **Sønderborg.** Raudhusplads 3.

Manufaktur og Konfektion.

Byens ældste Forretning. — Grundlagt 1800

Største Lager.

Billigste Priser.

A. Behn, Sønderborg,
Kolonial-, Vin-, Spirituosa-, Jern- og Kortevarerforretning.
Lager fra J. P. Junggreens Tobaksfabrik.

Julius Decker, Sønderborg.

Perlegade 29.

Telefon 239.

Manufaktur-, Hvide- og Kortevarer.

P. Helmers Eftflg., Sønderborg,

Telefon 206.

Etableret 1867.

▽▽ Kolonialvarerforretning. ▽▽

Peter Terkelsen, Sønderborg.

Telefon 240. Kolonial-Forretning. Perlegade 71.

Klaverer og Harmoniums faas i bedste Kvalitet hos

Joh. C. Lawaetz, Sønderborg.

Telefon 241.

Adolf Wolf, Sønderborg,

Store Raadhusgade 5.

Telefon Nr. 237.

Bygnings- og Møbelsnedkeri med elektrisk Kraft.

↳ Ligkistemagasin. ↳

Værksted med moderne Møblement.

Th. J. Mørch, Sønderborg.

Perlegade 9.

Isenkram.

Telefon 52.

Køkkenudstyr, Glas, Porcelæn og Stentøj.

Kakkelovne, Komfurer, Pumper og Rør.

Oxbøl Planteskole ved Nordborg.

==== Telefon 58. ====

Stærke Frugttræer, Askeplanter til 140 cm. Højde, alle andre Sorter **Skov- og Hegntræplanter, Allé-Linde** paa Grund af Rømnig meget billig; ca. 150 Sorter **nyere Frilandsblomster** (Stauder) saavel som alt til Planteskole henhørende, anbefaler og sender Prisfortegnelse gratis.

J. H. Hulvej.

Thorvald Midtgaard, Vester-Sottrup.

Telefon Nr. 27.

Kolonial-, Jern-, Kortevarer- og Markfrø-Forretning.
Svendborg og Vejle Kakkelovne og Komfurer.

∴ Manufaktur- og Skotøjsforretning. ∴

Stort Udvalg!

Billige Priser!

Griben Lejlighed.

„Hvad siger du? Alle engang for to Kroner Kød vil Slagteren betro os til i Morgen? Det lyder næppe troligt.“

„Jeg synes nu ikke, det er saa forunderligt, kære Mand, han har nu i tre Maanedre set mig med den samme Hat og den samme Kjole, hvor fulde Manden saa vinde Tiltro til os?“

Den glemte.

„Men, hvorledes er det dog, Deres Haandster jær ud? Alle Fingerspidserne er jo som klippede af lige i Epidjerne?“

„Ja, kan De tænke Dem, forleden vilde jeg klippe mine Negle, og saa glemte jeg, at jeg havde Haandster paa.“

Fra Tønder By og Amt.

Tønder Landmandsbank

(„Actien-Gesellschaft i Tønder.)

Oprettet 6. September 1901.

Aktiekapital 700,000 Mark fuldt inbetalt, samløde Reserver
241,000 Mark.

Inskud forrentes straks efter Modtagelsesdagen med $4\frac{1}{2}\%$ p. a.
Filialet i Skærbæk og Gram. Agenturer i Højer og Bylderup.

S. C. Lorensen, Tønder,

∞ Kolonialvareforretning. ∞

Specialitet i Tobak og Cigarer.

Urmager M. C. Sørensen, Tønder.

Stort Lager af

Ure, Guld- og Sølvvarer,

Briller, Kikkerter osv.

Reparationer under Garanti i mit Værksted.

Hans Outsen, Tønder, Møbelfabrik og Lager.

Maskinsnedkeri med elektrisk Drift.

Bygningsarbejde leveres hurtigt og billigt.

Chr. Skov, Skræddermester, Tønder.

Stort Lager af

Stoffer til Herre- og Dame-Garderobe.

Kjøletøjer og Besætninger.
Ehm Christensen,
Tønder.

S. C. Sønnichsen, Tønder,
Agent for Brandforsikringselskabet „DANMARK“.

Chr. Lund, Tønder.

Drøshes Hus.

Urmager og Optiker.

Storegade.

Jørgen Mortensens Gæstgivergaard,

Torvet, Tønder,

anbefaler sine **Gæsteværelser, rummelige Stalde etc.**

S. C. Sønnichsens Efterflg., Tønder,
Nørregade 42. — Telefon 44.

Kunstgødning og Markfrøforretning.

Grundlagt 1879.

En gros og en detail.

Grundlagt 1879.

Chr. Petersen, Tønder.

Skibbroen 4.

Telefon 63.

Skibbroen 4.

Gæstgivergaard og Logishus. :: Stalde.

Kalve til Opdræt stadig til Salgs.

Fra Flensborg By.

„Sommers Hotel“, Flensborg.

Skibbroen 3,

ligeoverfor Dampskibspavillon og i Nærheden af Banegaarden.

J. Jessen & Co. Efflg., Flensborg,

(Indeh. I. C. Paulsen.)

Kolonialvarer og Markfrø en gros. — Sæbefabrik.

Specialitet: Snehvid Sølvsæbe og Cresim-Sæbe.

Jens M. Ferdinand, Flensborg.

Angelbogade 16.

==== *Kaffe-Special-Forretning.* ====

„Magasin du Nord“, Flensborg.

Mode- og Manufakturforretning.

H. C. Christiansens Efterfølger.

Indehaver: Klüver & Petersen.

Hans Petersen, Flensborg.

Kontor Nørregade 112.

Telefon Nr. 879.

Privatbolig: Aabenraagade 57. — Telefon Nr. 983.

Generalagentur for Teutonia.

Forsikringsselskab i Leipzig, oprettet 1852.

∴ Livsforsikringer med eller uden Lægeundersøgelse, ∴:
Borneforsikringer, Ulykkesforsikringer, Ansvarsforsikringer.

Af Overskuddet for 1915 udbetaltes i Dividende til de Forsikrede
3,042,703 Mark 86 Pg.

Trods de høje Udbetalinger, der fremkaldtes ved Krigen, fik de
Forsikrede i 1916 som i 1915 atter 32 pCt. Dividende af den
fulde Begyndelsespræmie.

Agenter søges!

Agenter søges!

Spare- og Laanekasse for Flensborg og Omegn, S. m. b. H.,

Flensborg. :: Nørregade 11/13 I. Sal.

Telefon 1367.

Telefon 1367.

Indskud forrentes efter Overenskomst med eller uden
Opsigelsesfrist.

Renteudbetaling efter Ønske 2 Gange aarlig.

Kontortid:

Hver Søndag Formiddag Kl. 10—12.
Eftermiddag Kl. 3—5.

H. Schmidt, Flensborg,

Telef. Nr. 30. Indeh.: Lorens Paulsen & Søn. Grundl. 1851.

==== *Kolonialvarer* ====
og undersøgt Markfrø en gros.
Sirupsraffinaderi.

Lager af

Risfodermel :-: Fodersukker
og Fodersirup.

Salg af Skoleforeningens Tændstikker.

Uldall & Møller

og

Hansen & Co^s. Forretningshuse,

Flensborg.

**Største Foretagende i Branchen
i Hertugdømmet Slesvig.**

ANDREAS DALL, Arkitekt,

Christinégade 8, 2. Sal.

**Tegninger, Overslag, Beregninger,
Bygninger og Skønvirke.**

Nordslesvigsk Oplysnings- og Arbejdsanvisningskontor

Nørregade 112. (Arbejdersekretariat) **Flensborg** Telefon 879 og 983.
har til Opgave: foruden Arbejdsanvisninger at yde Oplysninger i borgerlige og retslige Anliggender og at udføre de nødvendige skriftlige Arbejder.

H. P. Hansens Gæstgivergaard,

Nystaden 50

Flensborg

Telefon 2113

bringes herved i de Herrer Rejsendes og Publikums Erindring. Gode Spise- og Drikkevarer; propre Gæsteværelser. Staldplads og Fraspænd.

Hotel Stadt Hamburg

Telefon Nr. 2.

Graasten.

Telefon Nr. 2.

Gammelt og velrenommeret Hus, tidssvarende indrettet, byder de ærede Rejsende, Turister og Omegnens Beboere et behageligt Opholdssted til moderate Priser. Udskænkning af ægte og hjemlige Ølsorter samt velplejede Vine. Anerkendt godt Køkken. Stor Sal, Keglebane, Fraspænd.

M. Niemeyers Filiale

Graasten.

Cigarforretning.

Graasten.

Bestyrer J. B. Stehr.

A/S H. MATZEN
REPRODUKTIONSANSTALT
LEVERER
DE BEDSTE
CLICHEER
KØBMAGERGADE 22
HJ. AF SILKEGADE.
KØBENHAVN · K.
TELEFON N° 7057.

En Klage.

Inspektøren (i Straffeanstalten): „Bliver I godt behandlede her?“

Fangen: „Vi kan ikke klage, det skulde da kun være over den Mangel paa Tillid, som her vijs os, man betror os ikke Cellenøglen en eneste Gang.“

Rigets Forsørgelsespligt overfor Invalider og Faldnes Efterladte.

De mange blodige Dage, Krigen kræver, fremkalder af sig selv talrige Spørgsmaal om, hvilken Forsørgelsespligt Riget har overfor Invaliderne og de Faldnes Efterladte. Vi vil her i al Korthed søge at besvare de vigtigste af disse Spørgsmaal.

I. Forsørgelse af Invalider.

Hvem har Krav paa Rente?

Enhver Underbefalingsmand eller Menig, som i Tjenestetiden har mistet mindst 10 pCt. af sin Erhvervsdygtighed, har Krav paa Rente fra det Øjeblik, han forlader den aktive Militærtjeneste.

Før tilsvarende Tab af Erhvervsdygtigheden, der først opstaar senere, men dog kan søres tilbage til Tjenestetiden, kan der ligeledes rejses Krav paa Rente.

Howdan rejses Kravet om Rente?

Kravet paa Rente for Krigsfaar er ikke bundet til en Tidfrist. Kravet paa Rente for andre Krigsbestadigelser maa rejses senest 10 Aar efter Fredsslutningen.

Det er altid rigtigst at anmelde Bestadigelsen, før den aktive Tjeneste forlades: Saalange den Bestadigede staar i Hæren, skal Tjenestebestadigelsen nemlig blot fastslaaes, er han først hjempermitteret, skal den derimod anerkendes.

I Tjenestetiden anmeldes Kravet paa Rente til Kompagniet eller den tilsvarende Hærsdeling. Efter hjempermitteringen skal det rejses hos den stedlige Politimyndighed (Amtsforstander, Borgmester), som sender Anmeldelsen videre til Distriktskommandoen.

Howd forstaas ved andre Krigsbestadigelser?

Ved andre Krigsbestadigelser i Modsetning til Saar forstaas Sundhedsforstyrrelser eller Uheld, som er opstaaede eller bleve forværrede under Krigstjenesten. Har en Krigsdeltager forjættelig paaført sig selv Bestadigelsen, gælder den ikke som Krigsbestadigelse. Det er ligegyldigt, om Bestadigelsen stammer fra en Sygdom eller fra et Stød, Slag, Fald eller lignende, naar den paaviselig er opstaaet i Tjenestetiden.

Spørgsmaalet, om der foreligger en Krigsbestadigelse, afgøres af Kommandomyndighederne. Deres Afgørelse kan indaales for et Kollegium, som er dannet ved de øverste Militærmyndigheder.

Spøad forståas ved Erhvervsudygtighed?

Erhvervsudygtigheden skal bedømmes med Hensik paa det Erhverv, som Invaliden udøvede, før han blev indkaldt til Krigstjeneste. Hvis han ikke tidligere har haft et jærligt Erhverv, tages der blot Hensyn til den almindelige Erhvervsudygtighed.

Under Bedømmelsen skal der ligejaa fuldt tages Hensyn til det økonomiske Tab, Invaliden har, fordi han ikke kan udnytte sin fulde Arbejdsraft, som til hans Tab af raa Arbejdsraft. Der skal ligeledes tages Hensyn til i Dine faldende Lemlæstelser, til Indskrænkning i Valget af Arbejde og deraf følgende ringere Konkurrenceudygtighed. At Invaliden ikke længere kan udøve sit tidligere Erhverv, begrundet ikke uden videre hans fulde Erhvervsudygtighed, men er altid af Betydning ved Fastsættelsen af, hvor meget han har mistet af sin Erhvervsudygtighed.

Helt erhvervsudygtige er alle Invalider, som

- a. efter Afslutningen af Lægebehandlingen har mistet 90 pCt. af deres Erhvervsudygtighed eller i det hele maa betragtes som uduelige til ethvert Arbejde;
- b. ved Genoptagelse af Erhvervet, ogsaa naar den nødvendige Forsigtighed iagttages, staar i umiddelbar Fare for, at deres Helsebredstilstand eller Lidelser forværres;
- c. er sindsyge og derfor trænger til stadigt Tilsyn.

Spøad regnes som Krigstid?

Krigstiden regnes fra den Dag, Mobiliseringen fandt Sted, til Dagen efter, at Demobiliseringen blev foretaget. Enhver Bestadigelse, som den Indkaldte har paadraget sig indenfor dette Tidrum, betragtes som en Krigsbestadigelse.

Spøad betes sammensættes Krigsrenten?

Krigsrenten sammensættes af

- a. Renteen,
- b. Lemlæstestillæget,
- c. Krigstillæget.

Den fulde Rente, som udbetales ved fuldstændig Erhvervsudygtighed, er for

en Feldwebel	900	Mark	aarlig
en Sergeant	720	"	"
en Underofficer	600	"	"
en Menig	540	"	"

Den Tjenestegrad, Invaliden i d j t indtog, er afgørende.

Den Rente, Invaliden har krav paa, er ligejaa mange Procent af den fulde Rente, som han har mistet Procent af sin Erhvervsdygtighed.

Lemlæstelsjestillæget udbetales med 27 Mark maanedlig til enhver Underbefalingsmand eller Menig, som har mistet en Haand, en Fod, Mælet eller Hørelsen paa begge Øren og med 54 Mark maanedlig til enhver Underbefalingsmand eller Menig, som er bleven helt blind. Det kan endvidere udbetales med 27 Mark maanedlig til Invalider, som har faaet en Haand, en Arm, en Fod eller et Ben jaa stærkt bestadiget, at Lemmet er ligejaa godt som tabt, eller har mistet et Øje og ikke har det fulde Syn paa det andet Øje, eller lidt andre juære Bestadigelser, som nødvendiggør fremmed Pleje og Tilsyn.

Naar en af de jornævnte Sundhedsforstyrrelser har haft juær Sygdom til Følge, som varigt fængsler den Syge til Sygelejet, eller naar Sundhedsforstyrrelsen bestaar i Sindssygdom, jaa kan Lemlæstelsjestillæget forhøjes indtil 54 Mark maanedlig.

Krigstillæget er 15 Mark maanedlig og ens for alle Invalider.

Naar en Invalid ikke fra sit jylde 55. Aar af har en jamlet Indtægt paa 600 Mark, kan der endvidere fra dette Tidspunkt af bevilges ham et Alderstillæg, som bringer hans samlede Indtægter op paa denne Højde.

Spilken Rente kan en Menig opnaa?

I det aller uheldigste Tilfælde vil en Menig kunne opnaa følgende Rente:

Den fulde Rente	540 Mark aarlig
Krigstillæget	180 " "
Lemlæstelsjestillæg:	
for Tab af en Haand	324 " "
for Tab af et Ben	324 " "
for Tab af Hørelsen	324 " "
for Tab af Synet	648 " "
Tiljammen	2,340 Mark

Men jaa lemlæstede og uheldige, at de kan gøre krav paa denne Krigsrente, er dog heldigvis kun yderst jaa Krigsdeltagere.

Spørledes beregnes Renten?

Renten beregnes jaaledes. Først jastjætter Myndighederne, hvor meget Invaliden har tabt af sin Erhvervsdygtighed. Konstaterer de, at 60 pCt. af hans Erhvervsdygtighed er tabt, jaa har han

60 pCt. af 540 Mark	= 324 Mark
Dertil Krigstilfæget	= 180 Mark

Ialt 504 Mark aarlig.

Har den Paagældende nu tillige mistet en Gaand, har han desuden Krav paa et Lemlæstelstilfæg af 27 Mark maanedlig. Renten vilde da, forudsat at Tabet af hans Erhvervsdygtighed ogjaa i dette Tilfælde var sat til 60 pCt., være 504 Mark + 324 Mark, altjaa 828 Mark aarlig.

Hvem fastsætter Krigsrenten?

Renten fastsættes

- a. Før og ved Udtredelsen af den aktive Tjeneste af Regimentet eller den tilsvarende Marineafdeling, efter Hjempermitteringen af Distriktskommandoen;
- b. i anden Instans af Generalkommandoen, henholdsvis for Marinemandskabernes Vedkommende af Stationskommandoen;
- c. i tredje og sidste Instans af Rigsministeriet og Rigsmarineministeriet.

De underordnede Instansers Afgørelse kan altid indenfor en Frist af 3 Maaneder indankes for de højere Instanser.

Hvorledes udbetales Renten?

Renten udbetales altid maanedlig med en Lovtedel af det aarlige Beløb. Udbetalingen vedvarer, indtil Invaliden atter er i Besiddelse af over 90 pCt. af sin Erhvervsdygtighed eller til hans Død.

Den hviler, jaalænge Invaliden er i et militært Sygehus eller et Invalidehjem eller endnu staar i aktiv Tjeneste, og delvis, hvis Invaliden faar Ansættelse i Civiltjeneste.

Naar en Invalid aagaar ved Døden, har hans Enke eller ægtefødte Efterkommere endnu i tre Maaneder efter hans Død Krav paa den Rente, han har nydt.

II. Forsørgelse af Faldnes Efterladte.

Hvem har Krav paa Forsørgelse?

Enker og ægtefødte eller legitimerede Børn efter Officerer, Underbefalingsmænd eller Menige, dertil ogjaa regnet Militærlæger, Militærembedsmænd og Personer, som tilhører den frivillige Sygepleje, jomr

- a. er faldne i Krigen eller senere døde af deres Saar,
- b. har lidt andre Krigsbeskadigelser og er døde af deres Følger,

har Krav paa Forsørgelse; i det under b nævnte Tilfælde dog kun, naar Døden indtræder jensef 10 Aar efter Fredsiflutningen.

I Trangstilfælde kan der endvidere bevilges Enten efter Krigsdeltagere, som ikke har været erklærede for Krigsinvalider, men alligevel er døde som Følge af andre Krigsbeskadigelser i Tiden fra Udgangen af det første til Udgangen af det tiende Aar efter Fredsiflutningen, en vedvarende Understøttelse.

Hvad har Enten Krav paa?

Enten har Krav paa følgende Pension:

Enten efter en Løjtnant	1200	Mark	aarlig
do. do. do. Feldwebelløjtnant	1200	"	"
do. do. do. Feldwebel	600	"	"
do. do. do. Vicefeldwebel	600	"	"
do. do. do. Sergeant	500	"	"
do. do. do. Underofficer	500	"	"
do. do. do. Menig	400	"	"

I Tilfælde, hvor de paagældende Personer ogjaa i Fredstid har haft Krav paa almindelig Forsørgelse, gælder andre Saiter, som ikke ansøres her, fordi de kun undtagelsesvis vil være af praktif Betydning for denne Almanaks Læjere.

Hvad har Faldnes Børn Krav paa?

Loven fæfner mellem faderløje og forældreløje Børn. Der udbetales til

et faderløjt Barn af en Officer	200	Mk.	aarlig
et forældreløjt Barn do. do.	300	"	"
et faderløjt Barn af en Underbefalingsmand ell. Menig		168	"	"
et forældreløjt Barn do. do.	240	"	"

Hvert Barn i jamme Familie har Krav paa Bidraget uden Henfyn til Børneantallets Størrelse.

Hviflde Summer kan Faldnes Efterladte berefste jaa?

Det kan bedst ophjes ved et Par praktifse Eksempler:

En Underofficer er falden og efterlader fig Hustru og to Børn. Hans Efterladte har da Krav paa

Entepension	500	Mark	aarlig
Børnepenge 2×168 Mk. =	336	"	"
<hr/>			
Sait		836	Mark aarlig.

En Menig har paadraget fig Brystfingre i Skyttegravene, bliver hjempermitteret og afgaar senere ved Døden efterladende fig Hustru og tv Børn. Hans Efterladte har da Krav paa

Entepension	100 Mark aarlig
Børnepenge 7×168 Mk.	= 1176 " "
	<hr/> Sålt 1576 Mark aarlig.

En Menig, som var Entemaud, jaldet og efterlader sig 5 forældreløse Børn. Hans Efterladte har da Krav paa

5×240 Mark = 1200 Mark aarlig.

Spødb kan Faldnes Forældre faa?

I Trangstilfælde kan der bevilges en Faldnes Forældre eller Vedsteforældre Krigsforældrepenge, saalænge de er trængende, naar den afdøde Krigsbeltager

- a. for han indtraadte i Felthæren eller
- b. efter sin Hjempermittering indtil sin Død eller sidste Sygdom helt eller overvejende har sørget for deres Livsophold.

Krigsforældrepengene er højt 450 Mark til Faderen og hver Vedstefader, Moderen og hver Vedstemoder, naar den Faldne var Officer, og højt 250 Mark til Faderen og hver Vedstefader, Moderen og hver Vedstemoder, naar den Faldne var Underbefalingsmand eller Menig.

Bidragets Højde retter sig efter Trangen.

Til hvem skal Andragende om Entepension, Børne- eller Forældrepenge rettes?

Andragender om Entepension, Børnepenge eller Forældrepenge skal rettes til den lokale Politimyndighed, paa Landet altsaa til Amtsforsjtanden, i Byerne til Borgmesteren.

Spørledes og hvortænge udbetales Forsørgelsesbidraget?

Entepensionen og Børnepengene betales maanedlig forud med en Toldebel af det aarlige Beløb.

Udbetalingen af Entepensionen ophører med Udløbet af den Maaned, i hvilken Enten gifter sig eller afgaar ved Døden.

Udbetalingen af Børnepengene ophører med Udgangen af den Maaned, i hvilken Rentenyderen jholder 18 Mar. Gifter en Rentenyder sig forinden, bortfalder Børnepengene med Udgangen af den Maaned, i hvilken Ægtefædet er bleven sluttet.

•

•

•

•

•

•

Dette er de vigtigste Bestemmelser i den militære Lovgivning. Ved Siden af de Krav, den hjemler, kan der i mange Tilfælde rejses Krav paa Invaliderente og Entepension efter Rigsforsikringslovens almindelige Bestemmelser, idet Nydelsen af Militærrenter ikke udelukker Nydelsen af Civil-Invaliderenter.

Almanakken har ogsaa i Har paa
Grund af Krigen været underkastet
Censur, hvorefter dens Udbredelse
er tilladt af Myndighederne